AGATHA CHRISTIE

STYLES'TEKİ ESRARENGİZ VAK'A

POLIS ROMANI

AGATHA CHRISTIE

Styles'taki Esrarengiz Vak'a

1963, Ak Kitabevi
Orjinal Adı: The Mysterious Affair at Styles (1920)
Çevirmen: Nihal Önol
Karakter: Hercule Poirot

Diğer Basımlar:
Ölüm Sessiz Geldi (Altın,2008)
Katil Kim (Nil,1989)
Ölüm Sessiz Geldi (Altın,1989)
Katil Kim (Şilliler,1981)
Katil Kim (Nil,1977)
Ölüm Sessiz Geldi (Altın,1972)
Aşkımı Sen Öldürdün (Net,1944)

Styles'e Gidişim

«Styles Olayı» olarak halk arasında isimlendirilen konu, şimdi biraz unutulmuş bulunuyor. Maamafih dostum Poirot ve Styles ailesi tarafından olayı yazmakla görevlendirildiğim için memnunum. Bilhassa Styles ailesinin beni bu işle görevlendirmesinde amacı, dönen dedikoduların önünü almaktır.

Yaralı olduğum için, geri hizmete alınmıştım. Birkaç ay hastanede geçirdikten sonra dört hafta istirahatle çıktım. Samimi bir dost ve yakın akrabam olmadığı için, geçici hürriyetimden mümkün olduğu kadar istifade etmeye karar verdim. Tesadüfün insan hayatında büyük rolü vardır. İşte ben de tesadüfen John Cavendish'e rastladım. Yıllardanberi kendisiyle görüşememiştik. Aslında eskiden de uzun uzadıya samimiyetimiz yoktu. Benden en aşağı onbeş yaş büyüktü. Fakat yaşını hiç göstermiyordu. Gören kırkbeş yaşından fazla tahmin edemezdi onu. Çocukluğumda, annesinin Essex kontluğundaki Styles malikânesinde sık sık gidip kalırdım.

Geçen günlerin mutluluğundan bir zaman bahsettik. En sonunda, iznimi geçirmek üzere beni Styles'e dâvet etti.

- Aradan bukadar yıl geçtikten sonra annem seni görünce pek sevinecektir, diye ekledi.

- Sıhhati yerinde mi, diye sordum.

- İyidir maşallah. Evlendiğini duymadın değil mi?

Galiba hayretimi pek göze batacak şekilde belli etmiş olacağım. Mrs. Cavendish'i gözümün önüne getirdim. John'ın babasıyla evlenirken iki çocuk sahibi bir duldu. Orta yaşlarında akça pakça güzelce bir kadındı. Herhalde şimdi yetmiş yaşında vardı. Şaşmaz irâdesi, malikânedeki hâkimiyeti hayırseverliği, ağırbaşlı kişiliğiyle

gözlerimin önünde canlanıverdi. Cömertliği dillerde söylenirdi. Kendine ait gayet büyük bir servete sahipti.

John'ın babası da, çocuklarının hisselerini ayırıp kendilerine dağıttıktan sonra, geri kalan malının hepsini bu kadına vermişti. Evde mutlak hâkim olan bu kadın, üvey oğullarına karşı gayet âlicenap ve cömert davranıyor, son derece iyi muamele ederek kimseyi incitmemeye çalışıyordu.

Üvey çocuklarının en genci, Lawrence, Tıp Fakültesini bitirmiş olmakla beraber, doktorluk yapmaktan vazgeçmiş, Styles Şatosunda tembel tembel oturup, edebi hayaller peşinde koşmayı kabullenmişti. Yine de şiirleri, şimdiye kadar pek de ilgi uyandırmış sayılmazdı.

John'a gelince; bir müddet avukatlık yaptıktan sonra neticede çiftlik sahibi bir asilzade olarak zevk içinde yaşamayı daha uygun buldu. İki yıl önce evlenerek genç karısını da şatoya getirmişti. Üvey annesine yakınlık göstererek, ona hoş görünmek, dolayısıyla biraz daha fazla para koparak yalnız kendine ait bir ev sahibi olmayı tasarlıyordu. Fakat ihtiyar kadın, hayatın akışını kendine uydurmasını becerebilen bir tipti. Başkalarının da kendisine tâbi olmasını isterdi. Bu sebeple John'a istediği parayı vermiyor fakat verecekmiş gibi gözükerek onu istediği tarafa çekebiliyordu.

Arkadaşım, üvey annesinin evlilik haberini aldığımda yüzümde beliren hayret ifadesini farketti ve biraz da burkularak gülümsedi:

- Kocası da iyi bir adam değil. Bunu senden saklamağa lüzum görmüyorum, Hasting, diye kızarak ve kızararak söylendi.

- Doğrusu bize ıstırap veriyor. Evie'ye gelince... Evie'yi hatırlar mısın?

- Yoo...

- A... Öyle ya... Kendisiyle tanışmamış olacaksın. Annemin nedimesidir. Hemen her işle o uğraşır. Pek güzel ve genç sayılmaz

ama, kalbi çok yumuşak ve iyi bir kadındır.

- Sözün yarıda kaldı, birşey anlatıyordun?

- Ha, anamın kocası olan herif hakkında. Gökten düşer gibi aramıza düştü. Evie'nin uzaktan akrabası... Kuzeni oluyormuş. İşte onun vasıtasıyla ailemize girdi. Daha ilk görüşte maceracı bir tip olduğu anlaşılıyor. Siyah sakalı daima uzundur ve ayakkabıları her zaman pırıl pırıl parlatılmıştır. Analığım ilk gördüğü zaman adamdan hoşlandı ve onu kâtip olarak yanına aldı. Annemin birçok hayır işletmeleri idare ettiğini bilirsin. Harpten ötürü bu işler de arttı ve annem için hayli yorucu olmuştu. Adamın da işe yaradığı su götürmez bir gerçek. Ve nihayet başımıza bu da geldi, annem Mr. Alfred ile nişanlandığını haber verdiği zaman hepimiz beynimizden vurulmuşa döndük. Çünkü adam en az annemden yirmi yaş küçüktü. Niyeti apaçık ortadaydı. O annemle değil, servetiyle evlenmişti. Annemi ikâz etmek beyhudeydi. Zaten Mührü Süleyman da onda olduğuna göre, istediği gibi hareket etmekte serbestti ve evlendiler.

- Sizin için zor bir durum meydana geldi, herhalde.

- Zor ne demek? Dayanılmaz bir durum demektir, bu...

***

İşte böylece üç gün sonra Styles Saint Mary istasyonundaydım. Yeşillikler arasında küçük bir istasyon. Beni John karşıladı. Otomobiliyle hareket ettik.

Styles Saint Mary köyünün istasyona uzaklığı iki mil kadar. Temmuzun sıcak ve sessiz bir gününde insan böyle bir çevre içinde olunca, dünyanın diğer yerlerinde müthiş bir harp olduğunu düşünmek bile istemiyor. Sanki bambaşka bir dünyadaydım. Kendilerine ait parkın kapısından araba süzüldüğü zaman dostum bana dedi ki:

- Burada hayatı, can sıkıcı, hareketsiz ve sessiz bulacağınızdan korkuyorum.

- Dostum, tam aradığım muhit.

- Doğru, işi gücü olmayanlar için burası biçilmiş kaftan. Ben gönüllülerle beraber, haftada iki defa eğitime çıkıyorum. Köylülere yardım ediyorum. Tarla işleriyle muntazaman karım meşgul oluyor. Doğrusu çok memnunum ondan. Sabah saat beş dedi mi, derhal yataktan fırlıyor, doğru inekleri sağmaya gidiyor. Öğlene kadar dur-otur bilmez, hep çalışır. Ah, şu Alfred İnglethorp herifi olmasa hayat pekâlâ güzel geçecek.

Birden frene basarak saatine baktı.

- Acaba Cynthia'yı alma saati geldi mi diye durdum. Ama hayır, hastaneden çıkmış olacak.

- Karının adı Cynthia mi?

- Hayır... Cynthia, annemin himayesine aldığı bir kızdır. Annesi, annemin okul arkadaşıymış. Kızın babası iflâs edince, kız ortada parasız ve yetim kaldı. Şimdi iki yıldan beri bizdedir. Şatonun on kilometre kadar uzağındaki Tadminster Kızılhaç dispanserinde çalışır.

Eski stil ve muazzam malikânenin kapısı önünde durduk. Bizim yaklaşmamız üzerine, çiçeklerle uğraşan bir kadın doğrularak ayağa kalktı.

Dostum seslendi:

- Merhaba Evie... İşte yaralı kahramanımız Mr. Hastings geldi. Tanışıyor musunuz? Evie'nin soyadı Howard'dır.

Miss Howard elimi acıtırcasına sıktı. Kırk yaşlarında bir kadındı. Güneş yanığı bir yüzde, mavi gözler pırıldıyordu. İnsan üzerinde müsbet bir tesir yaratıyordu. İri yarı bir vücudu ve davudi bir sesi

vardı. Kocaman ayaklarına iş kunduraları giymişti. Fikirlerini, telgraf gibi kısa cümlelerle ifade etmek istediğini hemen farkettim.

- Yabani otlar bürümüş, bir türlü temizliyemiyorum, yardım eder misiniz?

- Size yararlı olmaya çalışacağım.

- Böyle tedbirsiz konuşmayınız. Sonunda mahcup olmak da var.

John gülümseyerek dedi ki:

- Dinlenmeğe gelen misafirimizi böyle kaygılı sözlerle karşılarsak cesareti kırılır. Bugün çayı içer de mi, dışarda mı içeceğiz?

- Böyle güzel bir havada içeri kapanılmaz a, tabii dışarda.

- Öyle ise haydi, bugün bahçede çalışmanız yeter Evie. Gündeliğinizi fazlasıyla hak ettiniz.

- Peki. Dediğiniz gibi olsun bakalım.

Önümüze düştü, evin etrafını dolaşarak kahvaltı masasının hazırlandığı büyük çınarın altına doğru bizi götürdü.

Masaya yaklaşınca hasır koltuklara oturmuş bir genç kız ayağa kalkarak bize doğru ilerledi.

John takdim etti:

- Karım “Hastings” dedi.

Mry Cavendish’in üzerimde yarattığı bu ilk tesiri hayatım boyunca unutamıyacağım. Bu apaydınlık bahçede onun ince ve uzun silüeti bir tablo meydana getiriyordu. Küllenmiş bir ateş intibaı yaratan elâ gözleri unutulmaz şekilde pırıldıyordu. Tatlı ve nâzik sözlerle gönlümü aldı.

Koltuklardan birinin üzerine âdeta yığıldım. John’ın davetini kabul etmekle çok iyi ettiğimi anladım, hayatımdan çok memnundum.

Hep beraber çay içtik, dereden tepeden konuştuk. Bir zaman sonra pencereden birisinin seslendiğini duyduk:

- Alfred, o halde çaydan sonran prense bir mektup yaz.

Yavaş konuşan bir erkek sesine yine ihtiyar kadın cevap verdi:

- A, elbette... Allah razı olsun senden Alfred'ciğim. Her şeyi düşünürsün. Dediğin gibi olsun, o işi de çaydan sonra yaparız.

Terasın kapısı açıldı. Gayet vakur ve azametli bir tavırla, hâlâ güzel olan bir kadın çıkarak tarhlara doğru yürüdü. Arkasında bir erkek, hürmetkâr bir edâyla onu takip ediyordu.

Mrs. İnglethorp beni içten bir sevgiyle karşıladı.

- Ooo... Hastings. Bunca zaman sonra seni tekrar gördüğüme nekadar memnun olduğumu tasavvur edemezsin. Tanıştırayım. Kocam Alfred, dostum Hastings.

Yanındaki hürmetkâr adamı «Kocam Alferd» diye tanıştırmasını hayretle karşıladım. Şüphesiz bu adam, bu aileye hiç yakışmıyordu. Sakalı, yalnız John'ın değil, kimsenin hoşuna gitmez. Hayatımda gördüğüm sakallarınken uzun, en siyah ve en korkuncuydu. Burnuna altın çerçeveli bir kelebek gözlük takmıştı. Suratına bakan, ne menem adam olduğunu anlıyamazdı. Bu surat belki sahnede olağan karşılanabilirdi ama, gerçek hayatta hiç yeri yoktu bu suratın. Sesi gayet derinlerden gibi geliyordu. Kütük gibi:

- Tanıştığımıza memnun oldum Mr. Hastings, diyerek elini avucuma doğru kaydırdı.

Tam oturacağı zaman, iskemlenin üzerindeki yastığı şöyle bir eliyle yoklayarak ve karısına doğru dönerek mırıldandı:

- Korkarım bu yastık nemli.

Kadın kocasına aşk ve şefkatle baktı. Alfred ise karısının oturacağı iskemlenin yastığını değiştirerek, ona olan bağlılığını ve

alâkasını bize de göstermiş oldu.

Fakat meclisimize, İnglethorp yüzünden bir huzursuzluk, hattâ bir kapalı düşmanlık havası girmişti. Bu arada Miss Howard, hislerini gizlemeye hiç gayret göstermiyor, beri taraftan da ev sahibesi, bunda pek gayri tabii bir hal görmüyordu. Mrs. İnglethorp bardaktan boşanırcasına konuşuyor, durmadan hayır işlerinden bahsediyordu.

Bir müddet sonra Miss Evie Howard'a dönerek yazılacak mektuplara dair bazı emirler verdi. Aynı anda da kocası itinalı bir sesle:

- Muvazzaf mısınız? diye sordu.

- Hayır, dedim. Harpten önce şileplerde çalışırdım.

- Harp bitince de aynı mesleğe mi döneceksiniz?

- Bu da ihtimal dahilindedir ama, belki de başka bir mesleğe intisap edebilirim. Kısmet.

Mary Cavendish, öne doğru eğilerek:

- İstediğiniz mesleği seçme hakkına sahip olsaydınız, hangi mesleği seçerdiniz?

- Kimbilir? Duruma bağlı.

Genç kadın ısrarla sordu:

- Demek hiçbir gizli emeliniz yok?

- Söylersem alay edeceğinizden korkarım.

- Olabilir, belki de...

- Yine de söyliyebilirim. Detektif olmayı daima arzulamışımdır.

- Ooo.. Olur şey değil. Scotland Yard'da mı, yoksa Sherlock Holmes gibi kendi hesabınıza mı?

- Hususi detektif tabii. Doğru söylüyorum efendim, bu mesleğe cidden büyük ilgi ve hevesim var. Bir zamanlar Belçikada rasladığım bir detektif beni bu mesleğe bağlamıştı. Ufak tefek, şaşırtıcı bir adamdı. Ona göre, polis hafiyesi olabilmek için insanın kendine has metodları olmalıymış. Benim hevesim de ondan mülhemdir. Fakat onun ulaştığı sonuçlara ulaşabilir miyim, bilmem.

Miss Howard:

- Polis romanlarına ben de bayılırım ama ekseriya saçma sapandır onlar. Katil daima son sayfalarda belli olur. Herkes umulmayan katil hakkında hayretlere düşer. Fakat gerçek hayatta bu böyle değildir. Katilin kim olduğu bazan hemen anlaşılıverir.

- Fakat bence suçlar, pek çok zaman tesbit edilemez, diye itiraz edecek oldum.

- Polis tarafından dediğiniz gibi olabilir. Ama işe karışmayan insanlar; meselâ eş dost, akraba tarafından? Sanmam ki cürüm sezilmemiş olsun.

- Sizin dediğinizden şu anlaşılıyor ki, bir suç veya öldürme olayı görürseniz, suçluyu derhal bulabilirsiniz.

- Elbette. İhtimal hâkime isbat edemem ama, bu işi kimin yaptığını kestirir, sezer ve anlarım.

- Ancak bir kadın gibi düşünüyorsunuz. Suçlu ya bir kadın olursa?

- Muhtemeldir. Fakat cinayet gibi ağır suçları ancak bir erkek yapabilir.

Mary Cavendish’e ait berrak ses beni titretti:

- Dün Dr. Bauerstein bana dedi ki: Devrimiz doktorlarının bilgisizliklerinden dolayı birçok zehirlenmeler meydana çıkarılamıyormuş.

Mrs. İnglethorp bağırdı:

- Aman Mary, nereden buldun bu münasebetsiz sözleri, tüylerimi ürpertiyorsun. A, işte Cynthia geliyor.

Çitlerin arasından gönüllü hemşire üniformasıyla bir genç kız çıkageldi.

- Vay Cynthia. Bugün niçin geç kaldınız? Sizi tanıştıralım. Cynthia Mardock - Mr. Hastings.

Genç, güzel ve sıhhatli bir kızdı bu. Küçücük şapkasını çıkardığı zaman meydana çıkan kızılımsı sarı saçlarının lüleleri ve ellerinin pamuk gibi beyazlığı içime tatlı bir haz duygusu yaydı. Eğer göz ve kirpikleri de biraz daha koyu bir renkte olsaydı gerçekten dayanılmaz bir âfet olurdu. John'ın yanına yere oturdu. Sandviç tabağını kendisine uzattığım zaman bana tatlı tatlı gülümsedi.

Mrs. İnglethorp seslendi:

- Cynthia kızım, birkaç mektubum var, yazar mısın?

- Tabii Emily teyze.

Bir sıçrayışta ayağa kalkması, bu kızın evde bir sığıntı durumunda olduğunu anlamam için kâfi geldi. Ev sahibesinin hayırseverliği, himaye ettiği kıza durumunu hatırlatmasına mâni teşkil etmiyordu.

İhtiyar kadın daha sonra bana dönerek:

- John odanızı göstersin. Akşam yemeği saat yedi buçuktadır. Harp içindeki İktisadi sıkıntılara uymak için öyle davranmak lâzım. Bunun için de en ufak bir kâğıt parçasını bile ziyan etmeyiz.

Eve girip de büyük merdiveni tırmanmağa başladık. Merdiven, tam orta sahanlığından sağ ve sola ayrılıyordu. Ayrılan bu kısımların herbiri insanı binanın ayrı bir kısmına çıkarıyordu. Benim oda solda ve bahçeye bakan bir odaydı.

John yanımdan ayrılınca uzun bir zaman bahçeyi seyrettim. Ağaçların kuytuladığı yoldan bir erkek belirdi ve yavaş yavaş eve doğru yürüdü. Tahminimce kırk yaşlarında vardı. Güneş yanığı yüzü derin bir üzüntü ve hüzün anlatıyordu. Penceremin altına yaklaşınca başını kaldırdı. Onu en son onbeş yıl kadar evvel görmüş olmama rağmen tanıyabildim. Bu John'ın en küçük kardeşi Lawrence idi. Yüzündeki ifadenin garipliği beni uzun zaman düşündürdü.

Gece konuşmalarımız hoş geçti ama, zihnimi, Mary'nin esrarengizliği durmadan meşgul ediyordu.

Ertesi sabah hava parlak ve güneşliydi. Öğleye kadar odamda istirahat ettim. Mary odama gelerek, öğleden sonra bir gezinti yapmamızı teklif etti. Ormanlarda dolaştık ve saat beşe doğru eve döndük. Büyük hole girdiğimizde John'ı huzursuz ve sabırsız dolaşırken gördük. Kendisini takip etmemizi söyledi. Yüzünün ifadesinden hoşa gitmeyen bir olayın geçtiğini anlamıştım. İçeri girer girmez kapıyı kapadı ve:

- Gördün mü olanı Mary? Alfred ile Evie kavga etti, evi terkediyor.

- Evie mi?

- Evet. Anneme söylemiş. İşte kendi de geliyor.

Miss Howard içeri girdi. Dudaklarını büzerek dişlerine kıstırmıştı. Elinde bir küçük çanta vardı ve henüz kararını vermemiş gözüküyordu.

- Hakkındaki fikirlerimi ve düşüncelerimi o adama söyledim, diye haykırdı.

Mrs. John Cavedish:

- Evie'ciğim. Nasıl olur bu? Sen bizlerden nasıl ayrılırsın?

- Ne yapabilirim ki? Bir defa Emily'ye öyle sözler söyledim ki, ne unutabilir, ne de affedebilir. Eğer bu olay üzerine kafasını

çalıştırabilirse yine de kendimi mutlu hissedeceğim. Açıkça söyledim: «Emily» dedim.

- «Siz ihtiyar bir kadınsınız. Bir defa da aptallık yapmaya başladı mı tamamen aptallaşır bu ihtiyarlar. Alfred denen o alçak herif sizden en az yirmi yaş küçük. Sizinle evlenme sebebini düşünmeğe hiç lüzum var mı yâni? Bu, ayın ondördü gibi apaşikâr. Elbette paranız için evlendi sizinle. Bu hâle göre kendisine fazla para kaptırmamalısınız. Çiftçi Raikes'in karısının nekadar güzel olduğunu Alfred'inize sorun. Her gün kapılarını nasıl aşındırdığını öğrenebilirsiniz.» Bu sözlerimi duyunca Emily küplere bindi âdetâ. Hiddetlenmesini de mazur görmek lâzım ya. Yeniden başladım konuşmaya «Mrs. Emily, ister hoşunuza gitsin, ister gitmesin. Size bildiklerimi anlatmak boynumun borcudur. Sizin yatağınıza girmektense sizi öldürmeye razıdır bu adam» dedim.

- Ne dedi?

Miss Howard suratını buruşturdu:

- Ah Alfred. Ah Alfred'ciği... Ah yavrusu Alfred'ciği... Hep bunlar iftiraymış. Korkunç yalanlarmış bunlar... Saygıdeğer kocası hakkında böyle konuştuğum için, çok kötü bir insanmışım ben. İşte bu sebeple ben de gidiyorum.

Bir zaman hepimiz Evie'nin yüzüne bakakaldık. John çaresizliği kavradı ve tren tarifesini karıştırmağa başladı. Karısı mırıldanarak, anneyi kararından döndürmek gerektiğini ileri sürüyordu. Mary odadan çıktığı zaman, Evie'nin yüzünün hatları birdenbire değişti. Yüzünü kulağıma yaklaştırarak yavaşça fısıldadı:

- Mr. Hastings, siz namuslu bir adama benziyorsunuz, size güvenebilir miyim?

Böyle bir sözle karşılaşacağımı kestiremediğim için hayret etmiştim. Koluma girdi, sesi gayet yavaş çıkıyordu:

- Yalnız bırakmayın zavallı Emily’mi, Mr. Hastings. Bunların hepsi köpek balıkları gibi saldırgandırlar. Şaşırmayın, ne dediğimi çok iyi biliyorum. İçlerinde biri yok ki, kadıncağızdan para sızdırmayı düşünmesin. Elinden geldiği kadar kendisini korumaya çalıştım ve başardım da. Ama artık burada yokum. Yokluğumdan istifade edip onu sonuna ve iliklerine kadar emecekler.

- Bana inanabilirsiniz Evie... Elimden geldiği kadar ona yardımcı olacağım. Maamafih siz de yorgunluğun tesiriyle olacak, biraz izam ediyorsunuz galiba.

İşaret parmağını ağır ağır sallıyarak sözümü kesti:

- Bana inan genç adam. Ben sizden daha yaşlıyım. Gözünüzü dört açın ve ne demek istediğimi daha sonra anlıyacaksınız.

Pencereden bir motör gürültüsü duyuldu. Bunun üzerine Miss Howard yerinden kalkarak kapıya doğru yürüdü. Elini tokmağa korken, dönerek bana göz kırptı.

- Mr. Hastings, özellikle o kocası olacak domuzu göz hapsine alınız.

Daha fazla söylemesi imkansızlaşmıştı, çünkü bütün ev halkı oraya yığılmıştı. Herkes yolcuya, uğurlar ve başarılar diliyordu. Yalnız İnglethorp’lar yoktu.

Otomobil gözden kaybolunca, Mary kalabalıktan sıyrılarak çimenler üzerinde yürümeye başladı. Evin bulunduğu taraftan gelen iriyarı sakallı bir adama doğru yürüdü ve adamın elini sıkarken hafifçe kızardı.

Bu adama karşı bir güvensizlik duydum nasılsa.

- Bu kim? diye sordum.

John canı sıkılmış bir sesle:

- Dr. Bauerstein - dedi.

- Kimmiş bu doktor?

- Köyün sakinlerindendir. Güçlü bir sinir buhranı çektiğinden dolayı kendini kızağa çekmiştir. Oysa ki Londra'nın tanınmış mütehassıslarındandır. Zamanımızın en büyük zehir mütehassısıdır.

Cynthia ilâve etti:

- Mary'nin de çok iyi dostudur.

John Cavendish konuyu değiştirdi. Kaşlarını çatarak:

- Şöyle bir dolaşalım Hastings. Çok sıkıcı bir iş oldu bu. Miss Howard sinirli ve hırçındır ama onun gibi bir dost da pek bulunmaz.

Ormanlar arasından ilerliyerek köye yaklaştık.

Geri döndüğümüzde, demir parmaklıklı kapıdan girerken, çingeneye benzeyen çok güzel ve genç bir kadınla karşılaştık. Karşı taraftan geliyordu. Geçerken bizi gülümsemeyle selâmladı.

- Ah, ne hoş bir kız, dedim.

John'ın surat teşkilâtı yeniden bozuldu, tekrar sertleşti.

- Mrs. Raikes.

- Evie'nin bahsettiği kadın mı?

- Evet, öyle...

Beyaz saçlı, zengin kadını düşündüm. İçime kötü bir his doğdu. Ama bu hissi aklımdan uzaklaştırmaya gayret ettim.

- Styles cidden çok güzel ve hoş bir yer, diye John'a döndüm.

Somurtkan bir suratla beni tasdik etti:

- Evet, hoş bir malikânedir. Burası günün birinde benim olacak. Eğer babam, haklı ve doğru dürüst bir vasiyetname hazırlasaydı, şimdiden benim olacaktı. Keşki öyle yapsaydı da, şimdi beni böyle ıstıraplar içinde kıvrandırmasaydı.

- Istırap derecesinde üzülüyorsun demek?

- Dostum Hastings, sizden saklamama lüzum yok. Bazan öyle oluyor ki, nereden para bulabileceğimi şaşırıyorum.

- Kardeşin Lawrence, sana yardım elini uzatamaz mı?

- Oh, o da meteliksiz. Bununla beraber annemin bize karşı hayli cömert davrandığını da belirtmek gerekir. Hiç değilse evliliğine kadar.

Kaşlarını çatarak sustu.

Miss Howard'ın ayrılmasından sonra buradaki havanın ağırlaştığını seziyordum. Onun varlığı şatonun emniyet ve sükûnuydu, huzuruydu. Şimdiyse bu huzur yok olmuştu. Doktor Baurstein'in o uğursuz yüzü gözümün önünde beliriverdi. Bir felâketin pek yakında kapıyı çalacağını seziyordum.

16 ve 17 Temmuz

Styles'e geliş tarihim 5 temmuz. Şimdiyse 16 - 17 temmuz olaylarına geçiyorum. Okuyucularıma olayları daha iyi anlatabilmek maksadıyla, şu iki günün olaylarını mümkün olduğu kadar etraflıca anlatmaya çalışacağım. Bütün bunlar sonradan, sıkıntılı soruşturmalarla büyük bir dâva olarak yargıç önüne çıktı. Miss Evie'nin ayrılışından iki gün sonra bir yazı aldım. Yazıda Middlingham hastanesine yardımcı olarak girdiğini bildiriyordu. Styles'ten yirmi kilometre uzaklıkta bir yerdi burası. Bir sanayi şehriydi. Eğer Emily kendisiyle barışmak istiyorsa kendisine yazmamı istiyordu.

Nihayet 16 temmuz pazartesi günü... Gayet elektrikli bir gün oldu bu. Hayırsever Derneğinin hazırladığı kermes cuma günü bitmişti. Bu akşam da festival vardı. Bu festivalde Mrs. İnglethorp'a da harp üzerine bir şiir okumak ödevi verilmişti. Bütün ev halkı, bütün gün köy salonunu törene hazırladık. Öğle yemeğini bile vaktinden çok sonra yedik. Yemekten sonra vakti parkta dinlenerek geçirdik.

Akşam yediye çeyrek kala Emily İnglethorp bizleri çağırdı. Buna sebep yemeğin bu akşam her zamankinden erken yenmesiymiş.

Festival, parlak bir surette icra edildi. Emily'nin okuduğu şiir çok alkışlandı. Cynthia da bu festivalde küçücük roller almıştı. Festivalde iştirak eden diğerleri, Cynthia'yı piknike dâvet ettiler. O da onlarla giderek bizimle dönmedi.

Ertesi sabah kendisini biraz yorgun hisseden Mrs. İnglethorp, yemeğini yatağında yedi. Fakat saat yarıma doğru zindeleşmişti. Öğle yemeğine bir komşusuna yemeğe dâvet edilmiş, giderken beni ve Lawrence'i de götürdü. Mary, Dr. Bauerstein'le randevusu olduğunu söyliyerek, bizimle gelmeyi istemedi.

Otomobille dönerken Lawrence, hastaneye uğrayarak, Cynthia’yı ziyaret etmeyi teklif etti. Bu teklifi Mrs. İnglethorp da kabul etti. Ancak kendisinin yazılacak bir sürü mektupları olduğu için, bizi bırakarak kendisi arabayla şatoya döndü.

Cynthia gelinceye kadar hastanenin kapısında bekletildik. Beyaz kız beyaz gömleği içinde bütün tazeliği ve güzelliğiyle göründü. Ofisine çıktık. Bu arada bizi Nibbs adlı bir hemşireyle tanıştırdı. Sonra hastaneyi gezdirdi. Lâboratuarın önünden geçerken içeri bir göz attım:

- Ne kadar çok şişe var burada? dedim. Bunların içinde olanların hepsini bilir misiniz?

Cynthia içini çekti:

- Bari siz biraz anlayışlı olun Mr. Hastings. Buraya her giren bize bunu sorar. İkinci soruları da «bugüne kadar kaç kişi zehirlediniz?» olur.

Yanakları kızararak gülümsedi.

- Ah bilseniz, bir insan zehirlemek ne kadar kolay. Neyse bunları bırakalım da birer fincan çay içelim. Dolabımızda herşeyimiz vardır. Hayır hayır, Lawrence o dolap değil, zehir dolabıdır o. Evet tamam, şu yandaki küçük dolap.

Neşe içinde bir kahvaltı ettik. Cynthia ile bardakları yıkadık. Yerine kaldırırken kapı vuruldu. Birdenbire Nibbs ile Cynthia’nın yüzlerine ciddi bir ifade geldi.

Odaya, oldukça aksi ve genç bir hastabakıcı girdi. Elindeki şişeyi Nibbs’e doğru uzattı. O da:

- Bugün ben nöbetçi değilim diyerek işi Cynthia’ya havale etti.

Cynthia şişeyi eline alarak, bir bilirkişi ciddiyetiyle gözden geçirdi.

- Getirmeye niyet etmiş olabilirsiniz ama, bu sabah getirmeniz şart mıydı?

- Başhemşire unutmuş. Özür diledi.

- Bu ilâcı yarından önce hazırlayamam.

- Akşama kadar yetişmez mi acaba?

Genç kız gayet nazikâne:

- Meşguliyetim fazla ama, yetiştirmeye çalışacağım.

Hastabakıcı gitti. Cynthia, rafın birinden büyücek bir kavanoz indirdi. Şişeyi doldurarak kapının arkasındaki masaya koydu.

- Küçük balkonumuza buyrun, dedi, oradan bütün koğuşlarımız görünür. Bilhassa hariciye koğuşları.

İki genç kızın arkasından yürüyerek balkona çıktık. Bana oradan hastanenin içini seyrettirdiler. Lawrence odada kalmıştı. Yokluğunu farkedince Cynthia onu da yanımıza çağırdı. Sonra Nibbs'e dönerek:

- Başka bir işimiz kalmadı mı Nibbs?

- Hayır.

- Kapayıp gidelim öyleyse...

O gün Lawrence'i bambaşka bir ruhi hâl içinde gördüm. Esasen anlaşılması zor bir adamdı. Mahcup ve çok çekingen bir tipti. Bununla beraber onun da kendine has bir çekiciliği vardı. Karakteri daha yakından incelenecek olursa dostluk tesis etmek bile kabildi. Cynthia'nın yanında daha çok mahcup olduğunu tahmin ediyordum. Genç kızın da onun yanında hareketlerine çeki düzen vermek amacıyla bazan telâşlanıp şaşırdığını farkediyordum. Fakat bugün her ikisi de çocuklar gibi gevezelik edip neşeleniyorlardı.

Köyden geçerken, aklıma pul almak geldi. Postahaneye girdim. Binadan dışarı çıkarken ufak tefek bir adamla toslaştım. Özür

dileyerek kendisinden ayrılıyordum ki, ufak tefek adam bir hayret feryadı koparak kolumu dostça sıktı.

- Dostum Hastings, sizsiniz ha? Oh, dostum Hastings?

Ben de haykırarak:

- Ah, Poirot, diye bağırdım.

Arabadakilere:

- Bu hoş tesadüfün benim için nekadar sevindirici olduğunu tahmin etmeniz imkânsız. Uzun zamandır görüşemediğim dostum M. Poirot.

Cynthia neşeli bir sesle:

- Siz M. Poirot ile tanışıyor musunuz? Arkadaş olduğunuzu bilmiyordum.

Ünlü detektif ciddiyetle mırıldandı:

- Doğru. Miss Cynthia'yı tanırım. Burada bulunuşumun sebebi, Mrs. İnglethorp'un hayırseverliği.

Kendisine soru sorar gibi baktığımı görünce:

- Evet dostum, bu âlicenap Mrs. vatandaşlarımdan yedi göçmeni himayesine aldı. Biz bütün Belçikalılar, Mrs. e daima minnettar kalacağız.

Poirot, ufak tefek, yumurta biçiminde kafası olan, omuzlarını çarpıtarak duran, son derece ağır başlı, şık, itinalı ve garip tavırları olan bir adamdı.

Vatandaşlarıyla oturduğu evi işaret ederek bana hâl hatır sordu. Kendisini orada ziyaret edeceğimi bildirdim. Cynthia'ya selâm verdikten sonra, yanımızdan ayrıldı. Biz de arabaya atladık ve köşkün yolunu tuttuk.

Arabada Poirot ve maceraları hakkında etraflıca bilgi verdim.

Gayet neşeli bir hâlde Styles şatosuna vardık. Holde, odasından çıkan Mrs. İnglethorp ile karşılaştık. Çok heyecanlı gözüküyordu, yanakları da kızarmıştı.

Bizi görünce:

- Ay, siz misiniz? dedi.

Cynthia sordu:

- Ne oldu Emily teyze, birşey mi var?

Neşeli görünmeğe çalışan Mrs. İnglethorp:

- Yoo... dedi. Hiç birşey yok. Ne olabilir ki? Sonra yeni famdöşambr'ı Dorcas'ı yemek odasına girerken gördü ve seslendi. Odasına pul getirmesini emretti.

İhtiyar hizmetçi kadın bir an tereddüt eder gibi oldu. Çekinerek mırıldandı:

- Acaba gidip yatsanız daha iyi olmaz mı, hanımefendiciğim?

- Belki de haklısınız, Dorcas. Fakat şimdilik işim var. Posta zamanına kadar birkaç mektup yetiştirmeliyim. Size odamı ısıtmanızı söyledim, yaptınız mı?

- Evet hanımefendi.

- O hâlde yemekten sonra hemen yatabilirim.

Odasına girdi. Cynthia onu korkulu gözlerle takip etti ve sonra Lawrence'e döndü:

- Birşeyler oluyor, nedir? Anlıyamıyorum, dedi. Lawrence bu sözleri duymamış gibi davrandı, hiç birşey söylemeden geri döndü ve kapıdan çıktı gitti.

Kahvaltıdan önce bir parti tenis oynamak üzere Cynthia'dan söz aldım. Raketimi almak üzere odama koştum. Merdivende Mrs. Mary

Cavendish ile karşılaştık. Herhalde yanılmış olmalıydım ama o bana, huzursuz, rahatsız ve heyecanlı göründü.

İlgisiz gözükmeye çalışarak sordum:

- Doktor Bauerstein'le yaptığınız gezintiden memnun oldunuz mu?

Kızarcasına cevap verdi:

- Yanılıyorsunuz, evden çıkmadım. Mrs. İnglethorp nerede?

- Odasında.

Hoş olmayan bir konuşmaya girişeceği, yüzünü buruşturmasından anlaşılıyordu. Sür'atle önümden çıktı ve Mrs. İnglethorp'un odasına girdi, kapıyı kapadı.

Tenise gitmek üzere birkaç dakika sonra Mrs. İnglethorp'un açık penceresinin önünden geçerken şöyle bir konuşmaya kulak misafiri olmaya mecbur kaldım. Sinirlerine hâkim olmaya gayret sarfeden Mary Cavendish diyordu ki:

- Bana göstermek istemiyorsunuz onu demek?

Mrs. İnglethorp cevaben:

- Yanılıyorsun şekerim. Bu işle onun hiçbir ilgisi yok.

- Göreyim öyleyse.

- Söylediklerimi anladığınızı sanmıştım. O sizin tasavvur ettiğiniz şey değil. Hiçbir ilgisi yok sizinle.

Mary Cavendish'in cevabı oldukça acı ve ağır oldu:

- Onu himaye ettiğinizi düşünmeliydim. Bu tabiidir.

Beni bekleyen Cynthia'yla karşılaşınca söylendi:

- Siz ne dersiniz bu işe? Galiba dehşetli bir olay oldu? Dorcas bana herşeyi anlattı.

- Dorcas oradaymış demek?

- Hayır efendim, kapının yanında tesadüfen bulunuyormuş. Ne olay, ne olay. Amma mahiyetini anlıyamadık. Doğrusu anlıyabilmeyi çok isterdim.

O anda Mrs. Raikes'in müteharrik yüzünü ve Miss Howard'ın söylediklerini düşünüyordum. Bu konuda hiç konuşmamaya kendi kendime söz verdim.

Akşam yemeğine indiğimizde salonda İnglethorp'la karşılaştık. Yüzü her zamanki gibi manasızdı. Bu adamın garip hâli tekrar dikkatimi çekti.

En son Mrs. İnglethorp geldi salona. Görünüşü hâlâ, asabiydi. Yemek sönük geçti. Yemekten sonra ev sahibesi odasına çıkarken:

- Postayı kaçırmamak için odamda çalışmalıyım. Kahvemi odama getirir misin Mary?

Cynthia ile salonun açık duran pencerelerinden birinin önünde oturduk. Kahvelerimizi Mary getirdi. Yüzünden sinirli olduğu belli oluyordu.

- Alaca karanlıkta mı oturacaksınız çocuklar? İsterseniz lâmbayı yaksınlar. Kuzum Cynthia sen de lütfen Mrs. İnglethorp'un kahvesini götürünüz. Ben fincana koyuyorum.

İnglethorp:

- Zahmet etmeyiniz, Mary, dedi. Emily'ye kahvesini ben götürürüm.

Fincana dikkatle kahveyi koydu ve dökmemek için dikkatli yürüdü. Arkasından Lawrence de çıktı. Mary Cavendish yanımıza oturdu.

Bir müddet konuşmadan durduk. Gece pek tatlıydı. Mary Cavendish eline aldığı bir palmiye dalıyla yelpazeleniyordu.

Hol tarafından nefreti mucip bir ses kulaklarımda çınladı ve beni hayal dünyamdan ayırdı.

- Çok sıcak, dedi. Belki de fırtına çıkacak.

Kızgınlıkla Mary Cavendish'e baktım. Fakat o benim hiddetime aldırmadı bile.

Bir kaç dakika sonra Doktor, Alfred İnglethorp'la içeri girdi. Üstü başı çamur içindeydi doktorun. Mary:

- Ne oldunuz böyle? Bu hâle gelebilmek için ne yaptınız? Diye sordu.

Doktor üzgün bir ifadeyle ve özür dileyerek:

- Çok affedersiniz. Girmiyecektim ama, Mr. İnglethorp'un ısrarına dayanamadım.

Bu arada John da çıkagelmişti. Nerede olduğunu bilmiyorduk.

- Bu ne kıyafet Bauerstein? Kahvenizi içerken başınızdan geçenleri de anlatın bir yandan.

- Civardaki bataklıkların birinde bir çiçek gördüm. Koparmak isterken çamura saplandım.

Mrs. İnglethorp da hole gelmişti.

Cynthia ve John yanımdaydı. Ben, Cynthia ve John. Bu üç kişi Mrs. İnglethorp'un kahve fincanını yudumlamadan elinde tuttuğunu tamamen görmüş olduk. Doktor Bauerstein'in orada bulunması, bana bütün geceyi haram etti. Buradan gitmiyecekmiş gibi geldi bana. Nihayet kalktı. İnglethorp da kâhyayla görülecek işleri olduğunu söyliyerek onunla beraber çıktı. Giderken de John'a, kendisini beklememelerini, anahtarı aldığını söylemeyi unutmadı.

Korkunç Gece

Bu olayı tamamiyle ve açık anlatabilmem için, Styles şatosunun birinci katını sizlere târif etmeliyim.

Hizmetçi odalarının sağ tarafla hiçbir bağlantısı yoktur. Oysa ki, İnglethorp'ların odası sağ taraftadır. Vakit geceyarısıydı. Lawrence beni uyandırdı. Elindeki mumun ışığında yüzündeki asabi takallüsleri farkediyordum.

Yatağıma ilişti.

- Neler oluyor? diye sordum.

Kafam darmadağınıktı. Toparlanmaya çalışıyordum.

- Analığımın hasta olması korkutuyor bizi. Bir krize yakalandı galiba. Odasını da içerden kilitlemiş.

- Şimdi geliyorum.

Yataktan atlıyarak sırtıma bir robdöşambr geçirdim ve Lawrence'in peşinden koridora atıldım. Binanın sağ tarafına geçtik.

John Cavendish de yanımızda belirdi. Hizmetçilerin şaşkınlığı sonsuzdu.

John annesinin kapı tokmağını hızla çevirdi ama, gayret beyhudeydi. Kapı yalnız kilitlenmekle kalmamış, ayrıca sürmelenmişti de. Odanın içinden imdat sesleri duyuyorduk. Daha çabuk hareket etmek zorundaydık. Dorcas haykırdı:

- Mr. İnglethorp'un odasından içeri girmeyi deneyelim. Ah zavallı hanımcığım.

Alfred İnglethorp'un yanımızda olmadığını ancak o zaman farkettim. John derhal onun odasına geçti. İçerisi zifiri karanlıktı.

Allahtan Lawrence mumuyla imdadımıza yetişti. Titrek ışık bize yatakta kimsenin olmadığını gösteriyordu. Demek Alfred henüz gelmemişti. Ara kapıya hücum ettik ama, bu kapı da kilitliydi ve sürgülüydü. Çaresizdik, ne yapmalıydık?

Dorcas parmaklarını çıtırdatarak:

- Ne yapmalı Yarabbim, diye inliyordu.

- Kapıyı zorlıyacağız. Gerçi bu pek kolay değil ama. Hizmetçilerden biri gelsin. Billy de hemen doktor Wilkins'i getirsin. O sırada biz de kapıyı kırmaya çalışırız. Bir dakika durun bakayım. Miss Cynthia'nın odasıyla Mrs. İnglethorp'un odası arasındaki kapı da kilitli mi?

- O da kilitlidir.

- Bir kere de orayı deneyelim.

John fırlayıp Cynthia'nın odasına koştu. Mary Cavendish'i daha önce gelerek kızı uyandırmaya çalışırken gördük. Kızın da uykusu çok ağırmış. John bize doğru döndü:

- O kapı da kapalı, karım bakmış. Biz yine de bunu zorlamalıyız diyerek bizi Alfred'in odasına doğru götürdü.

Hep birlikte kanada abandık ama kapı pek sağlamdı. Baskımıza biraz karşı koyduysa da, bir müddet sonra kilit yerinden fırladı ve kanat açılıverdi.

Odanın içine doluştuk. Mum hâlâ Lawrence'in elinde duruyordu. Mrs. İnglethorp yatağının üzerinde, tahammül edilemez ihtilâçlarla kıvır kıvır kıvranıyordu. Bu kıvranmalar sonucu olacak herhalde, başucundaki masayı da devirmişti. Tam kendisine yaklaştığımız sırada, ihtiyar kadın kendini yastıklar üzerine bıraktı, kolları bacakları gevşeyiverdi.

John atılarak lâmbayı yaktı, sonra dönerek hizmetçilerden Annie'ye acele konyak getirmesini emretti. Ben de bu arada koridora

açılan kapıyı açtım.

Lawrence’e çekileceğimi söyledim. Bana ihtiyaçları olup olmadığını anlamak istiyordum. Fakat söylemek istediğim sözler dudaklarımda eriyiverdi. Çünkü, Lawrence’in yüzünde, hiçbir zaman ve hiçbir kimsede görmediğim bir ifade vardı. Teşbih tam yerindedir, yüzü tebeşir gibi olmuştu. Mumun yağları, ellerinin titremesinden dolayı yerlere damlıyordu. Dehşet içinde olan gözleri arkamdaki duvara dikilmişti. Bakışlarının yönünü izledimse de dikkatimi çeken bir şeye rastlıyamadım.

Mrs. İnglethorp’un krizi yatışmış gibiydi. Kesik kesik cümlelerle konuşabiliyordu, artık:

- İyileşiyorum artık... Zaten... Kilitlenmem saçma...

Yatağın üzerine bir gölge düştü, kafamı çevirdim, Mary Cavendish’i kapının yanında ayakta durur bir hâlde gördüm. Kollarıyla Cynthia’yı dolamış, şaşkına dönen genç kızı düşmemesi için tutuyordu. Yüzü de kıpkırmızıydı.

- Zavallı Cynthia, çok korktu, dedi.

Beyaz bir iş elbisesi giymişti. Şu hâlde vakit sandığımdan da ileri olmalıydı. Perdelerin arasından içeri sabah ışıkları sızıyordu. Şöminenin üzerindeki saat beşti.

Birden yatak tarafından canhıraş bir feryat yükseldi. Bu beni olduğum yerde sıçrattı. Zavallı Emily, yeni bir krize yakalanmıştı. Bu sefer adaleleri çok müthiş çekiliyordu. Istırabını dindiremiyorduk ama birşeyler yapmak ister gibi etrafını sardık. Yeni bir ihtilâçla, başı ile ayakları birbirine değecek şekilde sıçradı. Mary ile John ona birkaç damla konyak yutturdular ama bunun beyhude olduğu belliydi. Dakikalar geçiyor, vücut tekrar gerilerek tersine bir yay şekli aldı.

Doktor Bauerstein geldiği zaman, otorite ile kendine yol açtı ve yatağın kenarına oturdu. Mrs. İnglethorp gözlerini doktora dikerek

haykırdı :

- Alfred... Alfred...

Ve cansız bir hâlde yastıklara gömüldü. Doktor kadının üzerine eğildi, onu kollarından yakaladı, canlı canlı silkeledi. Galiba sun'i teneffüs yaptırıyordu. Hizmetçilere kısa cümlelerle bir takım emirler verdi. Hepimizi kapıya doğru kovdu. Büyülenmiş gibi ona tâbi olduk ve kapıya doğru çekildik. Hepimiz de mukadderatın oyununda baş rolde görüyorduk onu. Ama herhalde yapacak birşey kalmamıştı. Doktorun suratı bana bu kanıyı veriyordu, o da ümidini kesmişti. Nihayet bütün gayretlerinin boşuna olduğunu anlıyarak herşeyden vazgeçti ve doğruldu. Esefle başını salladı. Bu arada dışarıda, Mrs. İnglethorp'un özel doktoru Wilkins'in ayak sesleri işitildi. Gelen meslekdaşına Dr. Bauerstein birkaç kelimeyle olanları özetledi. Belli belirsiz bir işaretle ve eliyle yataktaki kadını gösterdi.

Dr. Wilkins büyük bir üzüntüyle söylendi:

- Zavallı kadın, daima tavsiyelerimi tutmamaya inat etti. Ona her zaman kalbinin zayıf olduğunu söyliyerek ikaz ederdim. Ne yazık, nasihatlerimi hiç tutmazdı, hiç. Durmadan çalışmak, didinmek, başlıca işiydi. İşte bünyesi dayanamadı nihayet.

Bu arada Bauerstein'in Wilkins'i inceden inceye tetkik ettiğini farkettim. Gözlerini onun üzerinden ayırmadan:

- Kıvranmalar pek garip ve özel bir şekil ve şiddetteydi, dedi. Göremediniz. Tam zamanında yetişememenize üzüldüm.

- Ya...

- Sizinle ayrıca görüşmek isterim.

Sonra John'a dönerek müsaade istediler.

- Bir mahzur yoktur sanırım.

- Elbette. Tabii yok.

İki doktoru başbaşa bırakarak dışarı çıktık, arkamızdan kapı kilitlendi. Son derece heyecanlanmıştım. Merdivenlerden ayaklarımızın ucuna basarak indik.

Koluma yavaşça giren Mary Cavendish:

- Kuzum siz Dr. Bauerstein'in hâlinde bir tuhaf hâl görmediniz mi? Etraftakilerin duymayacağına kanaat getirdikten sonra yavaşça ve fısıltı hâlinde:

- Ben Mrs. İnglethorp'un zehirlendiği kanısındayım. Doktor da aynı kanıya sahip.

- Ne?

Gözleri haddinden fazla büyüyen ve düşmemek için duvara yaslanan Mary Cavendish boğulur gibi bir sesle:

- Hayır... Hayır... Olamaz... Olamaz bu... diye haykırıyordu. Sanki kendine mâlik değilmiş gibi, kelimeler dudaklarından dökülüyordu.

Ansızın merdivenlerden aşağı koşmaya başladı. Bayılıvermesinden korkarak ben de arkasından fırladım. Son basamaklara geldiği zaman artık kuvvetini tüketmiş ve trabzanlara asılmıştı. Yüzüne ölüm sarılığı gelmişti. Ben yaklaşınca elinin bir hareketiyle beni yanına sokmadı.

- Beni kendi hâlime bırakıp ötekilerin yanına gidin. Gidiniz... Gidiniz... Yalnız kalmak istiyorum.

Çaresiz itaat ederek, yemek odasına giren John ile Lawrence'in yanına gittim. Üçümüz de aynı şeyi düşünerek bir zaman konuşmadık. Nihayet ilk patlayan ben oldum:

- Mr. İnglethorp nerede?

- Bilmiyoruz. Evde değil.

Neredeydi bu Alfred İnglethorp? Evde olmaması son derece tuhaf, izahı imkânsız birşeydi. Zavallı kadının son nefesinde

ağzından dökülenleri düşünüyordum. «Alfred... Alfred...» diye haykırmıştı. Acaba bu feryada sebep neydi? Eğer biraz daha yaşasaydı, söyliyeceği her kelime bizi biraz daha aydınlatacaktı.

Nihayet doktorlar merdivende göründüler. Önce Wilkins, ikinci plânda Bauerstein olmak üzere içeri girdiler. Bauerstein'in yüz ifadesi hiç değişmemişti. Wilkins John'a dönerek heyecanlı bir sesle:

- Annenize otopsi yapılması hususunda müsaadeleriniz gerekiyor, dedi.

Arkadaşım birden titredi ve işitilmesi zor bir sesle:

- Mutlak lâzım mı otopsi?

- Evet. Aksi halde her ikimiz de gömülmesine rapor veremeyiz.

John'ın başı önüne düştü.

- Madem ki bu gerekiyor, razı olmaktan başka elden birşey gelmez.

- Zannederim, polis de işe elkoyacaktır. Tahkikat yapacağı muhakkak. Maalesef bunların olması icabediyor. Yinede rica ederim, kendinizi fazla üzmeyiniz, elbette herşey yoluna girecektir.

Havada bir müddet sessizlik hakim oldu. Sonra Doktor Bauerstein cebinden birkaç anahtar çıkararak arkadaşıma uzattı:

- Alınız. Bunlar annenizin oda kapılarına ait. Şimdilik içeri girmeseniz iyi olur sanırım.

Doktorlar gittikten sonra beni bir düşüncedir aldı. John ve Lawrence'in çaresiz ve şaşkın halleri karşısında idareyi ele almaya karar verdim.

- Sizlere daha önce arkadaşım Poirot'dan bahsetmiştim sanırım. Hatırlarsınız. Poirot en kıymetli bir detektiftir.

- Evet. Ne yapmak istiyorsun?

- Meseleyi ele alması için onu çağırmayı teklif ediyorum. Ne dersiniz?

- Otopsi yapılmadan önce mi?

- Bana kalırsa evet. Çünkü vaktin ehemmiyeti var bizim için. İşin içinde bir gıllıguş varsa...

Lawrence hiddet ifade eden bir sesle:

- Ben bunun için sadece, Doktor Bauerstein'in ukalalığı derim. Wilkins'in de midesini o bulandırdı. Kendisi zehir mütehassısı olduğu için, girdiği her yerde müessir eleman olarak hep zehir arıyor.

Şairin haline şaştığımı itiraf etmeliyim. Çünkü o ne olursa olsun, pek az fikir beyan eden bir tip. Hele heyecanlandığını ilk defa görüyordum.

John tereddütle:

- Ben seninle hemfikirim, kardeşim, dedi. Sonra da oradaki hazır bulunanlara dönerek:

- Herşeyi Hastings'e bırakmak kararındayım. Maamafih şu otopsinin sonucunu beklesek daha iyi olur gibi geliyor bana. Zira hiç yoktan bir skandala sebebiyet vermek istemem.

- Korkma, diye bağırdım. Bütün sorumluluk bana ait. Poirot kadar tedbirli bir insan daha tanımıyorum. Skandala sebebiyet vermesine ihtimal göremiyorum.

John bir müddet daha düşündükten sonra kararını bildirdi:

- Pekâlâ... İstediğin gibi hareket etmekte serbestsin. Her işi sana havale ediyorum. Ama doktorların kanaatleri gerçekse durum apaçıktır. O herif hakkında haksızlık ettiysem Allahım, beni affet.

Saat altıydı. Vakit kaybetmekle beraber çok şey kaybedeceğimizi düşünerek derhal kütüphaneye koştum. Birkaç dakikalık bir

araştırmadan sonra, strychnine ile zehirlenmelerden bahseden bir kitap buldum.

Poirot Sahnede

Tam Belçikalı hafiyenin evine varırken birinin arkamdan koşa koşa gelmekte olduğunu farkettim. Bu, İnglethorp'tu. Şimdiye kadar neredeydi? Evde olmamasını neyle izah edebilecekti?

- Aman yarabbim. Mr. Hastings, nedir başımıza gelen bu felâket. Zavallı karıcığım.

- Neredeydiniz? Dedim.

- Dostum Derby beni geç vakte kadar alıkoydu. Oradan çıktığım zaman vakit geceyarısını bir hayli geçiyordu. Birden akşam çıkarken anahtarı almayı unuttuğumu farkettim. Geceyarısından sonra sizleri uyandırmamak için Derby'de kaldım.

- Olayı nereden öğrendiniz?

- Wilkins biraz önce bizi uyandırarak haber verdi. Ah, zavallı Emily. Ne fedakâr, ne asil bir kadındı.

- İşim biraz acele, diyerek biran evvel yanından ayrılmak istedim. Nereye gittiğimi sormadığı için de şükrettim.

Birkaç saniye geçmişti ki, Poirot'nun kapısını çalıyordum. Üst kattan açılan bir pencereden, dostumun ihtiyatlı başı gözüktü. Beni bir hayret sesiyle karşıladı. Trajediyi kısaca anlattım ve kendisinin yardımına ihtiyacımız olduğunu söyledim.

- Bekle geliyorum. Dur kapıyı açayım. Ben giyinirken de olayı etraflıca anlatırsın, dedi.

Odasına çıktığımda bir iskemle çekerek oturdum. Misafir olarak şatoya geldiğimden beri geçen olayları en ince teferruatına kadar anlattım. Kadının ölürken «Alfred, Alfred..» diye canhıraş haykırışını, kocasının evde bulunmayışını, bir gün evvelki kavgayı, Mary ile

kaynanası arasındaki münakaşayı. Mrs. İnglethorp'un Miss Howard'ı kovuşunu. Daha doğrusu hepsini, herşeyi anlattım.

Poirot sakin sakin gülümseyerek:

- Çok heyecanlanmışsın. Daha sakin bir zamanında bütün bunları bir defa daha anlatırsın. Mühim olan kısımları alır, ehemmiyetsiz teferrüatı bir yana bırakırız.

- İyi ama, bunlar mühim değil diye teferrüatları nasıl ayırdedebileceksin. Benim aklımın almadığı taraf da bu ya.

- Yavaş yavaş sen de herşeyi öğrenirsin. Bununla beraber senden memnunum. Müthiş bir hafızan var ve bana bunları anlatmakla, sadakatla anlatmakla yardımcı oldun. Yalnız, biraz önce söylediğim gibi şimdi çok heyecanlısın. Onun için de bana ev sahibesinin dün gece ne yediğini söylemeyi unuttun.

Şaşkın şaşkın:

- Bilmem, hatırlıyamıyorum. Herhalde görmemiş olmalıyım.

- Görmemiş mi olacaksın? Ama dostum, bu işte en mühim nokta da bu.

- Bunun ehemmiyetini anlıyamıyorum. Hatırlayabildiğime göre fazla bir şey yemedi. Canı çok sıkılmış görünüyordu. İştihasının yerinde olmaması da çok tabii.

Poirot düşünceli bir tarzda başını sallıyarak:

- Evet, çok tabii.

Ve bir çekmeceden çıkardığı çantayı alarak bana döndü:

- Hazırlandım. Haydi gidip olayı yerinde inceliyelim.

Şato görününceye kadar yolda hiç birşey konuşmadık.

Poirot'nun görünüşü, onun derin düşüncelere daldığı intibaını yaratıyordu. Tam parkın kapısından girerken, beynimi kurcalamakta

olan bir soruyu, duyulacak şekilde mırıldandım:

- Mrs. İnglethorp’un akşam ne yediğini sormana sebep ne? Niçin sordun? Sorduğun andanberi kafamı patlatırcasına bu soruya cevap arıyor, bulamıyorum.

- Sana söylememem için sebep yok. Tahminime göre Mrs. İnglethorp, styrichnine zehiriyle zehirlenmiştir. Özellikle kahveye karıştırılabilecek zehir.

- Yaaa?

- Kahveler saat kaçta verildi?

- Aşağı yukarı saat sekizde.

- Bu duruma göre saat sekizle sekiz buçuk arasında kahvesini içmiş olmalı. Sekiz buçuktan sonra içmesi imkânsız herhalde. Oysaki strychinine tesirini derhal gösterir. Fakat Mrs. İnglethorp sabahın beşine doğru kriz geçirdiğine göre, yâni tam dokuz saat midede rahat durduğuna göre... Ama birşey var. Zehir yemekle hemen hemen aynı zamanda alınmış. Kahveler yemekten hemen sonra geldi, değil mi?

- Evet.

- Zehir yemekten hemen sonra alındığına göre, tesiri gecikmiş olması normal karşılanabilir. Yalnız aklıma, biraz evvel söylediklerin takılıyor. Sen, kadının yemekte fazla birşey yemediğin söyledin. Buna rağmen nasıl oluyor da, zehir dokuz saat sonra tesirini icra edebiliyor. İşte bu taraf tuhaf. Her neyse... Otopsi sonucunda herhalde elimize bâzı ipuçları geçecektir.

Eve geldiğimizde bizi karşılayan John oldu. Yüzünden yorgunluk ve bitkinlik okunuyordu.

- Korkunç bir olay, M. Poirot dedi. Olayın bir dedikoduya sebebiyet vermemesi için ketum davranılması gerektiğini Hastings size söylemiştir, sanırım.

- Anlıyorum. Mesele dal budak salmadan halledilecektir.

John bu teminatla içi rahatlamış bir hâlde bana dönerek:

- İnglethorp'un eve döndüğünü biliyor musun?

- Evet. Poirot'ya giderken kendisine rastlamıştım.

- En güç şey ne biliyor musun? Ona ne şekilde davranacağımı kestiremiyorum.

Poirot, yavaşça ama birden sordu:

- Uzun zaman güçlük çekmiyeceksiniz? dedi.

John şaşırır gibi oldu. Bu sözlerin taşıdığı anlamı kavrıyamamışa benziyordu. Doktor Bauerstein'in verdiği anahtarları Poirot'ya uzatırken kekeledi:

- Alın bunları lütfen... Görmek istediğiniz herşeyi ve heryeri görünüz.

Detektif sordu:

- Odalar kilitli miydi?

- Evet. Bauerstein kilitledi ve açmamızın doğru olmıyacağını söyledi.

Poirot, başıyla tasdik etti:

- Demek ki, doktor, zehirlenmeden tamamen emin.

Sonra John'a doğru bakarak:

- Bu bizim için problemi kolaylaştırıyor, dedi.

Hep beraber, trajedinin olduğu odaya, yukarı kata çıktık.

Poirot odaya girince kapıyı kilitledi. Merakla odayı araştırmaya başladı. Bir yerden, diğer bir hedefe çevik hareketlerle ve merakla gidip geliyordu. Ben, odadaki izlerden herhangi birisini bozmamak için, kapının yanından ayrılmıyordum. Ona yardımcı olabilmek için,

bütün tecessüsümü yenerek yanına yaklaşmamakla işini kolaylaştırdığımdan dolayı, bana müteşekkir görünmeyen Poirot, nihayet insafa gelmiş olmalı ki:

- Ne duruyorsun orada? diye seslendi. Yerimden kımıldamadan burada durmamın sebebini söyledim:

- Ayak izlerini bozmaktan korktum, dedim.

- Ne ayak izleri, dostum? Ne kafa? Odaya bir ordu adam girip çıkmış, ayak izi mi kalır? Buraya gel. Bana yardımcı ol. Şimdilik şu çantamı yere bırakıyorum.

Yazı masasının üzerinde, anahtarı kilidine takılmış bir çekmece görünüyordu. Poirot bakışlarını oraya dikti. Çekmeceye yaklaştı, anahtarı kilidinden çıkardı ve uzun uzun tetkik etti. Sonra da, tetkik etmem için bana uzattı. Fakat ben, bu ufacık demir parçası üzerinde dikkati çekecek hiçbir şey göremedim. Bu, alelade bir Yale tipi anahtardı. Sapında bükülmüş bir kordon vardı.

Bu iş bitince, kırılan kapıyı muayene etmeye başladı. Kırılmadan evvel, gerçekten de kilitli mi, değil miydi diye incelemeye koyuldu. En son, Cynthia'nın odasına açılan kapıya gitti. Evvelce de söylemiş olduğum gibi bu kapı da sımsıkı kilitliydi ve sürgülüydü. Poirot sürgüyü çekti, kapıyı birçok defalar açıp kapadı. Bu işleri yaparken büyük bir itina gösteriyor ve hiç ses çıkartmamaya çalışıyordu. Birden, sürgüye dikkatle bakmaya başladı, birşey dikkatini çekmişti herhalde. İğilerek bu şeyi tetkik etti, sonra çantasından bir pens çıkararak o şeyi bulunduğu yerden aldı ve bir zarfın içine koydu.

Tuvalet masasının üzerinde bir tepsi vardı. Tepsinin üzerinde ufacık bir tepsi, ve bir kamineto vardı. Cezvenin dibinde gayet az ölçüde koyu renkli mayi vardı. Kirli ve boş bir fincan, tabağıyla beraber tepsinin yanıbaşına konmuştu.

Bunları görünce kuvvetli ve kıymetli bir ipucu ele geçirdiğimizi düşündüm. Poirot, parmağını cezveye daldırarak, sıvıyı ağzına

sürdü, yaladı ve yüzünü buruşturdu:

- Sanırım rumla karışık kakao.

Karyolanın başucunda yere yıkılan küçük masanın yanına gittik. Masanın üzerinde olduğunu tahmin ettiğimiz eşyalar; bir abajur, birkaç kitap, kibritler, bir deste anahtar, ve parçalanmış bir kahve fincanı. Bunların hepsi, halının üzerinde serpilmişti.

Dostum:

- İşte bu tuhaf dedi.

- Ben ise, itiraf etmeliyim ki, ortada tuhaf görülen hiç birşey göremiyorum.

- Hayret. Sahi dostum, birşey göremiyor musun? Lâmbaya dikkat et. Abajurun ikiye ayrılmış olması da mı sana birşey anlatmıyor?

- Yoo.

- Abajurun sadece ikiye ayrılmış olmasına mukabil, kahve fincanının tuzla buz olması birşey ifade etmiyor mu?

- Ee, bundan ne çıkar yâni... Belki biri üzerine basmıştı.

Poirot, izahı imkânsız bir garip gülümseyişle tasdik etti:

- Evet, söylediğin tamamen doğru. Üzerine biri basıp ezmiş.

Eğildiği yerden doğrularak şömineye doğru ilerledi. Her sinirli olduğu zaman yaptığı gibi, parmaklarını her şeye dokunduruyordu.

- Dostum Hastings, kahve fincanını birisi bilhassa ezdi. Çünkü fincanda strychnine vardı.

Şaşkınlıktan cevap veremedim. Bununla beraber bana anlatmasını istemenin doğru olmıyacağını düşünerek sustum. Poirot pozisyonunu bozmadan bir iki dakika olduğu yerde kaldıktan sonra tekrar araştırmalarına başladı. Yerden aldığı anahtar destesindekileri birer birer inceledikten sonra içlerinden parlak ve yeni bir tanesini

seçti. Yazıhanenin üzerinde duran mor kadife kaplı çekmeceye anahtarı soktu. Kapak derhal açıldı. Poirot çekmeceyi tekrar kapattıktan sonra anahtar destesini cebine attı.

- Hastings, bir ara çekmecenin içindeki kâğıtlara bakmaya hakkım olmadığını düşündüm ama, tahkikatın selâmeti bakımından bakmak da lâzım, ne dersin?

Çeviklikle yürüdü ve lâvaboyu tetkike başladı. Odanın sol tarafına rastlıyan penceresinin altına eğildi. Kahverengi halının üzerinde bir leke görünüyordu. Poirot bununla da ilgilenerek yere diz çöktü. Lekeye önce dokundu, sonra da kokladı.

En sonunda da bir cam tübün içine cezvedeki kakaodan birkaç damla akıttı ve ağzını sımsıkı kapattı. Cebinden bir bloknot çıkartarak, söylene söylene yazmaya başladı.

- Bu odada ilginç olarak altı şeye rastladık. Birer birer yazalım: 1 - Tuzla buz olmuş bir kahve fincanı. 2 - Üzerinde anahtar bulunan bir çekmece. 3 - Pencere dibindeki leke.

- Bu leke daha önce de olmuş olabilir, dedim.

- Hayır dostum. Leke hâlâ nemli ve kahve kokuyor. 4 - Bir parça yeşil kumaş. Birkaç iplikten ibaret bir kumaş ama, rengi tefrik edilebiliyor.

- Zarfa koyduğun şeyler demek bunlardı?

- Bu pek de mühim bir buluş olmıyabilir. Belki de Mrs. İnglethorp'un elbisesine ait ipliklerdir. Bakarız. 5 - İşte bu...

Yazı masasının önündeki kahverengi halıya damlamış mum lekesini gösterdi. Tavrı gayet dramatikti.

- Bunun, dün gece yere damladığı muhakkak. Eğer daha önce damlamış olsaydı hizmetçiler silmiş olmaları gerekirdi.

- Evet, dedim. Herhalde dün gece olmuştur. Hepimizin heyecanı son hadde varmıştı. Belki de Mrs. İnglethorp damlatmıştır.

- Siz buraya bir mum getirmiştiniz değil mi?

- Evet. Mum Lawrence Cavendish'in elindeydi. Ama hali pek perişandı. Şurada bir yere dikkatle ve endişeyle bakıyordu.

Böyle söyliyerek şöminenin üzerine rastlıyan rafı gösterdim.

- Orada ne gördüyse onu sanki felce uğratmıştı.

- İşte bu, en enteresan nokta. Çok dikkati calip.

Bakışlarıyla duvarı deliyordu sanki.

- Ama herhalde bu damla onun mumundan damlamamıştır. Mr. Lawrence'in mumu işte şurada. Hâlâ tuvalet masasının üzerinde duruyor. Onun mumu pembe. Yerdeki damla Mrs. İnglethorp'un mumundan da damlamış olamaz. Çünkü onun mumu yok. Geceleri okuyabilmesi için yalnız lâmba kullanıyor.

- Peki, o halde ne düşünüyorsun? Diye sordum.

Bu sualime cevap vermek istemediğini belirtecek şekilde omuzlarını silken Poirot, arkasını döndüğünde, hemen başka bir soru yetiştirdim:

- Altıncı ilginç nokta hangisi? Tahminimce nümune almış olduğun kakao olmalı.

- Hayır. Şimdilik altıncı noktayı söylemeye niyetim yok.

Etrafa bir göz gezdirdikten sonra tereddütle sordu:

- Bu odada yapılacak başka birşey kalmadı, ama...

Gözleri şöminedeki küllere takılmıştı.

- Ama, diye tekrarladı. Ateş yakar ve yokeder. Fakat bazı hallerde tesadüfen yok etmemiş de olabilir. Şansımızı bir deneyelim.

Şöminenin önüne çöktü ve ellerinin alışık hareketlerle külleri küreğe boşalttığına şahit oldum. Bu işe büyük bir dikkat ve itina gösteriyordu. Birden bir sevinç çığlığı atarak bana döndü ve:

- Hastings, çabuk bana pensleri ver, dedi.

Pensleri uzattıktan az bir zaman sonra dostumun doğrulduğunu gördüm.

- Buna ne buyrulur azizim? Bunun hakkındaki düşünceniz ne olmalı?

Heyecanlandığı, hafifçe titreyen parmaklarından belli oluyordu. Bu parmakların arasında küçük bir kâğıt parçası görülüyordu. Onun bukadar ehemmiyetli gördüğü kâğıdı elime aldım ve muayene ettim. Hiçbir ehemmiyetli taraf göremediğim bu kâğıda dostumun gösterdiği ilgi beni şaşırtmıştı. Ama beynimde şimşek gibi bir fikir parladı ve bağırdım:

- Bu muhakkak bir vasiyetname parçası olmalı, Poirot.

- İyi bildin Hastings.

Kâğıdı Poirot'ya uzatırken başım dönüyordu. Artık açıklıkla düşünemez olmuştum. Karmakarışık bir işti bu. Vasiyetnamenin yakılmasına sebep neydi ve kim yakmıştı? Bunu yakan, yere mum damlatan kimse miydi? Herhalde o olmalıydı. Aklımı karıştıran en esaslı nokta, kapıların kilitli olmasına rağmen, içeri nasıl girebilmiş, vasiyetnameyi yaktıktan sonra da nasıl çıkabilmişti.

Dostum beni düşüncelerimden ayırdı:

- Haydi Hastings, gidelim artık. Mrs. İnglethorp'un oda hizmetçisine birkaç şey soracağım. Adı Dorcas'tı değil mi?

Alfred İnglethorp'un odasına geçtik. Poirot bu odayı da bir müddet inceledi. Kapıları kilitledi ve anahtarları da cebine yerleştirdikten sonra aşağı kata indik. Poirot'yu ev sahibesinin çalışma odasına bıraktıktan sonra Dorcas'ı bulmağa gittim.

Hizmetçiyle geri döndüğümde Poirot'yu bıraktığım yerde bulamadığım zaman fena halde bozulmuştum.

- Poirot, Poirot yahu, neredesin?

- Buradayım.

- Orada ne işin var?

Bahçeye bakan alçak pencerelerden birinin bahçe tarafındaydı ve çiçeklerin üzerine eğilmiş birşeyler yapıyordu. Benim pervazdan sarktığımı görünce:

- Harikulade şeyler, diye mırıldandı. Şu çeşitli çiçeklerin güzelliğine bak azizim.

- Ben onları dün de görmüştüm. Sen gel buraya, Dorcas'ı getirdim.

- Geliyorum ama sen şu çiçeklerin güzelliğine bir bak hele.

Hayret ve biraz da hiddetle söylendim:

- Poirot içeri gel rica ederim. Bu iş daha mühim olmalı. Çiçeklerin güzelliğiyle geçirecek zamanımız olmadığını sanıyorum.

- Dostum, şu görünüşteki letafete bak. Bu derece lâtif bir begonyanın da ehemmiyetli olmadığını nereden biliyorsun ki?

Yapabileceğim başka birşey olmadığını anlayınca omuzlarımı silkerek içeri çekildim. Israrın bir netice vermiyeceğini idrâk etmiştim.

Dorcas kapının önünde ve ayakta kalmıştı. Ellerini önüne kavuşturmuştu. Başlığının altından dalgalı beyaz saçları görülüyordu.

Poirot'nun gönlü olmuş olacak ki, içeri girebildi şükür. Dorcas'a oturması için iskemle verdi ve kadın da minnetle mırıldandı:

- Mersi, efendim.

- Burada ne kadar zamandır bulunuyorsunuz?

- On senedir, efendim.

- Ooo. Hayli uzun bir zaman. Hanımınızı severdiniz değil mi?

- Beni hiç incitmedi. İyi muamele ederdi.

- O halde soracağım sorulara cevap vereceksiniz.

- Hay, hay, efendim.

- Başlıyalım öyleyse... Dün öğleden sonra hanımınız biriyle kavga etmişti değil mi?

- Evet. Mr. İnglethorp'la.

- Bu kavga saat kaçta oldu?

- Tam olarak bilmiyorum ama, öğle yemeğinden sonraydı. Çay zamanına çok zaman vardı. Belki dört sularındaydı. Koridordan geçerken, bu odada bir bağrışma duydum. Gerçi kapı kapalıydı ama, hanımımın sesini duyunca durup dinledim. Sesi hâlâ kulaklarımdan gitmiyor. «Beni aldattın, yalan söyledin bana» diyordu. Mr. İnglethorp'un sesi yavaş çıktığı için ne söylediğini anlıyamadım. Tekrar hanımımın sesi yükseldi: «Buna nasıl cesaret edebilirsiniz? Ben sizi parayla tuttum. Sizi besleyip, giydirdim. Herşeyinizi bana borçlusunuz. Bunların karşılığı bu mu olmalıydı? Adımı kirlettiniz.» Mr. İnglethorp'un dediklerini yine duymadım. Bayan yine devam etti: «Ne derseniz deyin, vaziyeti değiştiremezsiniz. Ödevimi idrâk ediyorum şimdi. Kararım kesindir. Karı-koca arasında anlaşmazlık çıktı demelerini önlemek için, sizden ayrılmayı düşünmüyorum, ama çok şey kaybettiniz.» Dışarı çıkacaklarını sanarak çekildim.

- Duyduğunuz yavaş sesin Mr. İnglethorp'a ait olduğuna emin misiniz?

- Tabii efendim. Başkasının olduğunu tahmin edemem.

- Peki daha sonra ne oldu?

- Sonra tekrar hole döndüm. Durumda bir değişiklik yoktu. Saat beşte Mrs. İnglethorp zili çaldı. Çayı odasına getirmemi emretti. Durumunda bir değişiklik dikkatimi çekti. Yüzü altüst olmuştu. «Dorcas» dedi. «Canımı çok sıkan bir olay oldu.» Vah vah, efendim, diye cevap verdim. Çok üzüldüm, bir fincan çay içiniz iyi gelir, dedim. Elinde bir kâğıt vardı. Mektuba benziyordu ama emin değilim. Bildiğim kadarı bu kâğıt yazılıydı. Bakıp da anlıyamıyormuş gibi bu kâğıda bakıyordu. Mırıldanarak «İşte şu bir iki kelime herşeyi değiştirdi» dedi. Sonra bana dönerek: «Erkeklere inanmamalısın aziz Dorcas. Onlar güvene lâyık değildirler. Nasıl hareket edeceğimi kestiremiyorum. Karı - koca arasındaki rezalet çok çökertici. Kendimi tutabilseydim de bu konuyu açmasaydım keşki...» Bu aralık Mrs. Cavendish içeri girince hanımım konuşmamızı kesti.

- O yazılı kâğıt hâlâ elinde miydi?

- Evet, efendim.

- Acaba daha sonra ne yapmıştır?

- Bilemem ama, tahminime göre mor çekmeceye saklamış olmalı, efendim.

- Kıymetli yazıları hep o çekmeceye mi koyardı?

- Umumiyetle. Her sabah çekmecesiyle aşağı iner, akşamları da beraberinde çıkarırdı.

- Anahtarını kaybetmesi ne kadar oldu?

- Öğle yemeğinde anahtarın kaybolduğunu farketti. Bana aramamızı teklif etti. Canı çok sıkılmıştı.

- İkinci bir anahtarı vardı değil mi?

- A, elbette, tabii efendim.

- Kaybolan anahtar bu mu?

Çekmecenin üzerinde bulduğu anahtarı gösterdi.

Hizmetçinin gözleri dehşetle açıldı.

- Evet efendim. Tâ kendisi. Fakat siz nerede buldunuz bunu? Benim aramadığım yer kalmadı.

- Hanımınızın koyu yeşil bir elbisesi var mıdır?

- Hayır, efendim.

- Öyleyse, kimin var?

- Bayan Cynthia'nın muslinden yeşil bir akşam tuvaleti vardır.

- Sormak istediğim o değil. Evde başkalarının giydiği günlük yeşil elbisesi olan var mı?

- Hayır.

Bu cevap üzerine Poirot hayal kırıklığını belli etmemeğe çalışarak yeni bir soru sordu:

- Hanımınız bu gece uyku hapı almış mıydı?

- Almadığına eminim. Çünkü kutu boştu. İki gün önce son hapı almıştı. Yenisini de yaptırtmamıştı.

- Bize verdiğiniz bilgilere teşekkür ederim. Bir de şuna cevap verin: Hanımınız size dün hiç bir kâğıt imzalattı mı?

- Kâğıt mı? Hayır, efendim.

- Dün akşam döndüklerinde Mr. Hastings ile Mr. Lawrence, Mrs. İnglethorp'u mektup yazarken görmüşler, kime yazdığını biliyor musunuz?

- Bilemiyeceğim efendim. O akşam izinliydim. Ama, Annie'nin size bu hususta bilgi verebileceğini sanırım. Dikkatsiz olmasına rağmen ondan bilgi alabileceğinizi umarım. O kadar dikkatsiz ki, dün akşamki kahve fincanlarını bile henüz kaldırmamış. Her işe benim bakmam icabediyor.

Poirot elini kaldırarak:

- Madem ki fincanların kaldırılmasını unutmuşlar, rica ederim Dorcas, siz de dokunmayınız onlara. Bir görmek istiyorum. Şimdi siz söyleyin bakalım: Dün akşam siz kaçta izine çıktınız?

- Altıya doğru.

- Size soracaklarım bu kadar. Mersi Dorcas. Haa, bir dakika.

Detektif ehemmiyet vermiyormuş gibi görünerek pencereye yaklaştı.

- Çiçekleri çok beğendim, kaç bahçıvanınız var?

- Üç kişi var şimdilik. İhtiyar Manning, genç William, bir de pantalonlu kadın bahçıvan.

- Peki. Lütfen Annie'yi çağırınız.

Dorcas odadan çıkınca arkadaşıma merakla sordum.

- Mrs. İnglethorp'un uyku ilâcı alacağını nereden çıkardın? En mühimi de çekmecenin anahtarının kaybolduğunu ve anahtarın ona ait olduğunu nasıl keşfedebildin?

- Birer birer sor dostum. Uyku ilâcını keşfetmeme sebep şu kutu oldu, diyerek bütün eczanelerde rastlanan bir mukavva kutu gösterdi.

- Bunu tuvaletin çekmecesinde buldum. Ve altı numaralı noktayı bu teşkil etti.

- Şu halde bunun ehemmiyeti kalmadı demektir. Dorcas'tan öğrendiğimize göre son ilâç iki gün evvel alınmış.

- İhtimal... Fakat şu kutunun görünüşü sana birşey anlatmıyor mu?

Elime aldım, evirip çevirdim ama birşey göremedim.

- Etikete dikkat ettin mi?

Etikette şu sözler vardı: «Mrs. İnglethorp, her icabettiğinde bir kaşe alabilirsiniz» yazılıydı.

- Olağan olmayan bir taraf göremiyorum, dedim.

- Eczane adının olmaması da mı dikkatini çekmedi?

- A, sahi. Hiç dikkat etmemiş olacağım. Sahi bu taraf cidden garip.

- Oysaki, durum çok basit. Üzülme dostum.

Holdeki ayak sesinden Annie'nin geldiğini anladık. Hem güzel, hem de güçlü bir kızdı. Bu işlere karıştırıldığı için de hiddetlenmişe benzemiyordu.

Poirot hemen konuya girdi:

- Sizi rahatsız etmemin sebebi şudur: Mrs. İnglethorp'un dün akşam yazdığı mektuplara ait bize bilgi verebilir misiniz? Meselâ kaç mektup yazdı? Kimlere gönderdi?

- Dört mektup yazdı, efendim. Biri Miss Howard'a, biri Mr. Wells'e gönderiliyordu. Diğer ikisini pek hatırlıyamıyorum. Ha evet. Birini de Tadminster'li bir tüccara yazmıştı. Dördüncüyü hatırlıyamıyorum.

Poirot kıza biraz daha etraflı düşünmesi için rica etti. Annie'nin hatırlamak için gayreti boşuna oldu. Hatırlıyamıyacağını söyliyerek özür diledi.

Poirot, sıkıldığını belli etmeden:

- Ziyanı yok, dedi. Mrs. İnglethorp'un odasında bir cezve var. Her akşam kakao içer miydi?

- Evet, efendim. Her akşam odasına götürürdük. Geceleri ısıtıp içerdi.

- Alelade kakao muydu bu?

- Sütle pişirilmiştir. Bir kaşık şeker, iki kahve kaşığı da rum koyardık.

- Odasına daima kim götürüyordu. Hep siz mi? Ve saat kaçta?

- Daima ben götürürdüm. Perdeleri kapatacağım zaman.

- Kakaoyu mutfaktan alıp doğruca mı götürürdünüz?

- Hayır. Ekseriyetle gazocağında yer bulunmaz. Onun için ahçı, akşam sebzelerini pişirmeden evvel bunu hazırlardı. Ben de servis kapısının yanındaki servis masasına kakaoyu götürüp bırakırdım. Sonra da bayanın odasına çıkarırdım.

- Servis kapısı sol tarafta mı? Ya masa? Kapının bu tarafında mı, yoksa hizmetçiler tarafında mı?

- Bu tarafta efendim.

- Dün akşam kakaoyu kaçta çıkardınız?

- Yediyi çeyrek geçe sularında. Perdeleri kapamaya gittiğim zaman da odasına götürdüm.

- Demek kakao yediyi çeyrek geçe ile sekiz arasında, servis masasının üzerinde kaldı.

- Evet.

Annie, her geçen dakika biraz daha kızarıyor ve bozuluyordu. Nihayet sabrı taşmış olacak ki:

- Efendim, eğer içine tuz konmuşsa, ben koymadım. Kesin olarak bildiririm ki ben koymadım.

- İçine tuz konduğunu nereden tahmin ettin?

- Tepside gördüm de. Kaba mutfak tuzunu andırıyordu. Tepsiyi yukarı götürürken farkına varmamıştım, fakat odaya girerken farkettim. Bunun üzerine kakaoyu aşağıya götürüp ahçıya yenisini yapmasını söyliyecektim. Fakat işim çok, vaktim dardı. Dorcas da

izinliydi. Aklıma «belki de kakaoda birşey yoktur, sadece tepsiye biraz tuz dökülmüş olacak» dedim. Tuzları önlüğüm ile temizliyerek hanımın odasına götürdüm.

Annie'nin verdiği bu mühim iz üzerine şaşkınlığıma mani olmak için çok büyük gayret sarfetmem icabetti. Biçare kız, (kaba mutfak tuzu) dediği şeyin strychnine olduğunu bilse, belki de baygınlıklar geçirirdi. Bu arada Poirot'nun da gösterdiği soğukkanlılığı zikretmeden geçemiyeceğim doğrusu. Dostum biraz düşündükten sonra:

- Hanımınızın odasına girdiğinizde, Cynthia'nın odasına açılan kapının sürgülü olduğunu gördünüz mü?

- Evet efendim. O kapı daima sürgülüdür. Açık olduğunu hiç görmedim.

- Mr. İnglethorp'un odasına açılan kapı da sürgülü müydü?

Kız tereddütle:

- Kapının kapalı olduğunu hatırlıyorum ama, sürgülü olup olmadığını bilemiyorum efendim.

- Siz odadan çıkınca, hanımınız kapıyı kilitledi mi?

- Ben çıkarken sürgülemedi ama, daha sonra sürgülediğine eminim. Çünkü her gece kilitliyerek yatardı. Yani koridora açılan kapıyı demek istiyorum.

- Dün orasını toplarken, yerde bir mum lekesi gördünüz mü?

- Yere mi mum damlamış? Bu imkânsız. Çünkü hanımımın odasında mum yoktur. Okuyabilmesi için yalnız bir lâmbası vardır. Hem yerde bir mum lekesi görseydim, pek tabiidir ki, silerdim.

- Hanımınızın yeşil renkli elbise, manto, şapka, palto veya eşarbı var mıydı?

- Hayır yoktu.

- Evdekilerden başka birinin?

- Hayır.

- Eminsiniz değil mi?

- Evet, efendim.

- Peki, teşekkür ederim. Öğrenmek istediklerimiz bundan ibaret. Gidebilirsiniz.

Odada yalnız kalınca:

- Poirot, seni tebrik etmeme müsaade eder misin? Diye bağırdım. Büyük bir keşif bu dostum.

- Büyük keşif dediğin ne?

- Ne olacak? Zehirli olan kahve değil, kakao. Bu herşeyi açıkça belirtiyor. Çünkü Mrs. İnglethorp kakaosunu gece yarısı içtiği için, zehir de sabaha karşı tesirini gösterdi. Kızın da tuz sandığı şey strychnineydi tabii.

Poirot soğuk soğuk:

- Belki de gerçekten tuzdu.

Sesimi çıkarmamayı daha uygun buldum. Çünkü kızmıştım. Ama zehiri kahveyle değil kakaoyla aldığına inanmıştım.

Poirot etrafa bir göz gezdirdikten sonra:

- Şu köşedeki yazı masasının sahibi kim?

- İnglethorp'un.

- Yaaa. Kilitli galiba ama, karısının anahtarlarından biri galiba açar.

Bütün anahtarları birer birer denedi ama başaramadı.

- Anahtarlar açmadı ama, herhalde şu maymuncuk açar.

Biraz uğraşmadan sonra masanın kapağı gerçekten açıldı. Poirot kâğıtları birer birer gözden geçirmeye lüzum görmedi, kapağı tekrar kapadı.

- Hasting, açıkçası şu İnglethorp çok mühim bir adam. Yaman adam... neyse... Bu odada işimize yarayan şu zarftan başka birşey bulamadık.

Cebinden çıkardığı kirli bir zarfı bana uzattı. Hayretle tetkike koyuldum. Zarfın üzerinde aynı elden çıkmayan harfler sıralanmıştı: Sahibi, sahibi bulunduğum... sahibi bulunduğu... Sahibi bulunduğum...

Strychnine mi, Değil mi?

Poirot’ya merakla sordum:

- Bunu nerede buldun?

- Kâğıt sepetinde... yazıyı tanıdın mı?

- Evet. Mrs. İnglethorp’un yazısı. Amma bu ne ifade eder, anlıyamadım.

Dostum omuzlarını silkti:

- Bilemem. Faydası dokunabilir. Haydi şimdi de gidip fincanları kontrol edelim.

Birlikte salona indik. Fincanların içinde bulunduğu tepsi, gece bırakıldıkları yerde duruyordu. Poirot bana tekrar sahneyi tekrar ettirdi.

- Demek kahveyi fincanlara Mary Cavendish koydu. Sen Cynthia’yla birlikte şurada, pencerenin yanında duruyordunuz. Mary, size birer fincan kahve verdi ve bir de kendi içti. İşte, üç fincan... Sizinkiler bunlar, pekâlâ... Şu şöminenin üst rafında duran yarı içilmiş kahve fincanı da Lawrence Cavendish’in olmalı... Peki tepsideki?

- Onu da John Cavendish içti. Tepsiye bırakırken görmüştüm.

- Ona da peki. Bir, iki üç, dört, beş... Ya Mr. İnglethorp’unki nerede?

- İçmedi o.

Büyük bir titizlik ve itinayla her fincandan birer damla telve alarak ayrı ayrı tüplere koydu, aynı zamanda da herbirinden ayrı ayrı tattı. Telveleri yalanırken yüzü acaip bir şekilde değişti. Âdeta şaşırmıştı:

- Olur şey değil... Yanlış düşünüyormuşum Evet dostum, tamamiyle yanılmışım. Gerçekten de çok tuhaf ama zararı yok...

Bu arada John göründü:

- Kahvaltı hazır, buyurun efendim.

John'ın yüzünde dün geceki felâketin izlerini okumak pek kolay oluyordu. Esasen sabahtanberidir de ölünün hazırlıklarıyla meşgul oluyordu. Aile dostlarına telgraflar çekiyor, gazetelere de telefonla ilân yazdırıyordu. Bu arada bir telgraf da Evelyn Howard'a çekmeyi ihmal etmedi.

Tereddütlü bir edâyla sordu:

- Nasıl, incelemeleriniz sonucunda birşeyler elde edebildiniz mi, Mr. Poirot? Annemin ölümü tabii bir ölüm mü, yoksa... evet yoksa kendimizi daha fena sonuçlara hazırlıyalım mı?

Dostum Poirot ciddiyetle:

- Fazla ümide kapılmamalısınız, dedi. Ailenin diğer fertlerinin bu mesele hakkında düşündüklerini bana söyliyebilir misiniz?

- Kardeşim Lawrence, telâşımızın boş olduğuna inanıyor. Annemin bir kalb krizi sonucunda tabii bir ölümle öldüğünü söylüyor.

- Öyle mi? Pek enteresan bir fikir dostum, pek enteresan. Karınızın fikri nedir?

Bu soru üzerine arkadaşımın yüzünde belirli bir ıstırap hâlesi meydana geldi.

- Karım mı? Vallahi Mary'nin ne düşündüğünü bilemem. Ha sahi, Mr. İnglethorp'un geldiğini daha evvel haber vermiş miydim size? Hepimiz için durumun müşkülâtını kavrıyorsunuzdur, M. Poirot. Karşınızda oturup yemek yediğiniz akraba veya dostlarınızdan birisinin katil olduğunda şüpheye düşmek ne azaptır tahmin edersiniz herhalde. Hepimizin boğazında yiyecekler düğümleniyor.

Poirot, başını sallıyarak tasdik etti:

- Çok iyi anlıyorum Mr. Cavendish. Gerçekten durumunuz zorlu. Mr. İnglethorp'un gece eve dönmemesine sebep, gerçekten de anahtarı unutması mı olmuştur, acaba?

- Öyle olmalı.

- Bu sözünüze göre, anahtarın evde unutulduğuna eminsiniz.

- Hayır. Emin değilim. Anahtar her zaman antredeki masanın çekmecesinde durur. Bir gidip bakayım orada mı?

Poirot, gülerek karşı koydu:

- Bu zahmeti ihtiyar etmeniz için vakit çok geç. Şu anda anahtarı yerinde bulacağınıza eminim. Eğer dün gece Mr. İnglethorp'un cebinde olsaydı bile, bu sabah oraya koymak için fırsat bulabilmiştir. O dönmeden önce, aklınıza gelip de çekmeye baksaydınız, ve anahtarı da orada bulsaydınız, onun namına çok değerli bir delil olurdu bu. Bununla beraber sizin bu hususta fazla üzülmenize sebep göremiyorum. Herşeyin yoluna gireceğine inanmalısınız Mr. Cavendish. Haydi şimdi kahvaltı sofrası bizleri bekliyor.

Yemek odasında masanın etrafında bütün ev halkı halka olmuşlardı. Hepsinin de bu felâket dolayısıyla sarsılmış olmalarına rağmen, içten bir üzüntü duyduklarını veya ölüye acıdıklarını sanmıyorum. Sadece Dorcas müstesna. Onun matemi, kızaran göz kapaklarında anlaşılabiliyordu.

Benim yerim Alfred İnglethorp'un üst tarafındaydı. Oturmak için arkasından geçerken düşünüyordum. Acaba kendisinden şüphelenildiğini biliyor muydu? Yoksa suçunun ebediyyen cezasız kalacağına mı inanmıştı? Yahut da korku veya vicdan azabı içini kemiriyor muydu? Maamafih evdekilerin duyduğu şüpheden dolayı bir tedirginlik duyduğu muhakkaktı. Bedbaht dul rolünü de o kadar tabii oynuyordu ki, iğreniyordum bu riyakâr heriften. Yine de içime bir

kurt düştü: Acaba benim gibi herkes de Alfred'den şüpheleniyor mu? Bu soruyu kendi kendime sorarken elimde olmadan etrafıma bir göz gezdirdim. Gözlerim Mary Cavendish'e takıldı. Masanın başında oturmaktaydı. Harikulâde güzel başı, okadar vakur ve muammalıydı ki... Ne düşündüklerini yüzünden okumak imkânsızlığı karşısında âciz kaldığımı itiraf etmek zorundayım. Hiç konuşmuyordu. Bana öyle geliyordu ki, bu kadın bu haliyle hepimize hükmetmek istiyor. Ya minik Cynthia? O da şüpheleniyor muydu? Yüzünden solgunluğu ve yorgunluğu belli oluyordu.

- Rahatsız mısınız? diye sordum.

- Evet. Başımın ağrısına tahammül edemiyorum.

Poirot babacan bir tavırla:

- Bir fincan kahvenin size iyi geleceğini tahmin ederim, Madamoiselle, dedi. Benim vermeme müsaade ediniz. Başağrısına bundan daha müessir bir ilaç yoktur.

Bir sıçrayışta ayağa fırlayan Poirot'un fincanı eline alması bir oldu.

Cynthia:

- Şekersiz olsun lütfen, dedi.

- Şekersiz mi? Harp çıkalıdanberi şekersiz içmeye başladınız, öyle mi?

- Hayır. Kahveye hiçbir zaman şeker koymam.

Poirot, kahve dolu fincanı genç kıza uzatırken:

- Hay Allah, dedi.

Maamafih bu sözünü ancak ben işitebildim. Tecessüsle kendisine baktığımda, kedi gözleri gibi yeşil gözlerinin sinirli hareketlerle kırpıştığını gördüm. Çok ilgi duyduğu birşey duymuş veya görmüş olduğu zamanki halini takınmıştı üzerine. Ne görmüştü

acaba? Genellikle dalgın bir insan sayılmam. Ama şu anda, Poirot'nun bu kadar değişmesine sebep olan şeyi görememiştim.

Biraz sonra kapının eşiğinde Dorcas belirdi. John'a:

- Mr. Welles sizi bekliyor, efendim.

Hemen ayağa kalkan John:

- Ofisime alınız, dedi. Bize dönerek:

- Annemin genel vekili... dedi. Sonra da yavaşça devam etti:

- Aynı zamanda tahkikat hakimidir. Benimle beraber gelmek istiyeceğinizi tahmin ederim.

Teklifi hoşumuza gitti, arkasısıra biz de odadan çıktık. Ona duyurmadan:

- Poirot, dedim. Demek tahkikat var? Beni tasdik ederken başka şeyle meşgulmuş gibi görünüyordu. Dalgındı. Onun bu hali merakımı tahrik etti:

- Ne oluyor kuzum, âdeta sözlerimi duymuyorsun...

- Evet dostum, şaşkınlığım apaçık. Şaşkınlığıma sebep de Madamoiselle Cynthia'nın kahvesine şeker koymayışı. Bu işin içinden sıyrılmama mani olan bir cihet var. Her zaman olduğu gibi hislerim beni aldatmış. Kahve fincanlarını kontrol etmekle ne büyük isabet kaydettiğimizi biraz evvel idrâk ettim. Şşşş. Şimdilik yeter, fazla birşey konuşmayalım.

Ofise girdiğimizde, John kapıyı üzerimize kilitledi. Elli yaşlarında, keskin bakışı, avukatlarda rastlanan ve ancak onlara yakışan güzel bir ağıza sahip hoş bir adam olan Well'e bizi prezante eden John, kısaca burada bulunuş sebeplerini de hulâsa etti.

- İzah edebildim mi, Wells? Bütün bu yapılan ve yapılacak tahkikatlar hususi mahiyettedir. Şimdilik adli bir takibatın lüzumsuzluğuna kaniyiz.

Wells yavaş bir sesle:

- Pekâlâ John. Sizleri adli bir takibatın korkunç işkencesinden, bilhassa dedikodulardan tenzih ederim. Ancak, doktorlar gömme ruhsatiyesi vermedikleri için, mecburen buna razı olacağız.

- Haklısınız dostum.

- İşin doğrusu da bu. Çünkü Dr. Bauerstein'in bu husustaki ihtisasına karşı gelmemiz imkânsız.

John:

- Evet, dedi. Sonra da tereddütle ekledi:

- Bu hale göre bize de şahitlik etmek düşüyor galiba? Hepimiz mi?

- Siz mi? Elbette. Siz... ve... ve Mr. İnglethorp. Diğerleri de sizi tamamlayacak ifadeler verirler. Bu sadece bir formalite meselesidir.

- Yaaa. Anladım.

Gergin olan yüz hatlarının rahatlar bir ifade alması karşısında, John'ın için için sevinmesine hayret ettim. Çünkü ortada sevinilecek bir durum yoktu ki...Wells:

- Sizce itiraz edilecek bir durum yoksa eğer, önümüzdeki cuma günü soruşturmayı yaparız. Otopsi bu gece yapılacak, değil mi?

- Otopsi bu gece yapılacak. Soruşturmanın da cuma günü yapılmasında bir mahzur görmüyorum.

Şimdiye kadar çenesini tutan ve konuşmayan Poirot, ilk defa patladı:

- Sorularıma cevap vererek bize yardım edebilecek misiniz? Meselâ dün gece ölen Mrs. İnglethorp, dün gündüz size bir mektup postalamış. Bu sabah elinize geçmiş olacak.

- Evet, aldım. Fakat sizin işinize yarıyacak hiç birşey yok içinde. Sadece mühim bir mesele hakkında görüşmek üzere bu sabah beni buraya dâvet etmiş. Bu mühim işin de mahiyeti hakkında en ufak bir imâda bile bulunmamış.

Bir müddet düşünen Poirot:

- Müsaade ederseniz size bir soru daha sormak istiyorum. Eğer meslek usullerine aykırı bulmuyorsanız, cevap vermenizi önemle rica ediyorum. Mrs. İnglethorp'un ölümünden sonra servetine kim vâris oluyor?

- En yakın bir zamanda herkesin işiteceği şeyi sizden saklamam mânâsız. Geçen yılın ağustosunda son olarak yaptığımız vasiyetnameye göre bütün servetini büyük üvey oğlu John Cavendish'e bıraktı.

- Sualimi mazur görünüz Mr. John Cavendish... Fakat bu biraderiniz Lawrence Cavendish'e karşı yapılmış açık bir haksızlık değil midir?

- Hayır. Benim düşüncem bu şekilde değil. Babasının vasiyetine göre de John, bu servetin sahibi olduktan sonra, Lawrence de üvey annesinin ölümüyle büyük bir servete konacaktı. Fakat Mrs. İnglethorp parasını John'a bıraktı. Çünkü an'anelere bağlı bir insan olan Mrs. İnglethorp, ancak John'un bu malikâneyi aynı şekliyle muhafaza edeceğine inanmış. Her ne halse, esasen şimdi bütün bu vesikalar hükümsüzdür.

- Ya... Bir soru daha lütfen. «Son vasiyetname» demiştiniz. Bu hale göre Mrs. İnglethorp birkaç vasiyetname yaptı, öyle mi?

- Evet. Hemen hemen senede bir defa yapar. Bir evvelkini bozardı. Eğer vâris tâyin ettiği kimseye kızarsa, ailenin başka bir ferdini vâris tâyin ederdi.

- Sizin haberiniz olmadan da bir vasiyetname yapma ihtimali belirdi şimdi. İhtimaldir ki, böyle bir vasiyetname yapmış ve belki de bütün servetini Miss Howard'a bırakmıştır. Siz böyle birşeye ihtimal verebilir misiniz?

- Kat'iyyen hayır.

- Mrs. İnglethorp bütün parasını Miss Howard'a bırakmış olabilir mi? Siz buna inanıyor musunuz?

- Hayır... Susun artık...

Bu arada John Cavendish Poirot'ya dönmüştü:

- M. Poirot, bizimle gelmenizi rica edebilir miyim? Annemin kıymetli kâğıtlarını gözden geçireceğiz. Evvelâ odasındaki yazı masasına bakalım. Sonra da yatak odasına çıkarız. Annemin kıymetli kâğıtlarını sakladığı bir mor kadife çekmecesi vardır. Çekmecedekileri inceden inceye tetkik edelim.

Wells:

- Kimbilir. Belki de... Benim bilmediğim bir vasiyetname de yapmış olabilir.

- Evet... Son bir vasiyetname var.

Poirot'nun bu sözleri sarfederken takındığı kesin tavır hepimizi şaşırtmıştı. John:

- Ne? Ne dediniz? Bu kadar katiyetle nasıl konuşabiliyorsunuz? Hani nerede bu vasiyetname? Gösteriniz haydi bize.

- Yaktı.

- Yaktı mı?

- Bakın.

Böyle söyliyerek, Mrs. İnglethorp'un odasında bulduğu yanık kâğıt parçasını gösterdi.

- Eğer bahçıvanlarınızı şimdi buraya çağırırsanız, annenizin dün akşam yeni bir vasiyetname hazırladığını ispat edebilirim.

- Peki olur.

Bahçıvan Manning, birkaç dakika içinde içeri girdi. Bu oldukça yaşlı bir adamdı. Son derece terbiyeli olduğu ilk bakışta anlaşılıyordu. Bakışları onu zeki ve anlayışlı bir adam olarak tanıtıyordu.

John:

- Manning, dedi. Bu baylar sana birkaç soru soracaklar.

Poirot, ihtiyar adama yaklaştı:

- Dün, akşama doğru, bu pencerenin altında, duvarın dibine begonya ekiyordunuz, değil mi?

- Evet. William'la beraberdik.

- Mrs. İnglethorp pencereden size seslendi.

- Evet efendim, çağırdı bizi.

- Şimdi bundan sonra ne olduğunu anlatın bakalım.

- William'a bir bisiklete atlıyarak köye gitmesini ve bir vasiyetname kâğıdı satın alarak kendisine getirmesini söyledi. Bu siparişini bir kâğıdın üzerine yazarak William'a verdi. William da gitti getirdi. Sonra biz yine işimizle meşgul olduk. Biraz sonra tekrar ikimizi birden çağırdı. Elinde, uzun ve kalın bir kâğıt vardı. Önce orta tarafına kendisi imzaladı. Yan taraflarına da bize imzalattı. Ben imzaladım, arkamdan da William imzaladı.

- Kâğıtta yazılı olanları okuyabildiniz mi?

- Hayır ben okuyamadım.

- Sonra ne yaptı?

- Kâğıdı katlıyarak mor bir çekmeye koydu.

- Sizi ilk çağırdığında saat kaç vardı?

- Saat dört veya biraz daha geç, efendim.

- Teşekkür ederim Manning. Gidebilirsin.

Manning efendisine birşey isteyip istemediğini sorar gibi baktıktan sonra sessizce çekilip gitti.

John:

- Ne tesadüf, deyiverdi.

- Ne tesadüfü?

- Annem, sanki öleceğini biliyormuş gibi bir vasiyetname hazırlamış.

Avukat hiddetle söylendi:

- Bu işte tesadüf, mesadüf yok azizim John. Mrs. İnglethorp dün öğleden sonra birisiyle kavga etmiş. Hem de müthiş bir kavga.

Cavendish de patladı. Sesi titriyor, yüzü bembeyaz olmuştu:

- Ne demek istiyorsunuz?

- İşte bu kavga üzerine analığınız yeni bir vasiyetname düzenlemiş. Biz, bu vasiyetnamenin mündericatına asla muttali olamıyacağız. Çünkü kimseye birşey söyleyememiş olduğuna eminim. Yalnız benimle bu sabah görüşmek istiyordu. Fakat ömrü yetmedi. Vasiyetname ortadan kaldırılmıştır. Anneniz bu sırrı da mezarına beraber götürüyor. Bu işte tesadüfe yer verilemez, dostum. M. Poirot, sizin de benimle hemfikir olduğunuzu tahmin ederim, ne dersiniz?

John atılganlıkla:

- Size teşekkür borçluyuz, diye detektife elini uzattı. Bizi aydınlattınız. Fakat rica ederim, bizi meraktan çatlatmayın. Bu vasiyetname meselesine nasıl muttali oldunuz?

- Kirli ve sararmış eski bir zarfla, yeni ekilmiş begonyalardan.

Bu esnada dışardan bir klakson sesi işitildi. Hepimiz pencereye doluştuk. John:

- Wells, Evie geldi, diye söylenerek odadan fırladı.

Ben de arkasından tabii. Miss Howard'ın başında siyah bir örtü vardı. Bakışlarıyla karşılaşınca iliklerime kadar titredim. Bu kadının beni ikaz etmesini hatırlamış, felâketi önliyemememin sorumlu durumunda hissetmiştim kendimi. O zaman sözlerine gereken ehemmiyeti vermediğim için şimdi pişmanlık duyuyordum. Yüzüne bakınca, ödevini başaramıyanların yaptığı gibi utanıyordum. Şurası muhakkaktı ki o, Alfred'i hepimizden daha iyi anlıyordu. Belki de kavga ederek Styles'den ayrılmasaydı, bu cinayeti teşebbüs haline bile getiremiyecekti Alfred. Korkardı kendisini takip eden bu kadından. Şimdi benim korktuğum gibi.

Miss Howard ağlamaktan harap bir haldeydi. Yüzü gözü karmakarışıktı. Elimi sıkarken bakışlarımız tekrar karşılaştı. Bana karşı kırgın olmadığını telkin ediyordu bu bakışlar.

- Telgraf elime geçer geçmez yola koyuldum. Hastanede gece nöbetim yeni bitmişti. Hemen bir oto kiraladım.

- Karnın açtır muhakkak, birşey yememiş olacaksın. Henüz kahvaltı sofrası toplanmadı. Gel de sana taze çay demlesinler, diyen John, bana dönerek:

- Hasting... Sen Evie ile meşgul ol, ben Wells'in yanına gidiyorum. Beklediğini tahmin ederim. Oooo... İşte M. Poirot da geldi. Biliyor musun Evie, büyük detektif bize yardım etmeyi kabul etmek nezaketini gösterdi.

- «Bize yardım etmek» demekten maksadın nedir?

- Araştırma yapıyor.

- Araştırma yapılmasına sebep ne? Onu hâlâ hapse tıkmadılar mı?

- Kimi hapsedecekler?

- Kimi diye sormanıza lüzum var mı? Alfred İnglethorp'u.

- Evie'ciğim yanılmış olabilirsiniz. Bak Lawrence, annemizin kalp sektesinden öldüğünü iddia ediyor.

Miss Howard feryatla:

- Lawrence'in ne budala olduğunu hepimiz biliriz. Onu bir yana bırak. Zavallı Emily'ciğimi o canavardan başkası öldürmez. Ben sizleri her zaman ikaz etmez miydim?

- Kuzum bağırma böyle, kendine hâkim ol biraz. Ne düşünüyor ve kimden şüpheleniyorsak, şimdilik kendimize saklıyalım bunu. Soruşturma cuma günü yapılacak.

- Hepiniz deli olmuşsunuz. Cuma gününe kadar o herif burada kalır mı? Eğer zerre kadar akla sahipse cumaya kadar burada bekleyip de asılmasını beklemez. Ben sözlerimin nereye gittiğini iyi biliyorum. Siz hepiniz doktorların ukala sözlerine tav olmuşsunuz. Onlar ne bilir sanki? Babam da doktordu. Wilkins sıfır numara aptaldır. Hem de kopkoyu bir aptal. Yok kalp sektesindenmiş. Hınh... Azıcık kafası çalışan herkesin varacağı tek sonuç budur: Emily'yi kocası zehirletmiştir. Her zaman da ona, kocasının kendisini yatağında öldüreceğini söylerdim. İşte söylediğim çıktı.

Miss Howard ile Alfred İnglethorp'u bundan böyle aynı dam altında barındırmanın güçlüğünü anlıyarak John'a acıdım. Biçare dostum, gerçekten de şaşkın bir durumdaydı. Ne yapacağını bilemiyordu. En iyi çareyi yanımızdan ayrılmakta buldu.

O ayrılınca, demindenberi dinleyen Poirot, Evie'nin karşısına bir iskemle çekerek oturdu.

- Size birşey sormak istiyorum.

- Buyurun, sorunuz.

- Sizin yardımınıza muhtacım.

- O herifin asılmasını temin etmek için elimden gelen yardımı ardıma koymıyacağıma emin olabilirsiniz. Hem o mendebur için asılmak da yetersiz bir cezadır a, neyse... Eski çağlarda olduğu gibi lime lime parçalamak onu.

- İkimiz de aynı gaye etrafında birleşmiş bulunuyoruz. Ben de katilin asılmasını gaye edindim.

- Ah, zavallı Emily'm. Eğer o uğursuz herif, düztaban gelmeseydi, ona hiçbir şey olmazdı. Gerçi etrafı köpek balıklarıyla çevriliydi ama, onların para istemekten başka ziyanları dokunmuyordu. Dokunamazdı da... Hiç değilse hayatı emniyetteydi.

Poirot vakarla:

- Bana inanınız, dedi. Eğer katil İnglethorp'sa pençemden kurtulamıyacaktır, emin olun. Yardımınızın bana ne kadar ehemmiyetli olduğunu idrâk edebilseniz, size minnettar kalırdım. Görüyorum ki bu evde, ölen kadının ardından tek gözyaşı döken insan siz oldunuz.

Tam kadın tekrar söze başlarken, John bize seslendi. Annesinin odasındaki çekmelere bakmışlar, şimdi de kadının yatak odasına çıkıyorlarmış. Evie aşağıda kaldı. Önde avukat olmak üzere dördümüz de merdivenlere tırmandık. Mrs. İnglethorp'un yatak odasının kapısına gelince, detektif cebinden anahtarları çıkardı, kapıyı açtı.

Wells doğru yazıhane masasına doğru yürüdü. Arkasından yetişen Poirot:

- Müsaadenizle şu mor kadife çekmeyi açalım. Anahtarları bende. Bu sabah kilitlemiştim.

- Fakat bu kutu kilitli değil.

- İmkansız.

- Bakın.

John açık olan çekmenin kapağını gösteriyordu. Poriot:

- Hay Allah cezasını versin, diye bağırarak atıldı. Anahtarların her ikisi de cebimde. Bu çekmece nasıl olur da açılabilir. Haa. Bakın kilit zorlanmış.

- Ne dediniz?

- Bu işi kim yaptı? Niçin yaptılar? Ne zaman yaptılar? Kapı da kilitliydi.

Herbirimizin ağzından dökülen bu sualler hayretimizin müşterek birer ifadesiydi.

Poirot, elinde olmadan konuşuyormuş gibi:

- İşte size bir istifham. Kim? Niçin? Ah, eğer ne zaman yapıldığını bilebilsem. Ne zaman? Bir saat evvel buradaydım. Kapıları da kilitlemiştim. Maamafih anahtarlar da pek basit şeyler. Herhalde diğer kapıların anahtarlarıyla açtılar.

Poirot söylene söylene şömineye doğru ilerledi. Şimdi sakinleşmiş görünüyordu. Fakat ellerine dikkat ettiğimde, her sinirli olduğu zamanlarda yaptığı gibi, dalgın dalgın şöminenin üzerindeki vazolarla oynarken, uzaktan bile farkedilebilecek şekilde ellerinin titrediğini gördüm.

- Şimdi daha iyi anlaşılıyor, dedi. Katili ele verecek ipucu bu çekmenin içindeydi. Bu kimse, hayati ehemmiyeti haiz gördüğü bu ipucunu ortadan kaldırmak istedi. Evet, bizim elimize geçmeden önce yoketmek istedi. Buraya girdiği takdirde yakalanırsa başına

gelecekleri çok iyi bilmesine rağmen, buraya girip çekmeyi açması da bunu gösteriyor ki, bu kadar tehlikeyi göze almasına sebep birşey vardı bu çekmede. Çekmeyi kilitli bulunca -ki böyle olacağını biliyordu- zorlamak zorunda kaldı. İşte bu odaya girdiği de böylece anlaşıldı. Böylesine tehlikeli bir işe teşebbüs etmek için bile, çok mühim bir sebep olmalı. Kaldı ki, bu her kimse, girip çekmeyi de açmayı başarabilmiş.

- Fakat, o yok etmek istediği şey nedir?

Poirot hiddetle kükredi:

- Ah bir bilebilsem... Kimbilir, belki bir vesika... Belki de dün öğleden sonra Dorcas’ın Mrs. İnglethorp’un elinde gördüğü kâğıt. Ah ben... ben koca budala, hiç birşey farketmedim. Sersem gibi hareket ettim, sersemler gibi... Nasıl akıl edemedim de çekmeceyi bu odada bıraktım? Niye yanıma almadım? İşte bir budalalığın sonucu... Herşey mahvoldu, herşey, herşey. Acaba? Gerçekten de herşey mahvoldu mu?

Çılgın gibi odadan fırladı. Ben de arkasından tabii. Fakat ona yetişebilmem imkânsızdı. Merdivenden inerek gözden kaybolmuştu bile...

Orta sahanlıkta duran Mary Cavendish, şaşkınlıkla açılmış gözlerle M. Poirot’nun kaybolduğu hole doğru bakıyordu.

Bana dönerek:

- Hayrola Mr. Hastings? Dostunuza ne oldu böyle? Önümden geçerken beni kenara doğru savurdu âdeta. Kudurmuş bir boğaya benziyordu.

- Canı bir şeye sıkıldı, dedim.

Ve daha fazla malûmat vermeme belki de daha çok kızar, diye konuyu değiştirmek istedim.

- Mr. İnglethorp ile Miss Howard karşılaştılar mı?

- Karşılaşmaları hâlinde bir felâket mi zuhur edecek? Siz böyle mi sanıyorsunuz? Benim kanaatim bu merkezde değil. Yine de onların birbirlerine kabarmalarını görmek isterdim, doğrusu. Çünkü ancak o zaman durumun anlaşılacağını, aydınlanabileceğini tahmin ediyorum. Bizim durumumuz şimdi şöyle: Çok düşünüyor az konuşuyoruz.

- John, bu kanaatte değil, dedim. Onları karşılaştırmak istemiyor. Biçimsiz bir havanın yaratılmasına taraftar değil. Zavallı John, o kadar iyi ki...

Beni birkaç saniye merakla tetkik ettikten sonra dedi ki:

- Dostlarınıza çok sadık olduğunuzu görüyorum Mr. Hastings. Bundan dolayı da sizi pek beğeniyorum, diye mırıldandı.

- Sizin de ahbaplarınıza sadakatinizi görüyorum, Mrs. Cavendish. Meselâ Dr. Bauerstein'e olan bağlılığınız cidden tebrike şayan.

Bu sözleri istemeden söylemiştim. Nasıl oldu bilemiyorum, birden dudaklarımdan dökülüverdiler.

Kadının yüz ifadesi birdenbire değişti ve sertleşti. Başka tek kelime bile söylemeden döndü ve merdivenlerden aşağı âdeta kaçarcasına indi, gitti.

Aşağıdan Poirot'nun bağıran sesini işitiyordum. Dostumun birşeye fena halde sinirlendiğini tahmin etmekte güçlük çekmedim. Fakat böyle durumlarda aşırı sinirlenmelerin sonuca aksi tesir edeceğini düşünerek, dostumu yalnız bırakmamak maksadiyle yanına indim. Beni karşısında görünce biraz yumuşar gibi oldu ve bir köşeye çekildi:

- Böyle hiddetlenmen doğru mu? Diye sordum. Katil seni oyuncak gibi görerek için için sevinecektir, dedim.

- Haklısın dostum, haklısın. Buradaki işim şimdilik kaydıyla bitti. Benimle köye kadar gelir misin?

Tam kapıdan çıkarken Cynthia'yle karşılaştık. Poirot kızı durdurdu:

- Bir dakika, madamoiselle, dedi. Size birşey soracağım. Mrs. İnglethorp'un haplarını siz mi yapardınız?

Birden Cynthia'nın benzi kül gibi oldu. Titrek ve mütereddit bir sesle:

- Hayır, diye cevap verebildi.

- Ya tozlarını?

Bu defa genç kız, saçlarının dibinden, gerdanının görünen yerlerine kadar kızardı:

- Yalnız bir tek defa, bir uyku ilâcı hazırlamıştım, dedi.

- Bunlar mı? Dostumun elinde, sabahleyin tuvalet masasında bulduğu boş ilâç kutusu vardı.

- Evet, efendim.

- Bunun ne cins bir uyku ilâcı olduğunu bize söyliyebilir misiniz? Yani Veronal mı, yoksa Sulphanol mu?

- Hayır Bromide. Toz halinde Bromide.

- Teşekkür ederim, Madamoiselle, Allahaısmarladık...

Evden uzaklaşırken arkadaşımı tetkike koyuldum. Heyecanlı olduğu zamanlarda gözleri yeşil zümrüt gibi pırıl pırıl parıldardı. Şimdi de öyleydi. Tam ben soru sormağa hazırlanıyordum ki, o konuşmağa başladı:

- Pek garip birşey, olmıyacakmış gibi birşey düşünüyorum ama, neylersin ki gerçeğe uyuyor.

- İlâç kutusunun üzerindeki yazısız etiket hakkında olmasın?

- Şimdilik onu geçebiliriz. Aşağıda yeni bir keşifte bulundular. Haberin yok galiba? Siz Evie'yi karşılamaya gittiğiniz zaman Wells söyledi... Mrs. İnglethorp'un çalışma odasındaki yazıhanesinin çekmesinden bir vasiyetname çıktı. Mr. İnglethorp'la evlenmeden evvel, yani nişanlı oldukları zaman hazırlanmış. Bu vasiyetnameye göre bütün servetin tek sahibi Mr. İnglethorp. Avukat da Mr. John da şaşırdılar bu durum karşısında. Vasiyetnamede şahit olarak iki hizmetçinin de imzası var. Ama Dorcas değil.

- Peki Mr. İnglethorp bu vasiyetnameyi biliyor muymuş?

- Bilmediğini söylüyor.

- Bu ne vasiyetname bolluğu, dedim. Ha bak, sana birşey soracaktım, unutuyordum az daha... Dün yeni bir vasiyetname yapıldığını, gerçekten de o kirli ve sararmış zarftan mı anladın?

- İnsan bazan bir mektup yazacak olur aklı bir kelimeye takılır, bir türlü o kelimenin yerini tâyin edemez. Nereye ve nasıl yazacağını kestiremez, dostum. O zaman bu kelimeyi herhangi bir yere yazar, üzerinde düşünür durur. Yerini doğru tâyin edip etmediği hususunda kafasını patlatır. İşte dostum. Mrs. İnglethorp da bu şekilde bir insandı. Sahip olduğum, sahibi bulunduğum, sahip, diye eline geçirdiği lâalettâyin bir zarfı karalayıp durdu. Yâni bir müsvedde hazırlıyordu. İşte bu zarf elime geçti. «Sahibi bulunduğum» ibaresi de dikkatimi çekti. Bunu, şöminede yarısından fazlası yanan vasiyetname parçasıyla birbirine bağladım. Bu bana, yeni bir vasiyetname hazırlandığı hususundaki şüphelerimi kökleştirdi. Bu buluşumu tamamlayan başka şeyler de vuku buldu. Meselâ bu sabah Mrs. İnglethorp'un çalışma odasına girdiğimizde henüz ortalığın temizlenmemiş ve toplanmamış olduğunu gördük. Kâğıt sepeti de dökülmemişti. Bu yüzden, elimdeki o kirli ve sarı zarfın dün yazılmış olduğuna kanaat getirdim. Çünkü sepeti her gün döküyor olmalıdırlar. Bu zarf sepette el'ân mevcut olduğuna göre, en geç dün

yazılmıştır. Bundan başka, yerde kahverengi toprağa rastladım. İğilip incelediğimde, bu toprağın gübreyle karıştırılmış taze toprak olduğunu anladım. Hava dün günlük güneşlik olduğuna göre, herhangi birisinin ayakkabısıyla bu toprak buraya gelmiş olamazdı.

O sırada pencereden dışarı bakmak aklıma geldi. O zaman duvarın dibinde yeni dikilmiş begonyalar gördüm. Çiçeklerin dibinde gördüğüm gübreyle odada rastladığım gübre aynıydı. Sonra senden öğrendiğime göre çiçekler dün akşam üzeri dikilmişti. Artık tamamiyle emniyet getirdim ki, bahçıvanlardan biri, yahut daha kuvvetli ihtimalle ikisi -çünkü çiçeklerin dibinde iki ayrı ayak izi vardı- evet büyük bir ihtimalle ikisi odaya girmişlerdi. Eğer Mrs. İnglethorp bu iki bahçıvana bir talimat verecek olsaydı, pencereye kadar giderek onlarla konuşabilirdi. Onları içeri çağırmasına sebep teşkil etmezdi bu. Fakat itiraf etmeliyim ki, Hastings, ben, Manning’le konuşuncaya kadar, bir yeni vasiyetname hususunda emin değildim. Sadece bir şüphe vardı içimde o kadar. Fakat birbirinin takip eden olaylar, faraziyemin doğruluğunu ispat etti. Şunu söyliyeyim dostum, hayâl, iyi bir hizmetçidir insana ama, kötü bir efendidir. Şunu da unutma, en iyi ifadeler, en sade olanıdır.

- Sen bir dâhisin dostum, diye iftiharla haykırdım. Kirli bir zarf parçasından bu kadar etraflı ve büyük gerçekler bulup meydana çıkardın. Bu böyle dostum. Fakat kafamı kurcalayan bir soru daha var. Mor çekmenin anahtarının kaybolduğunu nasıl keşfettin?

- Vallahi tam olarak bilmiyorum. Sadece tahmindi ve onlar da doğru çıktı. Anahtar destesini beraber gördük. Eğer bu desteden bir anahtar kaybolmuş olsa, o anahtarı tekrar Mrs. İnglethorp bulsa, yine bu destenin içine koyacağı muhakkak. Halbuki ben onun destesinde sadece bir tane, kullanılmamış olan pırıl pırıl yenisini buldum. Bundan çıkardığım sonuç şu oldu: Birisi, Mrs. İnglethorp’un her zaman kullandığı anahtarı bulmuş, kullanmış, yine anahtarı çekmenin üzerinde bırakmış.

- Bu doğru, şüphesiz... Bu biri dediğin de Alfred olmalı.

- Sen onun suçlu olduğuna kendini inandırmışsın galiba?

- Sen öyle düşünmüyor musun? Her yeni ortaya çıkan şey onu itham eder mahiyette değil mi?

- Ben aksini düşünüyorum, dostum. Onun lehine olan birçok noktalar da var.

- Ben, dün gece dışarda olmasından başka lehinde hiçbir durum göremiyorum.

- Amma da yaptın ha... Ben seninle hemfikir olmamakta berdevam... Tam tersini düşünüyorum. Çünkü Mr. İnglethorp, gerçekten de karısının dün gece zehirleneceğini bilseydi, elbette evde bulunmamayı tercih ederdi. Şimdi akla iki şık geliyor: Ya herif karısının zehirleneceğini biliyordu da evden çıkıp gitti. Veya gerçekten de bir işi vardı. Her ne hâlse, Mr. İnglethorp, bir serseri, bir maceraperest olabilir. Bir çapkın da olabilir. Fakat böyle olması onun mutlaka katil olmasına sebep teşkil etmez. Gel şimdi seninle meseleyi enine boyuna bir gözden geçirelim istersen: Meselâ kadın can çekişirken odasına açılan bütün kapıları yokladınız, ve hepsi de kilitliydi. Yâni içerden sürmeliydi, öyle mi?

- Elbette... Bundan kat’iyyen eminim.

- O hâlde şu şekilde bir yol tâkip edelim: Kapılar içerden sürmelenmişti. Peki, ya halının üzerinde rastladığımız mum damlası. Ya şöminede bulduğumuz o vasiyetname parçası. O gece odaya birinin girdiğini isbat etmeye yeter bir delil değil mi? Sen benimle aynı fikirde değil misin bu hususta?

- Pencereden girmek imkânsız. Belki de Mrs. İnglethorp içerden kapıyı açmış olabilir. İşte bunu düşününce de katilin, kocasından başkası olmasına imkân olmadığını göstermez mi?

Poirot başını salladı:

- Kocasına niye açsın kapıyı? Zira kocasının odasına açılan kapıyı bizzat kilitlemiş olduğuna inanmıyor muyuz? Hem de o gün, akşama doğru Mr. İnglethorp'la aralarında müthiş bir kavga olmuştu. Yanılıyorsun, dostum, bu evde yalnız, kocasına kapıyı açmazdı. Fakat kapının içerden, yâni maktule tarafından açılmış olduğuna seninle hemfikirim. Bir başka ihtimal daha var ki; o da yabana atılır şey değil... Akşam yatarken kapamayı unuttuğu bir kapıyı, gece ihtilâçlar içinde kıvranırken, kalkıp kapamış olabilir.

- Poirot, bu cidden olabilir mi?

- Oh, dostum, henüz emin değilim. Fakat olmayacak şey de değil. Şimdi bir başka noktaya geçelim. Siz, Mary Cavendish ile kaynanası arasında da bir münakaşadan bahsetmiştiniz. Buna ne dersin?

- Bak, bu tarafı unutmuştum. İlk bakışta inanılacak şey gibi gelmiyor insana. Nasıl oluyor da Mrs. Cavendish gibi ağırbaşlı bir hanım kadın, bu şekilde münakaşa edebiliyor? Nereden karışabiliyor? Hakikaten pek inanılacak gibi değil. Bununla beraber ben bunu pek ehemmiyetli görmüyorum.

- Hastings, sana her zaman söylerim bunu. Bu gibi işlerde en ufak ihtimalleri bile değerlendirmelisin. Ancak bu ihtimaller, faraziyemize uymazsa o zaman bertaraf edilebilirler.

İşte bu minval üzere konuşa konuşa detektifin evine vardık. Poirot, pencerenin önüne iki sandalye çekti. Henüz oturmuştuk ki, pencereden bir adamın soluk soluğa eve doğru geldiğini müşahede ettim. Fevkalâde bir dehşet ve korku ifadeli gözlerini, pencereden görebiliyordum.

- Poirot bak, diye seslendim.

- Ne var, ne oluyor?

- Bak nefes nefese birisi geliyor.

- Aa. Eczacı kalfası Mr. Mace...

Kapı çalınırken dostum pencereden başını uzatarak:

- Şimdi geliyorum, dedi. Beni de yanına alarak aşağıya indi.

Kanadın açılmasıyla adamın içeri dalması bir oldu.

- Pardon, çok pardon M. Poirot. Münasebetsiz bir zamanda sizi rahatsız ettiğimi biliyorum. Çok mütessirim. Şatodan şimdi döndüğünüzü öğrenince hiç zaman kaybetmeden sizi görmeyi düşündüm ve koşarak geldim. Bütün şehir, Mrs. İnglethorp'un ölüm olayıyla ilgili...

Sesini zayıflatarak devam etti:

- Sakın zehirlenmiş olmasın?

- Bunu ancak doktorlar bilir, Mr. Mace...

- Evet, orası doğru...

Mütereddit ve heyecanlı görünen genç adam, Poirot'nun koluna sıkı sıkı yapıştı ve bir fısıltı hâlinde söylenmeye başladı:

- Söyleyiniz M. Poirot, söyleyiniz. Strychnine değil mi?

Dostumun cevabını işitemiyecek kadar kulaklarım uğulduyordu. Delikanlı gidince dostumla gözgöze geldik. Dedi ki:

- Soruşturma esnasında bu delikanlıdan da faydalanabilinir.

Konuşmaya niyetlendiğim bir sırada Poirot:

- Sus, dedi. Kafam karmakarışık.

On dakika kadar kendi kendine birtakım hareket ve mimiklerle düşündükten sonra kaşlarını kıpırdatarak:

- Önce, hava dün nasıldı? diyerek konuşma sahası açtı.

- Bu pek mühim, dedi.

- Ooo, hava dün harikulade güzellikteydi.

- İşte ehemmiyet vermemiz gereken en mühim nokta. Bunun en hayati nokta olduğunu tahmin etmeliydin. İkinci bir mühim nokta da; Mr. İnglethorp'un acayip kıyafeti. Kocaman siyah sakalı ve kara gözlükleri.

- Dostum, müsaade edersen sana birşey soracağım. Ya hakimler de benim düşündüğüm gibi düşünür de İnglethorp'u suçlu bulurlarsa? O zaman senin faraziyelerinin bir faydası olacak mı?

- Hakimlerin böyle bir neticeye varmalarına müsaade etmiyeceğim.

Elini omuzuma koyarak:

- Evet, dostum, dedi. Söylediğimi yapmaya muktedirim. Ben yalnız zavallı maktuleye acıyorum. İyi kadın olduğundan herkes hemfikir. Bunun için, elimde kurtarma imkânı varken, kocasını tevkif ettirirsem, ruhunun muazzep olacağını düşünüyorum da, kendimi de suçlu bulacağım.

Soruşturma

Bir aralık Poirot, ortadan kayboldu. Onu nerede bulacağımı bilemezken, çarşamba günü, akşam üzeri ayaklarım beni Leastways'e çekti. Dalgın dalgın yürürken, ihtiyar bir köylüye rastladım. Ona Poirot'yu târif ederek, böyle bir adam görüp görmediğini sordum. Bu tipte bir adamın bir iki defa buralarda dolaştığını gördüğünü söyledi. Birden kafamda bir fikir pırıldadı. İnglethorp'un da karakteristik cephelerini târif ederek:

- Bu köye gelir mi hiç? dedim.

- Evet gelir. Sık sık gelir. Fena adam değildir. Adamın avucuna birkaç kuruş sıkıştırarak savuştum. Demek Miss Howard yalan söylememişti. Alfred'in zavallı karısından kopardığı paralarla başka bir kadını metres tutması beni tiksindirdi.

Poirot bana: «Azizim bu Dorcas yanılıyor. Kavgayı dörtte değil, dört buçukta duydu. Ben buna eminim ama, kadın inatçı, dediğim dedik, diyor. Kavgayı tam dörtte duyduğunu, hanımına da kahvaltıyı beşte götürdüğünü, söyliyerek beni, yanıltıyor ama ben bu fikirde değilim» demişti.

İşte Poirot'nun bu faraziyesi üzerinde kafamı biraz çalıştırdım.

Cuma günü soruşturma vardı. Poirot'la yanyana oturuyorduk. Bizim şahadetimize lüzum görülmemişti.

Jüri heyeti John'ın da iştirakiyle cesedi teşhis etti. John da sabahleyin erken kalkışını ve annesinin nasıl can verdiğini etraflıca anlattı. Arkasından dinlenilen Dr. Bauerstein de tıbbi delilller ileri sürdü. Bütün gözler ilgiyle Londranın bu bir numaralı zehir mütehassısına çevrilmişti. Otopsinin sonucunu birkaç kısa cümleyle izah etti. Bütün bu konuşmalardan sonra Mrs. Emily İnglethorp'un styrichnine ile zehirlenerek öldüğü tesbit edildi.

Hakim sordu:

- Zehiri tesadüfen ve yanlışlıkla almış olamaz mı?

- Hayır, bu zehir her zaman el altında bulundurulan zehir çeşitlerinden değildir çünkü.

- O hâlde zehirin ne şekilde alındığı tesbit olunabildi mi?

- Hayır.

- Dr. Bauerstein, size bir soru daha: Siz olay gecesi Dr. Wilkins'den evvel geldiniz değil mi?

- Evet.

- Bu duruma göre; gelişinizden itibaren geçen bütün olayları bize nakledebilir misiniz?

- Hastanın yanına vardığım zaman koma hâlindeydi. Gözleri dehşetle açılmış olduğu hâlde bana «Alfred, Alfred» diye haykırdı.

- Yemekten sonra, kahvesi odasına götürülürken, zehir kocası tarafından fincanına karıştırılmış olmasın?

- Olabilir. Fakat styrichnine tesirini çabuk icra eden bir zehirdir. Alındıktan en çok bir veya iki saat zarfında tesirini gösterir. Ancak bazı sebeplerle tesiri geciktirilebilir. Anlaşıldığına göre Mrs. İnglethorp kahvesini saat sekizde içti. Oysaki zehir tesiri sabaha karşı gösterdi.

- Maktulenin gece kalkıp kakao içmek âdeti varmış. Bu duruma göre, zehirin kakaoya ithal edilmiş olması ihtimali var mıdır?

- Hayır... Odada bulunan kakao cezvesini bizzat tahlil ettirdim. Zehire rastlanmadı.

Yanımda kıkır kıkır gülümseyen Poirot'ya dönerek sordum:

- Sen nereden bilmiştin bunu, yahu?

- Sus da, dinle...

Doktor devamla:

- Styrichnine'in gayet acı bir lezzeti vardır. Onun lezzeti ancak, ondan daha kuvvetli olan diğer bir maddeyle kaybolabilir. Yâni kakaonun içinde mutlak belli olurdu.

Jüri heyetinden birisi, zehirin kahvede de belli olup olamıyacağını sordu.

- Hayır. Kahvenin kendine has o acı, buruk kokusu, zehirin lezzetini maskeleyebilir.

- Şu hâle göre, kahveye karıştırılmış olması muhakkak. Ve bilinmeyen bir sebeple de tesiri gecikmiş olmalı.

- Evet. Fakat maktulenin odasındaki kahve fincanı tuzla buz olduğu için tahlil yaptırmak imkânını bulamadık.

Dr. Willkins de Dr. Bauerstein'le aynı fikirdeydi. İntiharı şiddetle reddediyorlar, Mrs. İnglethorp'un kalbi zayıf olmakla beraber, sıhhatinin yerinde olduğuna dair ısrar ediyorlardı. Bu ilim adamlarına göre Mrs. İnglethorp, neşeli, hayat dolu, hayattan zevk almasını bilen bir insandı. Onun gibi tam şuurlu ve mükemmel bir insan intiharı düşünemezdi bile. Sorgu sırası Lawrence Cavendish'e gelmişti. Onun ifadesinde dikkati çeken bir yer göremedik. Hemen hemen John'ın söylediklerinin aynıydı. Oturacağı sırada tereddütle sordu:

- Bir soru sorabilir miyim?

- Tabii sorabilirsiniz. Bizim burada bulunma sebebimiz gerçekleri bulup ortaya çıkarabilmek içindir.

- Şimdi söyliyeceğim söz tamamen benim şahsi fikrimdir. Kimbilir? Belki de yanılıyor olmalıyım ama, annem tabii bir ölümle öldü.

- Bunu neye dayanarak söylüyorsunuz?

- Çünkü annem son zamanlarında, içinde styrichnine bulunan ilâçlar alıyordu. Bu ilâçlarla yavaş yavaş zehirlenerek öldüğüne buradan kaani oldum.

Hakimler Lawrence'in bu ifadesine hayli ilgi gösterdiler.

- Size ne kadar teşekkür etsek azdır Mr. Lawrence, dediler. Çünkü Mrs. İnglethorp'un styrichnine'li ilâç kullandığını şu âna kadar kimse söylememişti. Bize cidden büyük çapta yardım ettiniz.

Fakat Dr. Wilkins ayağa kalkarak, bu iddayı şiddetle reddettiğini söyledi.

- Tedricen kullanılan styrichnine insanı âniden öldürmez.

- Mrs. İnglethorp ya ilâcın dozunu fazla kaçırmışsa?

- Bütün kaşelerin hepsini bile almış olsa ilâcın içindeki miktar onu öldürmeye yetmez. Çünkü otopsinin sonucunda anlaşılmıştır ki, hiçbir ilâcın içine konamıyacak miktarda zehir vardır vücutta.

- Bu sözünüze göre Mr. Lawrence Cavendish'in mütalâası konumuza uymamaktadır.

Jüri heyetinden birisi, eczacının kaşelerin içine fazla miktarda styrichnine koyabileceğini ileri sürmesi karşısında doktor cevap verdi:

- Bu daima mümkündür. Ancak kasden olması şartıyla... Çünkü hiçbir eczacı böylesine hayati ehemmiyeti haiz bir konuda dikkatsizlik yapamaz.

Zaten sıra Dorcas'a geldiğinde, bu faraziyeyi çürüttü. Hanımının ilâcı yeni yapılmamıştı. Bilâkis, son kısmını bayanı, öleceği gün almıştı. Özetle Dorcas, evvelce Poirot'a anlattıklarının hepsini, ne eksik ne fazla olarak, aynen anlattığından buraya tekrar yazmaya lüzum görmüyorum.

Sıra Mary Cavendish'e gelince o da şunları anlattı:

- Her zamanki gibi çalar saatim beni dört buçukta uyandırdı. Giyinirken ağır bir cismin yere düşüşünü duydum.

- Bu düşen, herhalde maktulenin başucundaki masa olmalı, dedi hâkim.

John'ın karısı, kelimelerin üzerine basa basa devam ediyordu konuşmasına:

- Oda kapımı açarak dinledim. Bu arada acı acı öten bir zil sesi işittim. Dorcas John'ı uyandırmaya gelmişti. Hep birlikte kaynanamın odasına koştuk, fakat kapı kilitliydi:

- Bu tarafı anlatmanız lüzumsuz. Sizi yormaktan korkarız. Yalnız felâket gününden bir evvelki gün işittiğiniz münakaşayı anlatabilir misiniz?

Mary, bu soruyu önemsemezmiş gibi davranarak:

- Ben mi işitmişim? Diye sordu.

O ânda aklıma birden «zaman kazanıyor» fikri geldi.

Hakim de ısrarla:

- Evet siz... Kayınvaldeniz çalışma odasında birisiyle münakaşa, hattâ kavga ederken siz de, onun penceresinin altına rastlayan bahçe bankında oturuyordunuz. Öyle değil mi?

- Evet. Orada oturduğum gerçektir.

- Pencerenin açık olduğunu da söyliyeceksiniz değil mi?

Mary bu soruya da «evet» derken yüzünün solduğunu ve titrediğini müşahede ettim.

- İçerden hiddetle ve şiddetle söylenen sözleri işitmemeniz imkânsız. Koridorda bulunan birisinin işitmemesini normal karşılayabiliriz ama, sizin yeriniz bu sözleri duymaya müsait tek yer.

- Olabilir.

- Kavgada duyduklarınızı bize de tekrarlıyabilir misiniz?

- Duyduklarımı nakledecek kadar birşey hatırlamıyorum.

- Yâni hiçbir şey duymadığınızı mı anlatmak istiyorsunuz?

- Yoo... Gerçi birşeyler duydum. Fakat konuşulan konuyu anlayamadım. Özel konuşmalara kulak misafiri olmak âdetim değildir.

- Demek bu münakaşadan bize tek cümle, hattâ tek kelime bile hatırlayıp söyliyemiyeceksiniz. Öyle mi Mrs. Cavendish? Peki ama bu konuşmanın özel mahiyette olduğunu nereden anladınız?

Kadın bir an tereddüt gösterdikten sonra toparlandı, bir müddet düşündükten sonra:

- Evet, birkaç cümle duyduğumu itiraf ederim, dedi. Kaynanam, karı koca arasında çıkacak bir skandaldan bahsediyordu.

Hakim iskemlesine rahatlamışcasına yaslanırken, yüzünden memnuniyet ifadesi okunuyordu.

- Bunu Dorcas da duydu, diye sanki kendi kendine konuştu.

- Peki... Konuşmanın özel mahiyette olduğunu duymanıza rağmen, oradan ayrılmadınız ve oturmaya devam ettiniz. Öyle mi?

- Evet kalkmadım. Aklımı tamamen elimdeki kitaba kaptırarak okumaya devam ettim.

- Bize yardımcı olabilecek başka birşey söylemiyecek misiniz?

- Bildiklerim bundan ibaret.

Mary Cavendish’in verdiği bu ifade hâkimi tatmin etmişe benzemiyordu. Yahut da ben böyle sanıyordum. Çünkü hâkimin yüzünden kanaatlerine ait bir şey okumak mümkün değildi.

Faciadan bir gün evvel Mrs. İnglethorp’un William’ı göndererek vasiyetname aldırdığı dükkân sahibi çağırıldı. Adam vasiyetname

kâğıdını ayın 17 sinde saat dört sularında William’a sattığını söyledi. Halbuki ihtiyar Manning saatin dört buçuk olduğunu söylemişti.

En sonra sıra Cynthia’ya geldi. Onun da söyleyecek pek birşeyi yoktu. Mary Cavendish tarafından uyandırılıncaya kadar hiçbir şeyden haberdar olmamıştı.

Hâkim sordu:

-Masanın devrildiğini de duymadınız mı?

- Hayır. Uyuyordum.

Hâkim gülümsüyerek:

- Uykunuz derinmiş öyleyse... Yine de teşekkür ederiz, çekilebilirsiniz.

Sonra Miss Howard’ı çağırdı:

Miss Howard önce, Mrs. İnglethorp’un ayın 17 sinde kendisine yazıp gönderdiği mektubu hâkime uzattı. Ben Poirot’la beraber bu mektubu daha önce de görmüştük. Meseleyi aydınlatacak bir tarafı olmayan, tamamen şahsi bir mektuptu bu.

Hâkim okudu ve içini çekerek:

- Esefle belirtmem gerekir ki, bu mektubun bize hiçbir yardımı olamıyacak, dedi. O gün akşama doğru olan olaylara ait hiçbir şey yok içinde.

- Benim için o mektup çok yardımcıdır. Durumu apaçık ortaya seriyor.

Evie coşarak devam etti:

- Yâni, kocası tarafından kendisinin budala durumuna konduğunu anlatıyor.

- Ben mektupta böyle bir bölüme rastlamadım.

- Elbette rastlıyamazsınız. Mektupta da böyle bir kayıt yok. Esasen zavallı Emily, yanıldığını itiraf edecek kadar mütevazı değildi. Mr. Wells gülümsedi. Gülümseyen yalnız o değildi. Hâkimler de aynı şeyi yapıyorlardı.

- Vaktinizi boşuna harcıyorsunuz beyler, diye Miss Howard devam etti. Bir sürü lâfla işi boğuyoruz. Başka birşey yaptığımız yok. Fakat bilinen gerçek hepimizin gözleri önünde...

- Teşekkür ederim. Size soracak başka sorum yok.

Kadın çekilince jüri heyeti rahat bir nefes aldı. Eczacı kalfası Albert Mace çağrıldı.

Bu, Poirot'nun evine nefes nefese koşan adamdı.

- Mr. Mace, son zamanlarda almağa yetkili olmayan birisine strychnine sattınız mı?

- Evet.

- Ne zaman?

- Geçtiğimiz pazartesi akşamı.

- Pazartesi mi? Salı günü değil mi?

- Hayır beyler. Ayın 16. pazartesi günü.

- Kime sattığınızı da sorabilir miyiz?

- Mr. Alfred İnglethorp'a.

O vakte kadar gayet lâkayd ve sessiz oturan ve şu anda böyle bir itham ile karşılaşan Alfred bütün bakışları üzerine çekmişti. Bir paratonerdi sanki. Hafifçe kımıldandığını görünce aklıma: «Şimdi ortaya atılacak» diye bir fikir geliverdi. Fakat o yerinde kalmayı tercih etti. Fakat yüzündeki ifadeden bir panik havası içinde olduğu belli oluyordu.

Hâkim şahide soruyu tekrar tevcih etti :

- Bay Mace, söylediğiniz sözlerin ehemmiyetini idrâk ettiğinizi tahmin ederim.

- Tamamiyle, efendim.

- Demek her isteyene strychnine satıyorsunuz?

- Katiyen efendim. Hiç münasebeti yok. Bu şatodan bir ferd olarak tanınan Mr. İnglethorp'a verilmiş ve bunda da hiçbir beis görülmemiştir. Satın alırken bir köpek zehirliyeceğini söylemişti.

- Ancak zehiri satabilmeniz için, alıcının deftere imzalaması gerekir sanırım.

- Evet. Esasen Mr. İnglethorp da defteri imzalıyarak aldı zehiri.

- Yaa. Defteri buraya getirdiniz mi?

- Buyrun.

Hâkimler defteri alıkoyarak kalfayı dışarı çıkardılar. Hemen imzayı tetkike başladılar. Ortalığa bir sessizlik hâkim olmuştu. Hazır bulunanlar sanki nefes almaktan çekiniyorlar gibiydi.

Hâkimin sesi duyuldu:

- Mr. İnglethorp, siz, buyrun. Geçen pazartesi akşamı, köpek zehirlemek maksadiyle eczaneden strychnine aldınız mı?

Hayret dolu nazarlar altında Mr. İnglethorp büyük bir soğukkanlılıkla:

- Hayır almadım. Styles'te köpek yoktur. Şatonun dışındaki köpekler de beni ilgilendirmez.

- Ayın 16. günü, yani pazartesi günü eczaneden aldığınız strychnineyi inkâr ediyorsunuz demek?

- Evet.

- Bunu da inkâr edebilecek misiniz?

Hâkim böyle söyliyerek eczacının defterini uzatarak imza yerini işaret etti:

- Evet hâkim bey. Bu elyazısı, benim yazımdan tamamiyle bambaşkadır. İsbat edebilirim.

Cebinden çıkardığı eski bir zarfa adını yazarak hâkime uzattı. Gerçekten de yazılar birbirini tutmuyordu.

- O halde Mr. Mace'in ifadesini nasıl izah edebilirsiniz?

- Mr. Mace'in yanıldığını söylemekten başka söyleyecek söz yoktur.

- Şimdi soracağım soru bir formalite icabıdır. Pazartesi gecesi nerede idiniz? Bize bunu söyliyebilir misiniz?

- Hatırlıyamıyorum. Cidden hatırlıyamıyorum.

- Ciddi olunuz Mr. İnglethorp. Düşünün ve öyle cevap verin. Bu sizin için mühimdir.

Adam çaresizmiş gibi başını sallıyarak:

- Söyliyemem. Bir şey düşünerek yürüyordum, dedi.

- Ne tarafa doğru?

- Onu da hatırlıyamıyorum.

- Yalnız mıydınız? Yoksa birine rastladınız mı yolda?

- Hayır.

- Dikkat edin Mr. İnglethorp. Eczacı Mr. Mace, zehiri sizin aldığınızı iddia ediyor.

Hâkimin bu sert müdahalesi karşısında Poirot mırıldandı:

- Hay sersem herif hay, kendini tevkif ettirmek mi istiyor?

- Salı günü akşam üzeri karınızla kavga etmişsiniz.

- Affınıza sığınırım sayın hâkim bey. Size söyleyenler yanlış söylemiş. Çünkü ben salı günü öğleden sonra akşama kadar evde yoktum. Karımla da kavga etmiş değilim.

- Bu hususu ispat edebilecek şahidiniz var mı?

- Hayır. Doğru söylüyorum.

- Mr. İnglethorp'la kavga ettiğinize yemin etmeye hazır iki şahit var elimizde.

- Bu iki şahit de yanılıyor, hâkim bey.

Şimdi şaşırma sırası bana gelmişti. Adamın bu derece sakin ve endişesiz konuşması karşısında kanaatimin sarsıldığını hissediyordum. Gözüm Poirot'ya takıldı. Yüzünde, sebebini kestiremediğim bir sevinç aydınlanması vardı. Yoksa Mr. İnglethorp'un suçlu olduğuna kanaat getirmiş miydi?

Hâkim sordu:

- Karınızın ölürken söylediği sözler, burada da anlatıldı. Siz de işittiniz. Bunu ne şekilde izah edebileceksiniz?

- Gayet basit. Oda loştu. Yarı aydınlık sayılırdı. Dr. Bauerstein'le cüsse itibariyle aynı kalıptayız. Onun da benim gibi sakalı var. Zavallı karım, koma halindeyken yanılmış olabilir. Yâni doktoru bana benzetmiştir.

Poirot, yine mırıldandı:

- Öp babanın elini. Maamafih bu da bir fikirdir.

- Doğru mu zannediyorsun? Dedim.

- Hayır, doğrudur demedim. Fakat dahiyane bir buluş bu faraziye.

İnglethorp devamla:

- Karımın ölürken söylediği sözleri aleyhime tefsir ettiniz. Bilâkis bu sözler bir yalvarıştı.

Hâkimi bir düşüncedir aldı. Biraz sonra:

- O akşam karınızın kahvesini siz fincana koyup kendisine vermiştiniz galiba? Öyle mi?

- Evet. Fincana koyan ben oldum. Götürecektim de. Fakat ben götürmeden evvel bir arkadaşımın geldiğini söylediler. Bunun üzerine fincanı holdeki servis masasının üzerine bırakarak kapıya gittim. Birkaç dakika sonra döndüğümde fincan yerinde yoktu.

Bu ifade doğru da olabilirdi, olamazdı da... Ama Alfred İnglethorp lehine birşey ifade etmezdi. Hâl ne olursa olsun, fincana zehiri koymak imkânı bulmuştu.

Poirot, kapının yanında yanyana oturan iki adamı işaretle kolumu dürttü. Biri kısa boylu, sert bakışlı ve esmer, diğeri uzunca boylu ve güzel bir adamdı.

- Şu kısa boylusunu tanıyor musun?

«Hayır» mânasında başımı salladım.

- Polis müfettişi Japp. İkisi de Scotland Yard’dan. İşler sür’atle ilerliyor dostum.

İki polis âmirine dikkatle baktığım anda irkildim. Çünkü karar okunuyordu.

«Meçhul bir şahıs veya muhtelif şahıslar tarafından taammüden öldürmek fiili...»

Poirot Şükran Borcunu Ödüyor

Şatodan çıktığımız zaman Poirot beni kolumdan yakalıyarak bir kenara çekti. Maksadının iki polis âmirini beklemek olduğunu anladım.

Birkaç dakika sonra onlar da geldiler. Poirot ilerliyerek kısa boylusunun önünde durdu.

- Beni hatırlıyacağınızı umarım, sayın müfettiş.

- Elbette M. Poirot. Bir zamanlar birlikte çalıştığımızı unutabilir miyim hiç? Arkadaşım Summerhaye'i takdim ederim.

Dostum beni de onlarla tanıştırdıktan ve bu tören bittikten sonra nihayet asıl maksada giriverdi:

- Burada bulunmanızın sebebini öğrenebilir miyim?

- Mesele gün gibi ortada.

Poirot ağır ağır:

- Ben sizinle hemfikir değilim, dedi.

- Mümkündür. Biz meseleyi bugün öğrendik. Sadece dış yüzüyle temas edebildik. Sizin avantajlarınız daha çok. Bir defa olay yerindeydiniz. Şimdiye kadar da zaman kaybettiğinize inanmam, muhakkak tahkikat yapmışsınızdır. Ama soruşturma sırasında ileri sürülen deliller muvacehesinde de Mr. İnglethorp'tan başkası katil olamaz.

- Şu anda cebinizde bir tevkif müzekkeresi olduğunu tahmin ediyorum.

Bu söz üzerine müfettiş Japp'ın yüzü ekşidi. Homurdanarak:

- Belki de... dedi.

Poirot dudaklarını ısırarak düşünceye daldı.

- İnglethorp tevkif edilmiyecektir, dedi. İsterseniz onu derhal tevkif edebilirsiniz. Fakat çok geçmeden onu serbest bırakmaya mecbur olacaksınız. Aleyhindeki delilleri çürütmeye mâlikim.

Poirot'nun bu sözlerini duyunca müfettişin yüzü büsbütün ekşidi. Arkadaşıysa burnundan soluyordu. Bana gelince, tamamiyle aptallaşmıştım. Hattâ aklıma Poirot'nun çıldırmış olması ihtimali bile geldi.

Japp:

- Onu şimdi tevkife cesaret edemem. M. Poirot, size inancım sonsuzdur. Fakat bana biraz daha bilgi verir misiniz?

- Doğrusunu isterseniz, onun tevkif edilmesini ben istemiyorum. Çünkü karanlıkta çalışmaktan hoşlanırım. Alfred İnglethorp'un tevkif edilmesine kesin olarak karşıyım. Şimdi söyleyin bakalım dostum. Mr. Japp, Styles'e dönmeğe niyetiniz var mı?

- Yarım saat içinde geleceğim. Önce hakim ve doktoru görmem icabediyor.

- O halde, köyün en sonundaki evde oturuyorum. Geçerken beni de alırsınız. Styles'e beraber gideriz. Mr. İnglethorp, aleyhinde topladığınız delilleri göreceksiniz ki, kendisi birer birer çürütecektir. Daima karşısında bir delil ileri sürecektir. Onun. muvaffak olamadığı yerde ben delil ileri sürerek onu destekliyeceğim. Bu hususta mutabık mıyız? Anlaştık mı?

- Anlaşmış bulunuyoruz. Kabul M. Poirot.

Dostum onlardan ayrılınca:

- Ee, Hastings, ne düşünüyorsun bakalım? Diye sordu. Soruşturma sırasında ne kadar heyecanlandığımı bir Allah bilir, bir de ben. Bir türlü inanamıyordum ki, bu adam niçin sorulan sorulara cevap vermemek gibi büyük bir budalalık yapıyor? Çünkü, sorulara

cevap vermemek siyaseti, en aptalca hazırlanmış ve düşüncesizce tatbik edilmiş bir siyasettir.

- İyi ama Poirot. İnsanın aleyhine bu kadar delil olursa, dili damağı tutulur. Bu pozisyona Allah düşmanımı düşürmesin. Kolay olmasa gerek.

- Bu fikrinin aksini düşündüğümü söyliyebilirim, dostum. Bu duruma düşen insanların daha dahiyane sebepler ileri sürmesi daha normaldir.

- Poirot, biraz evvel meslekdaşlarına söylediklerini duymuş olmama rağmen, Mr. İnglethorp'un masumiyetine inandığını sanmıyorum.

- Neden? Aksini düşünmem için sebepler değişmedi ki...

- Fakat, adamın aleyhindeki delillerin kuvveti inkâr edilemiyecek derecede.

- Evet. Ancak bir adamın aleyhine bu kadar kuvvetli delil olursa ipe gidebilir.

Dostum bu sözü üzgün bir edayla söyledikten sonra birmüddet konuşmadı. Minicik evine gelmiştik. Merdivenlerden çıkarken, konuşmaya başladı.

- Evet, deliller gerekdiğinden de fazla. Ama dikkatimi çeken bir nokta var. Deliller daima pek az inandırıcı ve daima bir açık kapı bulunan şekilde ele geçer. Ondan sonra bizim baskımıza dayanamayan katil veya suçlu itiraftan başka bir hal çaresi göremez. Fakat sinirlerine sonuna kadar hakim olanlarına itiraf ettirmek, bize bir ölüm kadar zorlu oluyor. Ama bu mesele tam tersine. İşte bu kadar rahat ve normal görünen delillerde bir bit yeniği var, kardeşim. Bu deliller zekice ve bilhassa bir başkası tarafından tertiplenmiştir. Ama son derece zekice... O kadar ki, insanın kendisine ait amaçlarını bile mahvedebilir. Esas katilin aleyhindeki deliller bugüne

kadar o kadar hafifti ki... Müphem ve hayal... İsbat edilmesi ise imkânsız. Fakat bu durumda suçlu, ağı öylesine daralttı ki, ufacık bir kopma İnglethorp'un zan altından sıyrılmasına yetecek.

Karşılıklı oturduğumuz rahat koltukların verdiği rehavetle ben konuşmuyordum. Poirot da birkaç dakika düşündükten sonra devam etti:

- Şöyle düşünelim bu meseleyi. Bir adam var. Karısı zehirlenerek ölüyor ve karısının ölümünü de bu adam hazırlıyor. Böyle farzedelim. Bu adam hepten de aptal değil ya, az buçuk aklı vardır, elbette. Bu adam bilinen o mahut eczaneye giderek, kolayca inkâr etmek imkânı olan «köpek zehirleme» bahanesiyle bir miktar styrichnine alıyor. Evet bu saçma bir bahanedir ama, inkâr etmek de daima kabildir.

Zehiri, elde ettiği gece kullanmıyor. Karısıyla müthiş bir kavga edinceye kadar bekliyor. Bu kavgayı bütün ev halkı duyuyor. Bütün şüphelerin üzerinde toplanacağını bildiği hâlde, zehiri karısına veriyor. Kendisi için hiçbir savunma aracı hazırlamıyor. Bunları yaparken, böyle bir olayın duyulmasıyla, eczanenin kalfası da duyacak ve aleyhine şahadet edecektir. Bir insanın bu kadar budala olacağına inanır mısın, dostum? Ben kat'iyyen inanmam. Ancak çıldırmış bir insan, intihar etmek isterse, hele asılmak suretiyle istiyorsa, ancak o böyle hareket edebilir.

- Onun masum olduğuna bu şekilde düşünerek karar veriyorsun. Peki buna ben de bir an için kendimi inandırayım. Ya eczaneden zehir almasını neyle izah edebileceksin?

- Bunun izahı da pek basit. Styrichnine'yi eczaneden satın alan o değildi. Kalfa Mace'e gelince: O tıpkı Mr. İnglethorp'a benzeyen, siyah sakallı, gözlükleri ona benzeyen, ve onun gibi ilginç elbiseler giyen birini gördü. Esasen Mace'in bu kasabaya gelişi henüz ondört gün olmuş. İnglethorp'u ya bir, veya iki defa ancak görmüş olmalıdır. O da dikkatle izleyecek kadar değil. İşte böylece, birkaç defa görebildiği bir insan hakkında o da yanılmış olmalı. Hem dikkat

edersen ben sana bir defasında: «Mr. İnglethorp, çok acaip bir kıyafete sahip. Siyah sakallı, hem de siyah gözlük takıyor» dememiş miydim? Şimdi farzedelim ki birisi John'ın veya Lawrence'in kıyafetine girmek istiyor. Bu iş, Mr. İnglethorp'un kıyafetine benzemek kadar kolay olur mu? Elbette olmaz, değil mi? Çünkü onlar herkes gibi giyiniyorlar. Gözlükleri de yok. Velhasıl ilgi çekici bir tarafları yok.

Arkadaşım bir ân sustu. Odanın içinde bir müddet dolaştıktan sonra yine rahat koltuğuna gömülerek başladı konuşmaya:

- Bir suçlunun ilk düşüncesi ne olmalıdır? Şüpheleri bir başkasına yükleyecek şekilde deliller hazırlamak değil mi? Bunu nasıl başarabilir? Eline bir adamı koz olarak alır. Hele bu insan da Alfred gibi çekilemeyen ve kıskanılan bir adam olursa. Herkes ondan kurtulmak için fırsat ve deliller yaratabilmeye mütemayil olursa... İşte bu durumda her kim olursa olsun, Mr. İnglethorp'un kılığına girerek eczaneye de gider, ilâç da alır, zehir de... Şunu düşünmek zorundayız ki, kalfa o güne kadar İnglethorp'la konuşmuş bir insan değildi. Durumu da bilmediğine göre, müşterisinin kılık değiştirmiş bir başkası olduğunu nereden bilebilirdi ki?

Büyük bir dikkatle Poirot'nun sözlerini takip ettikten sonra sordum:

- Mesele bu şekildeyse, niçin pazartesi günü bulunduğu yeri söylemek istemedi?

- Evet, neden? İşte benim de kafamı kurcalayan taraf bu ya? Dostum, eğer tevkif edilseydi, nerede bulunduğunu itiraf edecekti. Fakat işin tevkifle sonuçlanmasını istemedim. Ona durumun vehametini hissettirmemeliyim. Adamın bu sükûtunun altında utandırıcı birşey var, burası muhakkak. Gerçi karısını öldürmediğini kabul etmek işimize geliyor ama, serseri ve ahlâksız bir adam olduğunu da biliyorum.

- Gizlemek istediği şey ne olabilir acaba?

- Sen bilmiyor musun?

- Yoo... Ya sen?

- Birkaç zamandır bir fikre saplanıvermiştim. Şimdi ise bu fikrimin doğruluğuna iman ediyorum. E, şimdi onun tevkif edilmesine lüzum olmadığına inanıyor musun, söyle bakalım?

Benim cevap vermek istememem karşısında dostum, konuyu değiştirdi:

- Soruşturma sırasında başka kimlerin ifadesi senin dikkatini çekti?

Aklıma hemen Mary Cavendish'in ifadesi geldi. Yine de sordum:

- Ne gibi meselâ?

- Ne gibi olsun istiyorsun? Meselâ Lawrence'in ifadesinde dikkati çekecek taraf var mıydı?

- Ooo, malûm. O zaten her zaman sinirli ve heyecanlıdır.

- Ama, annesinin kazara zehirli haplarla zehirlenmiş olabileceğini, bu hapları farkında olmıyarak aldığını söylemişti. Bu sözlerde bir fevkalâdelik görmedin mi Hastings?

- Sanmam. Çünkü doktorlar onun bu ifadesini suya düşürecek şekilde ifade verdiler. Ancak mütehassıs olmayan bir insan bu çeşit ifadede bulunabilir.

- Fakat Lawrence bu konuda mütehassıs sayılır. Onun tıbbiyeyi bitirmiş olduğunu sen bana söylemiştin. Dostum, onun hareketlerinde başındanberi bir acaiplik vardı. Bütün ev halkı içinde styrichnine ile zehirlenmenin arazlarını onun bilmesine rağmen, o annesinin tabii bir ölümle öldüğünü iddia ediyor ve bunda da ısrar ediyor. Eğer bu iddiada John bulunsaydı, tabii karşılıyabilirdim. Çünkü teknik bilgisinin yanında hayal kudreti de hiç yok denecek

kadar az. Fakat Lawrence için bunu iddia edebilir miyiz? Bir yanda tıbbiyeliliği, diğer yanda şairliği... Zaten bugün de ifadesi alınırken öyle iddialara ileri sürdü ki, gülünç olduğunu kendisi de farketti.

- Poirot, söylediklerin hayretimi tahrik ediyor, dedim.

- Ve dostum, Mrs. Cavendish. O da bildiklerini tam söylemedi. Hem üzerindeki o hâl ve tavır ne öyle? Çok tuhaf geldi bana, sen de böyle düşünmüyor musun? Pencerenin altında oturduğunda, içerde geçen bütün kavga ve konuşmaları duymaması imkânsız. Üstelik de «özel konuşmaydı» diye itiraf ediyor.

- Bununla beraber tecessüs gibi hislere tenezzül edeceklerden de değil.

- Orası öyle. Ama onun ifadesi, yanlış düşüncelerimden birini düzeltti. Dorcas haklıydı. Kavga, saat dörtten sonra değil, evvel oldu.

Arkadaşıma hayretle baktım. Bu dört veya dörtten sonra üzerindeki ısrarının sebebini bir türlü anlıyamamıştım. Tam sormağa karar vermiştim ki, o başka bir konuya geçiverdi:

- Yine anlıyamadığım bir şey var: Zehirlenme olayının meydana çıktığı sabahın dördünde Dr. Bauerstein neden ayakta oluyor, üstelik de giyinik bir vaziyette. Bu husus üzerinde şimdiye kadar hiç kimse durmadı. Fakat bu beni çok şaşırtıyor. Olayları sırasına koyamıyorum. Fakat bundan böyle zeki doktorlarımızı gözden uzak tutmamamız icabediyor, dostum. Anlıyabiliyor musun? Bir insanın yalan söylediğini tesbit edersen gözünü dört açacaksın, Hastings. Bugünkü soruşturmada bir, bilemedin iki kişi doğru konuştu. Doğrudan kastım, hileye başvurmadan, demek istedim.

- Mary Cavendish ile Lawrence Cavendish hususunda belki haklısın ama, beni çatlatmadan söyle, merak ediyorum. John ile Miss Howard’ın da yalan söylediğini mi iddia edeceksin yoksa?

- Onların ikisi de mi Hastings? Yok birini belki sana bağışlayabilirim, ama ikisini, asla.

Bu sözlerin üzerimdeki etkisi çok fena oldu. Miss Howard'ın ifadesinde dikkati çeken bir taraf olmayabilirdi. Ama samimi davrandığına garanti verebilirdim. Onun hislerinden asla şüpheye düşemezdim.

- Amma da yaptın dostum, bu söylediğin doğru mu acaba? Miss Howard aşırı derecede namuslu, dürüst bir insan. Hattâ lüzumsuz derecede...

Poirot, acaip acaip yüzüme baktı. Konuşacakmış gibi yüzüme baktı, ağzını açtı, sonra vazgeçti ve başını çevirdi. Bir zaman düşündü durdu.

Ben :

- Cynthia da, dedim. O da son derece dürüst bir kız, diyerek söze başladım.

- Evet, dürüst bir kız olduğu muhakkak. Fakat, bitişik odadan ses duymaması nasıl mümkün olabiliyor? Uyuyormuş... Bir insanın uykusu ağır olabilir ama, evin öbür kısmından Mary Cavendish, masanın devrildiğini duyabiliyor da ne kadar ağır olursa olsun uykusu, bu kız nasıl duymaz?

- Genç kızların uykusu ağır olur. Bunu bildiğini sanırdım.

- Orası öyle. Meşhur uykuculardan olmalı... Her neyse...

Fakat Poirot'nun ses tonu hoşuma gitmiyordu. Kapının vurulduğunu duyduk Pencereden sarkınca, Scotland Yard'ın iki memurunu gördük.

Poirot, şapkasının tozlarını itina ile fiskeledikten sonra koluma girdi, aşağıya indik. Kapının önünde meslekdaşlarıyla konuşmaksızın selâmlaştı. Sonra şatoya doğru yollandık.

Bütün detektifleri bir arada böyle görünce, John'ın fenalıklar geçireceğini düşündüm. Çünkü karardan sonra, tevkifinin gecikmesi uzun sürmiyecekti. Bunu kendisi de tahmin etmiştir. Bir aralık Poirot ile Japp, bizden uzaklaştılar, kolkolaydılar. Yavaş sesle birşeyler konuşuyorlardı.

Şatoya geldiğimizde hep birlikte ve doğruca salona girdik. Endişe ve heyecan içinde bulunan bütün ev halkı da birer birer sökün ettiler salona. Herkes salonda tamam olunca, Japp kapıyı kapattı.

İşte o ânda, geçen olayların kötü bir kâbustan ibaret olmadığını, tam mânasiyle ve ilk defa olarak idrak etmiş olduk, sanırım. Şimdi gerçek birer trajedi aktör ve aktrisleriydik. Yarın, belki de İngilterenin en büyük ve bütün gazetelerinin hepsinde şöyle bir başlığa rastlamak mümkündü:

«ESSEX'TE ESRARENGİZ BİR CİNAYET ZENGİN BİR LEYDİ ZEHİRLENDİ»

Evet, gerçekten de bu evde bir cinayet işlenmişti.

Poirot, söze başlamak üzere ayağa kalktı. Herkesin dikkatten gerilmiş yüzünde hayret ifadelerine de rastlanıyordu. Öyle ya. Resmi detektifler, yâni Scotland Yard'a mensup polisler dururken ne demeye Poirot konuşma teşebbüsünü ele almıştı?

Başladı:

- Sizden bu odada toplanmanızı rica etmiştim. Bu toplantıya mühim bir iş sebep olmuştur. Bu mühim iş, Mr. İnglethorp'u çok yakından ilgilendiriyor.

Mr. İnglethorp, yalnız olarak bir köşeye çekilmiş, sakin ve sessiz oturuyordu. Herkes, sandalyesini biraz ondan ayırmış, âdetâ kasden onu yalnız bırakmışlardı. Adını duyunca birden irkildi.

Dostum ona doğru döndü ve direkt olarak ona hitap etti:

- Mr. İnglethorp, dedi. Bu evin üzerine bir gölge düşmüştür. Bu kara gölgenin adı; cinayettir.

Adam melül melül başını salladı ve boynunu büktü:

- Zavallı karıcığım... Zavallı Emily... Müthiş şey doğrusu...

- Esas müthiş şey içinde bulunduğunuz, yâni sizin şahsi durumunuzdur, sanırım. Bunu anlıyabiliyor musunuz? Büyük tehlikede olduğunuzu şimdi kavrayabiliyor musunuz?

- Hayır. Ne demek istediğinizi anlıyamıyorum.

- Demek istiyorum ki... Evet, demek istiyorum ki, sizi karınızı zehirlemekle itham ediyorlar.

Mr. İnglethorp, başını göğe doğru kaldırarak, trajedik bir tarzda bağırdı:

- Aman Allahım... Ne müstekreh, ne iğrenç şey... Ben... Karımı bukadar çok seven ben mi, zavallı karıcığımı zehirlemişim?

- Şimdi bu sözlerimi iyice düşününüz ve, pazartesi günü öğleden sonradan akşama kadar nerede ve kiminle bulunduğunuzu anlatacaksınız, değil mi?

İnglethorp, acaip bir inilti kopararak başını iki avucunun içine aldı.

Poirot yanına kadar sokuldu ve durdu:

- Konuşun, rica ederim söyleyin, diye yarı bağırır bir tarzda konuştu.

Adam başını yukarı doğru kaldırırken büyük bir güç sarfettiği belli oluyordu. Yavaş yavaş fakat ne yaptığını bilen insanlara has bir edayla başını iki yana doğru salladı.

- Konuşmak istemiyorsunuz. Peki ama buna sebep ne? Siz deli misiniz? Göz göre göre ipe gideceksiniz. Konuşmamakta hâlâ ısrar

ediyor musunuz?

- Hayır, konuşmama lüzum yok. Çünkü, hayatım kadar sevdiğim karımı benim öldürebileceğimi düşünmenize bile tahammülüm yok. Bunu da hiçbir insanın düşünebileceğine ihtimal vermiyorum. Kimse beni böyle bir suçla itham edemez.

Bir müddet düşünceye kapılan Poirot, karar vermiş adamların edasıyla:

- Öyleyse, sizin yerinize konuşmak benim üstüme ödev oluyor, demektir.

Yerinden sıçrayan Alfred İnglethorp boğuk ve tükenmiş bir sesle:

- Siz, siz nasıl benim yerime konuşabilirsiniz? Benim yerime konuşabilmeniz için, benim bildiklerime de mâlik olmanız gerekir. Bilmiyorsunuz ki...

Detektif, bu defa odadakilere dönerek:

- Dinleyin, diye yüksek sesle konuştu. Geçtiğimiz pazartesi gününün akşam üzeri, eczacı Mace'den styrichnine alan adam, Mr. İnglethorp değildi. Mace'in iddiasına göre pazartesi günü saat onsekizde kendisinden styrichnine alınmıştı. Oysaki aynı gün ve aynı saatte Mr. İnglethorp, Mrs. Raikes'i komşu bir çiftlikten alarak evine götürmekteydi. O saat ve günde ikisini beraber gördüğüne dair yemin ettirebileceğim beş tanıka mâlikim. Hepiniz bilirsiniz ki, rahibin çiftliğiyle Mrs. Raikes'in evinin arası aşağı yukarı iki buçuk mil aralıklıdır.

Yeni Faraziyeler

Bir ân derin bir sükût çöktü ortalığa.

İçimizde en ziyade şaşıranı Japp olmuştu. İlk konuşan da yine o oldu.

- M. Poirot, sizin hatâ yapmayacağınıza eminim. Yalnız şahitlerin de yanılmadıklarına eminsiniz değil mi?

- İşte size tanıkların adlarını gösteren bir liste. Onları bizzat görerek, ifadelerini dinlemenizi rica edecektim.

- Size sonsuz minnet ve şükran hisleriyle meşbuyum, M. Poirot, bize yardımlarınız sonsuz, diye arkadaşıma kompliman yapan Japp, bu defa İnglethorp'a dönerek:

- Anlıyamadığım bir taraf var, beyefendi, dedi. Soruşturma sırasında durumunuzu niye bize anlatmadınız?

- Niye mi? Sebep olarak şunu söyliyeyim size; ortalıkta bazı kötü dedikodular dolaşıyordu. Bir skandala sebep olmak istemedim. Zavallı karımın henüz gömülmediğini hatırlatırım. İşte böyle bir zamanda dedikoduların ve skandalların tahribatını siz de takdir edersiniz.

- Ama hakkınızda çıkacak dedikoduları hesaba katıp da bu sebeple susup, cinayet ithamıyla tevkif edilmeyi göze almak akıl kârı mıdır? Çünkü bugün sizi cinayet suçuyla tevkif etmek üzere buraya gelmiş bulunuyordum.

- Budalalık ettiğimi kabul ediyorum. Buna şüphe, yok. Fakat siz de farkına varmışsınızdır ki, sayın müfettiş, çok haksız dedikodular ve itham altında inim inim inletilmekteyim. Haksız iftiralar karşısında mücadele kudretimi kaybettim artık.

Bu son sözleri söylerken, sert sert Miss Howard’a baktı.

Müfettiş cevap vermedi. John’a doğru baktı:

- Beyefendi müsaade ederseniz, hanımefendilerin yatak odalarını görmek istiyorum. Bu işi bitirdikten sonra da hizmetçilerle bir defa konuşmak gerekiyor. Yok... Yok... Sizin yorulmanıza lüzum yok, zahmet etmeyin. M. Poirot ile dolaşacağım. Bana refakat edeceğinizi sanırım, M. Poirot.

Tam odadan çıkarken dostumun yaptığı bir işarete uyarak ben de beraber çıktım. Yukarı çıktığımızda beni bir köşeye sıkıştırdı, kolumdan çekerek:

- Çabucak, binanın diğer kısmına, yâni hizmetçilerin kısmına geçen kapının yanına giderek, orada dur. Ben gelinceye kadar da bir yere kıpırdama.

Bu sözleri söyler söylemez iki detektifle beraber arkasını dönerek ayrıldı. Beni orada bırakınca, yapacak başka bir iş olmadığı için, dediklerini yapmak üzere, diğer kısma doğru yürüdüm.

Dostumun sözüne uyarak, kapının önünde bekliyorum. Bir taraftan da bu garip kapının önünde ne diye bekletildiğimi kendi kendime soruyor, bir türlü de bir cevap bulamıyordum. Önümde uzanan upuzun koridora bakmaktayken, beynimde bir ışık yanıp söndü. Cynthia’nın odası dışında kalan diğer bütün odalar, ölünün bulunduğu odaya kıyasla hepsi bu taraftaydı. O hâlde detektifler Cynthia’nın odasındaydılar ve acaba ne yapıyorlardı? Ben böyle düşünüp dururken dakikalar birbirini takip etti ve ne gelen oldu, ne de giden. Başka da bir olay olmadı.

Artık yorulmaya başladığım zaman da Poirot göründü.

- Buradan bir yere kımıldamadın değil mi?

- Hayır çivili gibi kakıldım kaldım.

- Hiçbir şey görmedin mi?

- Yo... görmedim.

- Ama bir ses, belki de bir gürültü işitmedin mi? Yokla kendini, ha ne dersin?

- Hayır... İşitmedim hiçbir şey.

- Mümkündür de... Bir kaza yapmıştım, yâni hoyratlık.

Poirot'nun yaptığı hoyratlığı anlamıştım.

- Mrs. İnglethorp'un masasına çarparak devirdin, değil mi? Öbür arkadaşların nereye gitti?

- Aşağıya indiler. Hizmetçileri sorguya çekiyorlar. Bütün bildiğimiz tarafların hepsini onlara anlattım, gösterdim.

Gözüm, pencereden dışarı takıldı birden:

- Hakkın var dostum, diye söylendim. İşte Dr. Bauerstein. Bu adamdan ne kadar şüphelensen haklısın. Ben de hiç hoşlanmıyorum bu adamdan. Cinayet akşamı buraya geldiğinde görmeliydin pespaye hâlini. Bütün üstü başı çamur içindeydi. Pislik üzerinden akıyordu. Tek kelimeyle iğrençti. O gece kendisinden büsbütün sıtkım sıyrıldı. İçeri girmek istemiyordu. Fakat Mr. İnglethorp'un ısrarı karşısında dayanamamıştı da girmişti içeri. Sofradan henüz kalkmıştık, o geldiğinde.

- Ne?

Bu soruyu can havliyle sorarak kolumu müthiş bir surette sıkan Poirot sorusunu tekrarladı:

- Ne dedin? Salı günü akşamı doktor burada mıydı? Burada ha... Bunu neden şimdiye kadar bana söylemedin? Niçin sakladın bunu benden? Neden? Neden?

Her zaman soğukkanlı görmeğe alıştığım dostumun şimdi çıldırdığına hükmediyordum:

- Sakin ol canım, sakin ol, diye mırıldandım. Senin buna bu kadar ehemmiyet vereceğini nereden kestirebilirdim ki?

- Ehemmiyet vermek mi? Bundan daha ehemmiyetli ne görebiliyorsun ki? Demek doktor, cinayet gecesi buradaydı ha? Hastings, anlıyor musun? Bu durum herşeyi altüst ediyor, herşeyi... Bütün faraziyeler iflâs etti. Haydi bakalım, harekete geçme zamanı geldi de geçiyor bile... Mr. Cavendish'i görmemiz gerekiyor, nerede kendisi?

John'ı yazı odasında bulduk. Poirot köyde yeni bir iz meselesiyle ilgili olarak iz keşfettiğini söyliyerek John'dan otomobilini istedi.

Aradan on dakika geçmeden biz, düz asfalt üzerinde son sür'atle araba sürüyorduk.

- Poirot, dostum. Belki bana bu olup bitenleri izah edersin, değil mi? dedim.

- İnglethorp bertaraf edilince herşey değişti. Şimdi tamamiyle yepyeni şeylerle karşı karşıyayız. Zehiri Alfred almadı, bunu biliyoruz. Mrs. Mary Cavendish de almış olamaz. Çünkü o saatte seninle tenis oynuyordu. Ama, geri kalan herkes, Mr. İnglethorp'un kıyafetine girerek eczaneye gider ve zehiri satın alabilir. Keza, Alfred sorgusu sırasında, kahve fincanını koridordaki servis masasının üzerine bırakarak, sokak kapısına gittiğini söylemişti, hatırlıyorsun değil mi? Bu doğru olabilir. Bu hususu kimse nazarı dikkate almadı ama, ben Hercule Poirot'nun gözünden hiçbir şeyin kaçmadığını sen çok iyi bilirsin Hastings. Şimdi öğreneceğimiz en önemli konu şu kaldı dostum: Acaba o akşam Mrs. İnglethorp'a kahvesini kim götürdü? Öğrenmeliyiz Hastings, öğrenmeliyiz. Bunu veya, kahve fincanı servis masasındayken oradan kim veya kimler geçti? Bunları hep öğrenmemiz gerekiyor, dostum. Senin ifadene göre bu durumdan da sıyrılan iki kişi var. Kahve fincanının yanına sokulmayan yalnız iki kişi olabilir. Mary Cavendish ve Cynthia, değil mi? Zan altında Alfred bulundukça, katil daha rahat hareket

edebiliyor dostum. Fakat şimdi, onu serbest bıraktıktan sonra, katil rahat hissedemiyecektir kendini ve sıkıştıkça da hatâ yapacaktır, Hastings. Söyle bakalım. Sen hiç kimseden şüpheleniyor musun?

Birden cevap veremedim. Bu sabah zihnimde bir iki hüsnü kuruntu çakmıştı. Ama bunların saçma olduğunu da biliyordum. Zaten onun için yukarıda «hüsnü kuruntu» dedim. Ama Poirot'nun ısrarı karşısında düşündüklerimi söylemeye başladım:

- Buna şüphe denemez Poirot. Bir nevi hüsnü kuruntu, dedim.

- Haydi konuş, korkma, çekinme.

- Peki, konuşacağım... Konuşacağım ama, saçma olduğunu da peşinen itiraf ediyorum. Bu sebeple beni ayıplamayacağına baştan söz ver... Tamâm mı? Hah... Ben Miss Howard'dan şüpheleniyorum. Bana bütün bildiklerini itiraf etmiyor gibi geliyor.

- Miss Howard?

- Evet... Biliyorum güleceksin ama...

- Hayır... Neden güleyim? Ben bunda gülünecek bir taraf bulamıyorum.

Artık ok yaydan fırlamıştı bir kere. Devam ettim:

- Ne yapayım? Elimde olmadan şüpheye düştüm bir kez... Şimdiye kadar onu daima şüphe ve kuruntularımızın dışında bırakmıştık. Buna sebep olarak da, olay gecesi evde bulunmamasını ileri sürebiliriz. Gerçekten de buradan elli mil uzaklıktaydı. Ama bu iyi cins bir otomobille yarım saatlik bir uzaklık. Bu sebeple onun cinayet gecesi kesin olarak Styles'te olmadığını söyliyebilir miyiz?

Hiç tahmin etmiyordum ama Poirot:

- Evet Hastings, dedi. Ben de senin gibi düşündüm ve ilk iş olarak çalıştığı hastaneye telefon ettim. Fakat salı akşamı Miss Howard'ın ödevi başında olduğunu öğrendim. O sıralarda bir yaralı

kafilesi hastaneye getirilmiş, bunu görünce Evie, bu gece de (yâni cinayet gecesi) hastanede kalabileceğini doktora teklif etmiş. Anlıyorsun ya?

- Evet Poirot, anlıyorum. Ona karşı ilk şüphem, İnglethorp'a karşı takındığı düşmanca tavırlar dolayısiyle başlamıştı. Alfred'i mahvetmek için her türlü fenalığı yapmakta tereddüt etmiyecek kadar sağlam sinirli olduğunu sanıyordum. Hattâ, İnglethorp lehinde olduğu için vasiyetnameyi bile onun ortadan kaldırdığını sanıyordum. Bu yeni vasiyetnamedeki vâris Alfred ise, onu yakmayı imkânı yok, kimse aklından geçiremez de ancak Miss Howard yapabilir bunu diyordum. Çünkü ona karşı, yâni kendi kuzeni Alfred'e karşı önüne geçilmez bir kin ve nefreti var, bu kadının. Bu belki de bir fikri sabit. Kim bilir? Belki de delidir bu kadın?

- Hayır dostum, hayır. İşte yalnız bu noktada takıldın. Hattâ yanıldın bile... Çünkü Miss Howard deli değil, korkunç denilebilecek kadar zeki ve akıllı. Hattâ aklın tâ kendisi bile diyebiliriz.

- Poirot, sen ne dersen de... Bu kadında Alfred'e karşı kin, bir mani hâline gelmiş. Gülünç bulursun belki ama, bak aklıma şu da gelmişti: «Miss Howard, kuzeni Alfred'i zehirlemeye niyetlenmişti ama, zehiri yanlışlıkla Mrs. İnglethorp'a içirdi.» diye düşünüyordüm. Biliyorum. Şimdi sen bütün sözlerimi saçma bulacaksın.

- Haklı olduğun bir yer var Hastings. Herkesten şüphelenmek, mesleğimizin şiarıdır. Bu hususta haklısın. Şüphelendiğin insanlar arasında masumları ancak mantığınla bulup çıkar, kalbinle değil. Önce mantığınla onların masumiyeti üzerinde kafa patlat, sonra bu hislerine tesir etsin. Bu şekilde düşünerek cevap ver. Şimdi sana bir şey soruyorum: Miss Howard ne sebeple Mrs. İnglethorp'u doğrudan doğruya zehirlemiş olmaz, olamaz da, Mr. Alfred'i zehirlemek isterken ve yanlışlıkla hanımı zehirler.

- Çünkü ona çok sadıktı. Kendisi kadar seviyordu da, ondan... Esasen Mrs. İnglethorp'u kasten zehirlemesi için de ortada bir sebep

yok.

- Amma da yaptın Hastings. Çocuk gibi konuşuyorsun şimdi de... Hani mantığınla düşünecek, sonra kalbinle karar verecektin. Eğer Miss Howard, Mrs. İnglethorp’u zehirlemek işinde muktedir olsaydı, sadakatini bertaraf edebilirdi pekâlâ... Ama hayır. Biz başka yerlere bakacağız dostum. Hâl böyle olmakla beraber, Evie’nin Alfred’e olan allerjisini tabii bulmamakta haklısın. Bu hususta benim de kendime göre bazı faraziyelerim var. Fakat bunların şimdilik kendime saklamam gerekiyor. Yalnız birşey söyliyebilirim: Mrs. İnglethorp'un ölümüyle Miss Howard’ın ne menfaati vardır? Bunun cevabını verebildiğin anda ondan şüphelenmekte haklısın. Sebepsiz cinayet işlenmez, Hastings.

- Peki. Mrs. İnglethorp, Miss Howard’a menfaat temin edecek bir vasiyetname hazırlamış olamaz mı?

Poirot başını salladı:

- Katil olarak düşündüğüm adı, şimdi söylemek istemiyorum ama, Miss Howard da kafamda aynı yeri işgal edip duruyor. Bunun için de yanlışlıkla onun adını yumurtlayıveriyorum. Neyse... Geçelim bunu...

- Mrs. İnglethorp’un öleceği gün yeni bir vasiyetname yapmasına sebep neydi acaba?

Dostum itiraz edercesine:

- Bu meseleye ait fazla birşey sorma Hastings. Çünkü cevap vermem imkânsız. Fakat şuna emin olabilirsin ki, yeni vasiyetnamenin umdelerinde Miss Howard lehine tek bir kelime bile yoktu. İnanıyor musun, dostum?

Poirot’nun bu temin edici sözlerine inanmaktan başka çare bulamadım:

- Peki, peki Poirot, sana inanıyorum. Ama beni Evie'den şüphelendiren, buna sebep olan yine sen oldun. Soruşturma sırasında Miss Howard ifade verirken, hatırlıyor musun bana ne söylemiştin? Ki o sıralarda ben onu ve John Cavendish'i bütün şüphelerin dışında mütalâa ettiğim bir zamanda.

- Ooo... Evet...

Biraz şaşırır gibi oldu. Fakat her zamanki gibi kendini derhal toplıyarak:

- Hastings, dedi. Şimdi sana bir iş havale edeceğim. İyi dinle ve tatbik ederken sinirlerine hâkim olmaya çalış. Yoksa bir çuval inciri murdar edersin.

- Söyle Poirot. Yapmaya gayret ederim. Benden istifade edebilirsin.

- Dinle dostum. Lawrence ile yalnız olduğun zaman, ona aynen şu sözleri tekrar et: «Size M. Poirot'dan selâm getirdim. Diyor ki: Fazla olan kahve fincanını bul, ancak ondan sonra huzura kavuşabilirsin.» Bak dostum, ne fazla, ne de bir kelime, hattâ virgül eksik söyliyeceksin. Tam olarak, anladın değil mi?

- Anladım. Harfiyen tatbik edeceğim söylediklerini. Fakat içimi kemiren bir kurt var Poirot. Bütün bunların anlamı ne ola ki?

- Artık onun orasını sen bul, azizim. Sen yalnız bu söylediklerimi Lawrence Cavendish'e tekrar et ve cevabını da bana getir.

Köye girmiştik artık. Poirot, otomobili bir tahlil laboratuarı önünde durdurdu. Binadan içeri koşarak girdi. Geri geldiği zaman ancak birkaç zaman geçmişti.

- Haydi, işim bitti, dedi.

Büyük bir merakla:

- Ne yaptın orada, Poirot, diye sordum.

- Cezveden aldığım kakaoyu, tahlil için bıraktım.

- Amma yaptın ha, onun tahlil edildiğini bilmiyor muydun Poirot? Onu doktor Bauerstein tahlil ettirmişti ya? Hem de kakaonun içinde styrichnine olması ihtimali seni de güldürmüştü ya...

- Biliyorum... Doktorun tahlil ettirdiğini de, içinde styrichnine bulunmadığınıda biliyorum. Ben başka bir şey arıyorum kakaonun içinde.

İşte Poirot'nun bu son hareketi beni tamamen aptallaştırmıştı. Kakaoda zehir bulunmasını baştan asla kabul etmiyordu da, bu tahlile ne lüzum vardı yâni.

Ertesi gün, Mrs. İnglethorp'un cenaze merasimi yapıldı. Öğlene yakın bir zamanda aşağıya John'ın yanına indiğimde, o bana; Mr. İnglethorp'un bugün şatodan ayrılacağını, bunu kendisinin istemiş olduğunu söyledi.

- Gideceğine seviniyorum vallahi, Hastings. Şu karmakarışık durumdan kurtulacağız. Adamın yüzüne bakmak zorunda kaldıkça utanç duyuyorum. Ona karşı takındığımız tavırlar ve tutum pek de parlak değildi. Üstelik: bir de haksız yere adamdan şüpheye düştük. Gerçi bütün deliller de baştan onun aleyhindeydi ya... Bu sebeple de bizi dışardan kimse ayıplamaz sanırım. Senin anlıyacağın dostum, gitmesine son derece memnun oldum. Üstelik onun bu şatoda emirler vermesine, hükmetmesine de tahammül edemiyecektim, sanırım. Her ne halse, yine de paralara o kondu ya... Bana gelince, babamdan kalan servetimle bu malikâneyi idare edebileceğimi umuyorum. Şimdilik Lawrence de bizden ayrılmaya niyetli değil. Tabiatiyle onun da burada hissesi var,

Alfred İnglethorp'un gideceği için, bu gidiş şerefine o sabah neşeli ve tatlı tatlı bir kahvaltı ettik. Bu kaç gündür ettiğimiz kahvaltıların en güzeliydi. Hele Cynthia'nın neşesi, hepimize aksetti. Artık o da kendini toparlamış gibiydi. Konuşuyor espriler yapıyor,

canlı hareketlerle bize de neşe aşılıyordu. İçimizde yalnız Lawrence, neşemize iştirak etmiyor, kederli ve tabii olmayan bir sinirlilik içinde bulunuyordu.

Günlük gazeteler, cinayet olayıyla ilgili başlıklar atıyorlardı. Eve gazete veya fotoğrafçıların biri geliyor, biri gidiyordu. Gazetecilerden başka, tahkikat işiyle ilgilenen iki detektif (Japp ve arkadaşı) de şatoda araştırmalarına devam ediyorlardı. Şimdilik onların da icraatı, bir iki kişiyi sorguya çekmek veya şuraya buraya sokulmaktan ibaret. Ama neye karar verdiklerini veya ne yapmak istediklerini kimsenin bildiği yok. Çok ketum davranıyorlar. İşte bütün bu faaliyetler, Cavendish ailesinin canını sımakta devam ediyor ve azaplarından kurtulma imkânı bırakmıyordu.

Kahvaltıdan önceydi. Dorcas yanıma sokularak esrarengiz bir sesle benimle özel bir şekilde konuşmak imkânı olup olmadığını sordu:

- Hay-Hay. Olur, dedim.

- Belki hatırlarsınız... Arkadaşınız M. Poirot, evde yeşil elbisesi olan var mı diye sormuştu bana. Bu hanımına son derece bağlı hizmetçinin sözleri beni çok heyecanlandırdı birden ama, bu heyecanımı gizlemeğe muvaffak oldum. Şimdi nefsime tamamen hâkimdim.

- Kimin varmış? Öğrenebildin inşallah, diye kısık bir sesle mırıldandım.

- Hayır efendim, fakat sonradan hatırladım. Eskiden bizim küçükbeyler kıyafet balosu yaparlardı burada. Öğünlerden kalma rengârenk ve biçim biçim elbiseler, yukarda tavanarasında durur. İsterseniz orayı bir gözden geçirin. İçinde belki yeşil renkli bir elbiseye rastlarsınız diye düşünmüştüm de.

Bize etmiş olduğu bu yardımdan ve hele iyi niyetinden dolayı Dorcas’a hararetle teşekkür ettikten sonra doğru köyün yolunu

tuttum. Maksadım Poirot'yu bularak Dorcas'ın anlattıklarını kendisine nakletmek ve araştırma yapmasını söylemekti.

Fakat henüz Styles Şatosunun sınırını aşmamıştım ki, Poirot ile burun buruna geldik. Evdeki son değişiklikleri, İnglethorp'un gitmek isteyişini, bilhassa Dorcas'ın anlattıklarını bir bir naklettim.

Kimseye görünmemek amacıyla binaya, açık pencerelerden birinden süzüldük. Sessizce holden geçtik ve tavan arasına çıkmaya muvaffak olduk.

Bizi kimse görmemişti.

Rutubet ve küf kokulu koskoca holde, bütün duvar boyunca bir dolap göze çarpıyordu. Hiç vakit kaybetmeden çalışmaya koyulduk. On dakika sonra dolabın içindeki şeyler yerlere dökülmüştü bile... Elbiseleri teker teker gözden geçirmeye başlayan M. Poirot, eline geçirdiği iki ayrı yeşil renkli elbisenin kumaşını muayene ederken, ümitsizlikle içini çekti. Bu araştırmadan umduğunu bulamadığını da sözlerine ekledi.

Çıkardığımız eşyaları tekrar yerlerine yerleştirmeye başladık. Bu sırada dostumun bir hayret çığlığı kopardığını duydum. Bana seslendi:

- Hastings buna bak, dostum. Nedir bu? Elinde, gerçeğine tıpatıp benzeyen harikulade bir ustalıkla yapılmış sakal vardı. Bu sakal yepyeni ve hiç örselenmemiş, âdetâ kullanılmamış bir hâlde duruyordu.

Bu yeni buluşumuz üzerine bir zaman düşünerek vakit geçirdik. Sonra yine çalışmaya koyularak, eşyaları dolaba doldurduk ve Dorcas'ı bulmak üzere aşağıya indik.

Poirot kadını hararetle karşıladı. Bize hazırladığı bu imkân ve yardımdan dolayı onu komplimanlara boğdu. Bu arada evvelce şatoda yapılan kıyafet baloları hakkında malûmat sormayı da ihmal

etmedi, tabii... Bu sadık hizmetçinin büyük bir coşkunlukla anlattıklarını, büyük bir tevekkül ve sabırla, kendisini çok ilgilendiriyormuş gibi dinledi, dinledi. Benim sabrım artık tükenmeye başlamıştı. Neyse ki Poirot konuşmaya başladı da, rahatladım.

- O eğlencelerde ben de bulunmayı o kadar arzu ederim ki... Görür gibi oluyorum şimdi... Mr. Lawrence Cavendish, bu balolardan birinde, yukardaki siyah sakalı takarak şah rolüne girmiştir. Bu role onun çok yakışacağını tahmin ederim.

Dorcas gülerek:

- Taktı... Taktı ya... Benim siyah yünlerimden bir miktar istemişti, ben de vermiştim. Gerçeğine benzeyen harikulade güzel bir sakal yapmıştı. Kimse onun takma olduğunu anlamamıştı. Ama ben onun yukardaki dolapta kaldığını bilmiyordum. Bu söylediğim olay çok eskiye aittir. Bu kadar zaman onun orada kaldığını tahmin etmiyordum. Kırmızı perukenin yukarda dolapta olduğunu biliyordum ama, sakalı bilmiyordum. Allah, Allah...

Hole doğru yürümeye başladık. Bu aralık Poirot düşünceli düşünceli:

- Anlaşılıyor ki Dorcas, bu siyah sakal hakkında hiçbir şey bilmiyor.

- Yukarda rastladığımız sakal, aradığımız sakal mı, Poirot?

- Evet. Düzeltilmiş olduğunu farketmedin mi? Tıpkı İnglethorp'un sakalının şekline sokulmuş ve düzeltilmiş. Eski zamandan beri orada hiç el değmeden dursaydı, bu kadar tozsuz, temiz ve örselenmemiş bir durumda olur muydu? Hastings dostum, bu iş çok derin, çok karışık, çok...

- Peki ama Poirot, onu yukarıya kim koydu, acaba?

- Zeki biri. O kadar zeki ki, düşünsene Hastings, sakalı öyle bir yere koymuş ki, orada bulunması hemen hemen imkânsız. Kaldı ki

bulunsa bile, izahı gayet kolay. Çünkü bu gibi şeyler kıyafet değiştirmek için yapılır. Bu sakalda, kıyafet balolarının kostümleriyle dolu olan bir dolabın içinde. Fakat bizim ondan daha zeki olduğumuz anlaşılıyor, değil mi? Ama bunu ancak biz anlamalıyız. Yoksa katilin kendisi bizim kendisinden zeki olduğumuzu hiç bir zaman anlamamalı. İşimiz çok zorlaşır, dostum, çok...

Bir müddet susup, düşündü, sonra elini omuzuma dayıyarak:

- Hastings, diye yeniden söze başladı. Dostum, benim bu evde bir yardımcıya ihtiyacım var. Alınma, sen varsın, ve varlığınla beni ihya ediyorsun. Onu demek istemedim Başka bir yardımcıya daha ihtiyacımız var. Çünkü seninle dost olduğumuzu ve müşterek çalıştığımızı bilmeyen yok. Bana öyle birisi gerek ki, birlikte çalıştığımız hakkında kimsenin içine kuruntu girmesin.

- John için ne dersin? Gerçi tam aradığın evsafta bir yardımcı değil ama...

- Onu istemem, ama dur bakayım, aklıma biri geldi. Miss Howard. Ha ne dersin? O işte olabilir. Gerçi beni kara listeye yazmıştır ama, bir defa tecrübe etmeye değer.

- Kara liste de ne?

- Öyle ya, İnglethorp'u ben beraet ettirdiğime göre, hakkımda iyi kanaat besliyor olamaz.

Onları konuşturmak işini ben üzerime aldım. Evie'ye M. Poirot'nun kendisiyle özel şekilde konuşmak istediğini bildirdim. Kütüphane odasında onları buluşturdum. Odaya girdik ve kapıyı kapattım. Sözü hemen Miss Evie Howard aldı:

- E, söyleyin M. Poirot. Ne var? Dostumun sessiz sedasız durması karşısında biraz daha sabırsızlanarak:

- Haydi anlatın, işim var rica ederim?

- Hatırlıyor musunuz? Sizden yardım rica etmiştim.

- Evet. Ben de İnglethorp'un idam edilebilmesi için elimden gelen bütün yardımı yapabileceğimi söylemiştim.

Dostum biran düşündükten sonra cevap verdi:

- Siz hâlâ o fikirde misiniz? Yani Mrs. İnglethorp'u, Alfred İnglethorp mu zehirliyerek öldürdü?

- Ya siz ne sanıyordunuz? Elbette ben buna inanıyorum. O herifin üzerinden suçu kaldırmak için gösterdiğiniz esbabı mucibe beni kandırmadı. Bir bakıma düşünelim ki, eczaneden strychnine'i o almadı. Peki ama bu ne ifade eder?

- Bu, zehirlenmenin styrchnine ile değil de arsenik ile olduğunu ifade eder,

- Ne fark eder? Ha strychnine olmuş, ha da arsenik, ikiside zavallı Emily'mi öldürmeğe yeter değil mi? Ben ki bu işi Alfred'in yaptığına inanmışım. Onun bu fiili ne şekilde işlediğini düşünmem bile.

- Demek buna kanisiniz. O halde başka cepheden soru sorayım size... Bu daha sorumluluk yaratabilecek bir sualdir: Kuzeninizin, yâni Alfred'in karısını öldürmüş olduğuna mantıkan, bilhassa vicdanen emin misiniz?

Evie, ferkatla:

- Hey Allahım, hey Allahım... Bana sabır ihsan et. M. Poirot, ben size daha önceleri de o herifin alçak, vicdansız ve namussuz olduğunu söylememiş miydim? Mr. Hastings daha iyi hatırlar. O adam için, bir gün karısını yatakta boğazlayıvereceğini söylememiş miydim? Ondan her zaman, ama her zaman nefret etmemiş miydim?

- Evet Miss Howard. Arkadaşım Hastings, yeni geldiği sıralarda aranızda cereyan eden konuşmayı aynen bana nakletmişti. İşte bu konuşmalarınız arasındaki, size ait bir cümle benim dikkatimi fazlasıyla çekti. Demişsiniz ki: «Şayet sevdiğim bir insan öldürülürse,

katilin kim olduğu da ortaya çıkarılamazsa, ben şevki tabiimle, katilin kim olduğunu bulup çıkarabilirim. Belki onu delilleriyle isbat edemem ama, kim olduğunu herkese de kabul ettirebilirim» demişsiniz. Bu veya buna benzer bir konuşma.

- Eveeet, söyledim. Ve siz de bu sözlerimin sonucu olarak Alfred'i serbest bıraktırttınız, değil mi?

- Hayır Miss Howard... Çünkü sizin sevki tabiinizin hedefi Mr. İnglethorp değil...

- Ne? Ne dediniz?

- Siz yanlış yoldasınız. Sadece Mr. İnglethorp'un katil olmasını arzu ediyor ve yalnız onu katil olarak görmek istiyorsunuz. Yâni sevki tabiinizi iradenizle kısıtlıyor, rahat çalışmasına imkân vermiyorsunuz. Rahat verseydiniz, katilin Mr. İnglethorp olmadığını rahatça sezebilecektiniz. Ve yine de sevki tabiiniz onun mücrim olmadığını size söylemekte. Ve yine size söylemekte ki size... Devam edeyim mi?

Kadın gözleri yuvalarından fırlayacakmış gibi açılmış bir halle Poirot'ya bakıyor ve büyülenmiş gibi bir hali var. Poirot devamla:

- Alfred'e karşı duymuş olduğunuz bu şiddetli kinin sebebini de söyliyeyim mi? Çünkü siz, inanmak istediğiniz şeye inanmamak için nefsinizi zorluyordunuz. Çünkü siz, size asıl katili bulduracak olan sevki tabiinize üstün çıkmaya ve hâkim olmaya çalışıyordunuz.

Miss Howard:

- Hayır, hayır, diye feryat etti. Doğru değil bu söylediğiniz sözler. Devam etmeyin, devam etmeyin, duymak istemiyorum. Doğru değil bu sözler.

Biraz toparlanır gibi olduktan sonra:

- Evet evet. Kendime bile itiraf etmek istemediğim fikirlerime hâkim olabilmek için bir büyücü olmam gerekiyor. Bu canavarca

fikirler yüzünden de kuzenimin üzerinde durdum ve onu itham ettim. Ama bu delice fikirler kafama nereden ve nasıl yerleşti. Anlıyamıyorum, bilemiyorum.

Detektif ağır ağır başını sallıyarak:

- Haklıymışım değil mi? Diye bana döndü.

Miss Howard devam etti:

- Sizden bir ricam var M. Poirot: Sevki tabiimin söylediği adı bana sormayınız. Yalvarırım sormayınız, çünkü bu adı size söyleyemem. Söyliyemiyeceğim. Zaten böyle birşeyi düşünmek bile çılgınlık olmalı. Hayır hayır imkânı yok, kafamdaki ad değildir.

- Size o adı sormama lüzum yok Miss Howard, çünkü o adı ben de biliyorum. Benim için yeterli olan taraf, sizinle hemfikir olabilmemiz. Benim de bir sevki tabiim olduğunu kabul edersiniz sanırım. Sizinle birlikte takdir edilen geleceğe karşı çalışıyoruz.

- Bu hususta benden yardım istemeyiniz M. Poirot. Size yardım edemiyeceğim. Esasen Emily de sağ olsaydı, o da onu harcamazdı.

- Miss Howard, siz isteseniz de istemeseniz de bana yardımcı olacaksınız. Sizden yardım olarak herhangi bir fiil beklediğim yok. Yalnız fikirlerimizde mutabakat hasıl etmemiz, kısacası müttefik olmamız yeter. Yalnız birşey var ki...

- Neymiş o?

- Onu göz hapsinde bulundurmak.

Evie pişman ve mahzun başını önüne eğerek:

- Çaresiz. Zaten onu göz hapsinden uzak bırakmak, yani yaptıklarını gözetlememek elimden gelmiyor ki... Her zaman gözetliyorum... Ama bunu yanılmış olduğumu kendi kendime inandırmak maksadıyla yapıyorum.

- Şayet yanılırsak birşey kaybetmiş olmayız Miss Howard. Hattâ sizin maneviyatınız bakımından kazanırız bile. Buna ben de memnun olurum. Bana itimat ediniz ki, benim hissiyatım sizinkiyle birleşiyor. Ama yanılmıyorsak, ki bu yüzde yüze yakın bir ihtimal. O zaman siz hangi tarafı tutarsınız?

- Oh M. Poirot. Bilmiyorum, bilemiyorum. Şaşırmış kalmışım.

- Haydi canım, söyleyiverin.

- Kadın başını avuçları içinde sıkıyor, ovuşturuyor, iki yana sallıyordu. Mütereddit görünüyordu. Fakat bir ara ansızın başını dikti, şöyle bir doğrularak:

- Evelyn Howard, demin saçmalayan kadın değildir, M. Poirot. Evelyn Howard daima adaletin yanıbaşındadır. Bunu böylece bilmenizde fayda vardır.

Ayağa kalktı, mağrur bir edâ ve azimli adımlarla odadan çıktı.

Poirot onun arkasından:

- İşte Hastings. Şimdi en kıymetli yardımcımı buldum. Bu kadının hissi kadar, aklı selimi de var. Sevki tabiiye mâlik olmak fevkalâde bir meziyettir. İnsan bildiğine de inanamaz, bildiğini de iddia edemez. Ama o her zaman kendi kudretini sahibine hissettirir.

- Poirot. Sen ve Evie neye karar verdiğinizi biliyorsunuz. Konuştuklarınızı yalnız kendiniz anladınız. Fakat benim karanlıklar içinde bulunduğumu unuttun galiba.

Böyle acı ve soğuk soğuk söylendikten sonra da ilâve ettim:

- Haydi bakalım Poirot, beni de tenvir etmenin zamanı geldi de geçti bile, dedim.

Poirot şöyle bir yandan süzdü beni, uzun uzun süzdü ama. Sonra başını sallıyarak:

- Olmaz dostum olmaz, dedi. Bu sırrı bilmek için iki kişi bile fazladır. Hele üçüncüsü asla. Beni anlıyorsun değil mi?

Dr. Bauerstein

Daha Lawrence'i görüp, Poirot'nun söylediği sözleri henüz nakletmemiştim. Biraz hava almak üzere ormanda bir gezintiye çıktığım sırada karşıma çıktı.

- Ben de seninle konuşmak istiyordum, dedim. Sana söyliyeceklerim var.

- Ne söylemek istiyorsun?

- Poirot'dan bir haber getirdim sana. Ama seninle yapayalnız olduğum zaman söylememi tembih etmişti bana.

Bu sözleri sesimi alçaltarak söylerken göz ucuyla da Lawrence'i tetkik ediyordum. O soğuk ve somurtkan suratında hiçbir değişiklik göremedim. «Acaba söyliyeceğim şeyleri biliyor mu?» diye aklımdan geçerken, bir gayretle başladım konuşmaya:

- Sana aynen tekrar etmemi söylediği cümle şu: Sen eğer fazla kahve fincanını bulabilirsen, işte ancak o zaman gereken huzura varabilirmişsin, deyiverdim.

Yapmacık olmadığına emin olduğum bir tarzda:

- Ne demek istiyor bu adam, Allahaşkına, dedi?

- Bilmiyor musun?

- Yoo... Sen biliyor musun? Fazla kahve fincanı da ne demektir?

- Ben de bilmiyorum.

- Hizmetçilere sorsaydı, veya Dorcas'a sorsaydı, eh iler tutar yeri var bu sözün denilebilirdi. Çünkü kahve fincanlarıyla ancak onlar uğraşır. Son olarak satın aldığımız ve henüz kullanmağa fırsat

bulamadığımız harikulâde güzel bir takım fincan aldık. Onları biliyorum. Sen antikaya meraklı mısın Hastings?

- Hayır.

- Yazık. Gerçekten de sanat şaheserleri. Sadece onları seyretmek, hele ele almak, insana öyle derin bir haz veriyor ki...

- Eee... Ben Poirot'ya ne diyeceğim?

- Gönderdiği haberden hiçbir şey anlıyamadığımı söyle ona.

- Öyle olacak, anlaşılan.

Eve dönmek üzere ondan ayrıldığım zaman tekrar arkamdan seslendi:

- Söylediği cümleyi bir daha tekrarla bakayım, Hastings:

- «Fazla kahve fincanını bulsun da ancak o zaman huzura ve sükûna kavuşabilir» dedi senin için. Bu sözlerin anlamını anlamadığına emin misin? dedim.

Başını sallıyarak:

- Anlıyamıyorum ama, anlamayı da çok isterdim.

- Evden çalınan yemek kampanasını duyunca kol kola eve doğru yürüdük. Bizim detektifi de John yemeğe alıkoymuş; o da çoktan masaya çökmüş bile. Yemekten sonra, hizmetçiler sofrayı toplayınca Poirot arkalarından kapıyı kapattı. Ve birden Mary Cavendish'in üzerine doğru yürürcesine:

- Sevimsiz olayları tekrar hatırlattığım için affınızı rica ederim Mrs. Cavendish, dedi. Bir takıldığım yer var. Size bazı sualler sorarak bunu halledebileceğimi sanıyorum.

- Buyurun... Sorunuz...

- Olay gecesi, belki Mrs. İnglethorp'un odasına geçebilecek bir kapı bulunabilir ümidiyle Miss Cynthia'nın odasına geldiklerinde, ara

kapılarının sürgülü olduğunu siz söylemiştiniz gelenlere, Tamam mı?

- Evet. Ben söyledim. Gerçekten de sürgülüydü. Esasen soruşturma sırasında da aynen konuştum.

- Sürgülü mü?

Kadın biraz afallamıştı:

- Evet.

- Yani sadece kapalı değil, sürgülü demek istiyorum. Soruyu tam anlıyarak cevap veriniz lütfen.

- Ne demek istediğinizi anlıyor ve ona göre cevap veriyorum, M. Poirot. Ben kapalı olduğunu kastederek sürgülü demiştim. Çünkü açmayı denememiştim. Galiba o gece, Mrs. İnglethorp’un odasına açılan bütün kapıların sürgülü olduğu, bilâhare yapılan araştırmada meydana çıkmıştı.

- Siz, bizzat dikkat ettiniz mi? Maktulenin odasına girdiğinizde, Miss Cynthia ile, Mrs. İnglethorp’un odası arasındaki kapı sürgülü müydü, değil miydi?

- Sürgülüydü sanırım.

- Ama bizzat bakmadınız.

- Bakmadım.

Lawrence birden atılıverdi:

- Benim gözüm takılmıştı. Dikkatle bakmıştım o tarafa. Evet Cynthia ile annemin odasının arasındaki kapı sürgülüydü.

- Yaa. Peki...

Poirot’nun aradığını bulamayanlar gibi mahzun olduğunu hissettim. O ise derhal başka bir konuya geçti. Bir zaman daha havadan sudan bahsettikten sonra, müsaade istiyerek şatodan ayrıldı.

Giderken bana:

- İstersen sen de gel, Hastings, dedi.

Hemen katıldım ona. Parkı geçince:

- İyi oldu bu akşamki görüşmeler, dedi. Kafamdan büyük bir yük kalktı.

- Lawrence'le yalnız konuştum. Sözlerini aynen naklettim.

- Şaşırdı değil mi?

- Evet. Anlamının ne olduğunu çok merak etmekle beraber, birşey hatırlıyamadı. Kahve fincanı hakkında birşey bilmediğine eminim.

Canının sıkılacağını sanıyordum, oysa ki aksine neşelendi. Buna da, bu duruma hiç şaşmadığını, esasen böyle birşeyi beklediğini ve sevindiğini söyledi. Merak beni için için kemiriyordu ama, verdiği cevaplar gururumu öylesine zedeliyordu ki, sormamaya ahdettim.

- Hastings, bu akşam Cynthia’nın sofrada olmamasına sebep ne? Hasta filân mı yoksa?

- Hastanedeki ödevine yeniden başladı. Oraya gidiyor.

- Çok çalışkan bir kızcağız. Aynı zamanda güzel olduğunu da söylemeliğim. Kendisini, İtalyada gördüğüm reprodüksiyonlardaki kızlara benzetiyorum. Çalıştığı yeri görmek isterdim doğrusu. Bizi kabul etmesine bir mahzur var mıdır?

- Gidişimize memnun olur. Pek de enteresan bir yer.

- Her gün orada vazifeli mi?

- Çarşambadan gayri hergün. Yalnız çarşamba günleri izinli. Cumartesi günleri de eve yemeğe gelir. Öğlen yemeklerine. Başka günler hep hastanede.

- Anlıyorum, Hastings. Esasen kız çok da akıllı. Bugünün kadınları da zaten büyük işler başarıyorlar. Sandığıma göre de Cynthia'nın işi oldukça sorumlulu. Çalıştığı yerin laboratuvarında kuvvetli zehirler vardır herhalde.

- Evet bize göstermişti. Zehirler küçük bir dolapta duruyor. Daima da kilit altında bulunduruyorlar. Bu hususta çok dikkatli oldukarına eminim. Çünkü odadan çıktıkları zaman, dolabın üzerinden anahtarı alıyorlar.

- Dolap pencereye yakın bir yerde duruyor değil mi?

- Hayır. Aksine tam pencerenin karşısında.

Poirot omuzunu silkti.

Bu defa ben sordum.

- Peki ama bunları neden soruyorsun kuzum?

- Hiç... Artık sormıyacağım zaten. Benimle içeri gelir misin?

Şimdi Poirot'nun evinin önündeydik.

- Hayır, dedim. Orman tarafından koşarak eve döneceğim.

Styles'in etrafındaki ormanlar gerçekten de görülmeye seza, son derece değerli ve güzeldi. Bu tabiat güzelliğinde hafif ve tatlı bir meltem esiyor, ağaçlar üzerindeki kuşlar senfonik şiir söylüyorlardı. Bu tatlı manzara içinde bir müddet dolaştıktan sonra, bir gürgen ağacının altında, çimenler üzerine uzanıverdim. Yaşamanın çok tatlı birşey olduğunu düşünüyor, ne olursa olsun, yaşamak, yaşamak istiyordum. Hayatı bu kadar hoş gördüğüm zaman sayılıdır. Nihayet esnemeye başladım. Biraz sonra da kendimden geçmiş, uyumuşum.

- Sana söylüyorum. Artık tahammülüm kalmadı.

İrkilerek uyandım. Çok biçimsiz bir yerde bulunduğumu hemen anladım. Çünkü, John'la Mary, benden birkaç metre ötede, karşılıklı geçmişler, sanki kavga ediyorlardı. Benim orada bulunduğumu

görmedikleri belliydi. Benim kendimi belli etmeme vakit bulamadan John yine kükredi:

- Sana söylüyorum, Mary, artık tahammül edemiyeceğim.

- Benim hareketlerimi tenkit etmek hakkını nereden buluyorsun John?

- Bu, bütün köyün diline düşmektir. Henüz annem cumartesi günü gömüldü sen ise bugün buralarda o kerata ile dolaşıyorsun.

Kadın omuzlarını silkerek:

- Sen zaten yalnız köyün dedikodularına ehemmiyet veriyorsun, dedi.

- Sade köyün dedikodularıyla değil. O herife de ehemmiyet veriyorum. Ne idüğü belirsizin biri.

- Ne çıkar bundan?

Bunu söylerken Mary, gözleri çakmak çakmak olmuş, sesinin tonu buz gibiydi.

Birdenbire kıpkırmızı olan John'ın durumu beni şaşırtmadı:

- Mary.

- Ee?

Sesinin tonu yine ayni soğukluğu muhafaza ediyordu:

- Benim isteğim olmadığı halde bu Dr. Bauerstein itiyle dolaşmakta devam edecek misin?

- Keyfim bilir.

- Demek beni reddediyorsun?

- Hayır. Yalnız bildiğim birşey varsa, o da sen beni tenkid edemezsin. Buna hakkın yoktur. Senin de, benim hoşuma gitmeyen ahbapların yok mu?

John’ın yüzünde bir damla kan kalmadığı halde geri geri çekildi. Titrek bir sesle:

- Ne demek istediğini anlıyamadım, Mary, dedi.

Mary biraz sakinleşmişti.

- Görüyorsun, görüyorsun değil mi? Benim arkadaşlarımı tenkid edecek durumda olmadığını anlıyorsun değil mi?

John’ın bakışları, şimdi yalvaran bir ifade taşıyordu Karısına bakarak:

- Hakkım yok ha? Hakkım yok mu Mary?

Kollarını kadına uzatmış, iniltili bir sesle konuşuyordu:

- Mary...

Biran Mary Cavendish’in durduğu yerde sallanır gibi olduğunu gördüm. Düşecekmiş gibi geldi bana. Yüzünün ifadesi de yumuşamıştı. Arkasını dönerek hızlı hızlı yürümeğe başladı.

- Hiç hakkın yok.

John bir atak yaptı ve onu kolundan kavrıyarak kendine doğru çekti ve:

- Mary, dedi. Dr. Bauerstein’i seviyor musun?

Bu suali, bir babanın evlâdına sorduğu gibi, yarı şefkat, yarı sevgiyle karışık bir ses ve edâyla sordu.

Mary tereddüt etti. Yüzünde beliren ifade acaipti ve izahı imkânsızdı. Bir silkindi ve koluna yapışan John’un parmaklarından kurtuldu.

- Belki de... diyerek uzaklaştı.

John olduğu yerde kalakaldı. Sanki taş kesilmişti.

Yerimden yavaşça kalktım. Sanki bir yürüyüşten dönüyormuş gibi ağır ağır ilerliyerek ona doğru yaklaştım. John başını çevirdi ve beni gördü. Şükürler olsun ki, yeni geldiğimi zannetti ve:

- Oo Hastings, merhaba. Arkadaşını evine bıraktın mı? Gerçekten de yaman adam. Senin methettiğin kadar varmış dostum, dedi.

- Ne var ne yok? diye sordum.

- Daha ne olsun istiyorsun dostum? Şu evdeki detektifler canımı sıkmağa başladılar. Beri taraftan da girip çıkan gazeteciler... Bıktım, usandım vallahi.

- Aldırmayıver biraz John. Adam sende deyiver. Bu durum artık ebediyete kadar sürüp gidecek değil a.

- Bizim için fazla uzun sürdü bu iş. Kafamı kaldırıp birisinin yüzüne bakmaya utanıyorum. Hoş bundan da beter şeyler var ya.

- Neymiş o beter olanı?

- Biliyor musun Hastings? Daimi bir korkulu rüya içinde yaşıyorum. Bu işi kim yaptı? Zaman zaman annemin bir kaza sonucu zehirlendiğine hükmediyorum. Çünkü bu işi kimin yapabileceğini bilemiyorum. İşte benim için en önemli şüpheli şahıs olan Mr. Alfred İnglethorp da temize çıktı. Bana göre de başka bir kimse yok. Yani bizlerden başka bir kimse demek istiyorum. Bu da bir insanı gerçekten bir kâbus içinde yaşatmak için kâfi sebep değil mi? Cani içimizde, içimizden biri. Ama kim?

Birden kafamda yeni bir fikir peyda oldu. Poirot'nun esrarengiz hareketlerini değerlendirir gibi oldum. Hepsini düşünceme uydurmaya çalıştım. Bunu daha evvelce hatırlıyamadığım için de kendi kendime kızıyordum. Halbuki bu kafamdaki çare, hepimiz için de ne güzel bir kurtuluş olacaktı.

- Hayır, dedim. İçimizden biri olamaz. Hem bu zaten nasıl olabilirdi ki?

- Ben de olamaz diyorum ama, başka kim var ki?

- Tahmin etmiyor musun?

- Yooo...

Şöyle bir ihtiyatla etrafıma baktıktan sonra yavaş sesle:

- Doktor Bauerstein, diye fısıldadım.

- İmkânsız.

- Neden?

- Annemi öldürmekle bir menfaati olmuyor ki.

- Ben de bu hususu bilmiyorum. Fakat Poirot'nun benimle aynı fikirde olduğuna kalıbımı basarım.

- Poirot da mı? Allah Allah. Sahi mi? Nereden biliyorsun Poirot'nun böyle düşündüğünü?

Cinayet akşamı, doktorun yemekten sonra bizi ziyaretini anlattığım zaman, Poirot'nun nasıl heyecanlandığını anlattım. Ve ilâve ettim:

- İki kere tekrar etti: «Bu herşeyi değiştirebilir» diye. Sen de şöyle etraflıca düşün de bak. Mr. İnglethorp annenizin fincanını servis masasının üzerine koymuştu. İşte doktor tam o sırada gelmedi mi? İçeri girerken, holdeki servis masasının üzerinde bulunan kahve fincanının içine zehiri aktarıverdi.

- Peki ama oradaki kahvenin anneme ait olduğunu nereden bilebilirdi ki?

- Haklısın. Nereden bilirdi? Ama şu anda aklıma birşey daha geldi.

Böyle söyliyerek kakao meselesini anlattım. Poirot'nun ondan bir miktar tahlile verdiğini de ekledim.

- İyi ama kakaoyu Bauerstein de tahlile götürdüğünü söyledi.

- Evet. Bauerstein de tahlil ettirdi ama, eğer gerçekten de katil oysa işin idare kısmına gidemez mi yani? Yine kakao tahlil ettirir de ama, başka bir kakao. Kendisi de dünyanın en büyük zehir mütehassıslarından biri. Zehirin zifiri acılığını kakao içinde kaybetmenin imkânsızlığını söylemişti. Ama bu strychnine için böyledir. Başka bir zehir de olabilir.

- Ama kakaoya da zehiri Bauerstein'in koyması imkânsız. Çünkü kakao aşağı katta değildi. Yukarı kattaydı.

- Bu da doğru.

Birdenbire beynime kan hücum ediverdi. Aklıma öyle bir ihtimal takılmıştı ki, şaşırdım ve aynı şeyi John'ın da düşünmesini istedim. Bu dehşet fikir şuydu: Doktor Bauerstein'in evde bir yardımcısı vardı.

Bu arada kafamda beliren hayâl beni terletti âdeta. Öyle ya, Mary Cavendish gibi güzel ve ince bir kadın, katil ile suç ortağı. Bütün kuvvetimle bu ihtimali reddediyordum ama, ne yazık ki mantığım bu faraziyeyi daha da şumüllendiriyor, kuvvetlendiriyordu. Aklıma ayrıca Mary'nin bir sözü de geliyordu. İlk geldiğim günlerdeydi: «Zehirin, bir kadının silâhı olduğunu» söylemişti: Cinayet gecesi de nekadar telâş ve endişeli olduğunu şimdi daha iyi anlıyordum. Acaba Mrs. İnglethorp, Mary ile Bauerstein arasında birşeyler olduğunu sezmiş ve John'a söylemekle onu tehdit mi etmişti? Böyle bir tehdit, cinayet işlemek için kâfi bir sebep miydi?

Poirot ile Evie'nin muammalı konuşmalarını hatırlıyorum. Onlar da acaba Mary'yi mi kastediyorlardı? Evie'nin kendisini inandırmak istemediği o dehşetli ihtimal bu olamaz mıydı?

Saniyeler geçtikçe bu düşünceler kafamda kökleşmeye başlıyordu. Miss Howard işi örtbas etmek taraftarıydı. Söz arasında «Bizzat Mrs. İnglethorp da olsaydı örtbas ederdi» gibi birşey de söylemişti. Bu sözleri kalpten tasdik ettim. Çünkü Mrs. İnglethorp, intikam almaya fırsat bulamadan ölmeyi, Cavendish ailesinin adına leke sürdürtmekten evlâ görürdü.

- Başka bir husus daha var, diye John yüksek sesle konuşunca irkildim. Eğer söylediklerin doğruysa beni şüphelendiren bir şey var.

- Nedir o?

- Doktor Bauerstein otopsiyi bizzat istemişti. Halbuki buna onu kimse mecbur etmemişti. Doktor Wilkins, ölümün kalp sektesinden olduğuna dair rapor veriyordu. Onu da Bauerstein kışkırttı.

Tereddütle:

- Evet, dedim. Ama belki de bu şekilde davranmak için bir sebep olmalı. Belki bir ihtiyat tedbiri. Aksi halde biri ortaya çıkar ve işi bozabilirdi. Resmi daireler, bilâhare cesedin lâhdinden çıkarılarak otopsiye alınmasını istiyebilirlerdi. Ve böyle olunca da mesele ortaya çıkardı. İşte o zaman bir zehir mütehassısı olması dolayısiyle Bauerstein, çok müşkül bir durumda kalırdı. Çünkü herkes şu noktada ittifak edecekti: Böylesine bir zehir mütehassısı, zehirlenerek ölen birisinin kalp sektesi olayıyla ölümünü karıştırmasına imkân yoktur. O halde bu işte Dr. Bauerstein'in parmağı var, diyeceklerdi.

John bu izahımı kabul etti.

- Evet, bu fikrin mümkün görülebilir. Fakat, annemi ne için öldürmüş olabilir? Buna sebep ne? Bunu anlıyamıyorum.

Yeniden bir vahiy geldi bana:

- İhtimal ki aldanıyorum, dedim. Maamafih bu konuştuklarımız aramızsa kalsın, dedim.

Böyle çene çalarak yürüdük, bahçenin parmaklıklarını da geçmiştik. Civarda birtakım sesler duyduk. Şatoya geldiğim gün nerede çay içtikse, aynı yere yine çay servisi yapılıyordu. Çay masasının etrafında bulunanlar arasında Cynthia'yı da gördüm. Hastaneden dönmüştü demek. İskemlemi onun iskemlesinin yanına çektim. Poirot'nun hastaneyi gezme arzusunu söyledim.

- Hay hay, dedi. Memnun olurum. Bir gün akşam çayına beklerim. Kolaylık gösteririm, gezmeleri için. Çok hoşuma gidiyor dostunuz ama, pek garip de bir hali var, değil mi? Düşünün bir kere, geçen gün kravatımdaki şu iğneyi çıkarıp kendisine vermem için ısrar etti. Israrına sebep de broşun düz takılmamış olmasıymış. Düzeltti de içi rahat etti.

Gülümsedim.

- Bazan öyle sapıklığı tutar, ama genellikle iyi bir adamdır.

Sustuk. Cynthia bir ara Mary Cavendish tarafına bakarak bana:

- Çaydan sonra sizinle görüşmek isterim, Mr. Hastings, dedi.

Yüksek sesle bu sözleri söylerken Mary'ye bakması beni düşündürdü. Bu iki kadın arasında esen soğuk havanın sebebini bilmiyor sayılmazdım. Genç kızın sonu neye varacak diye kendi kendime düşünüyordum. Mrs. İnglethorp, bu kimsesiz kız hakkında hiçbir tedbir almamıştı. Ama ne olursa olsun John ve Mary, harplerinin sonuna kadar onu yanlarından ayırmazlardı. John'un Cynthia'ya zaafı vardı ve onun yanından uzaklaşması halinde çok müteessir olacağını anlıyordum.

John eve girmişken tekrar döndü. Sevimli yüzünde şimdi hiddetli bir kırmızılık vardı.

- Amaaan, bıktım artık şu detektiflerden, dedi. Her odaya dalıp çıkıyor ve eşyaları karmakarışık ediyorlar. Şu anda da bahçede bulunmamızdan istifade ederek, yine aynı şeyleri yapmışlar.

Miss Howard:

- Bırak şu mendeburları, diye çıkış yaptı.

Mary susuyordu.

Çaydan sonra Cynthia'yı yürüyüşe davet ettim. Ormana doğru yürüdük. Sık ağaçlıklar içinde kaybolduğumuzda:

- Sizi dinliyorum, azizem, dedim.

Genç kız iç geçirdi. Sonra kendini yemyeşil çimenlerin üzerine âdeta attı. Dallardan süzülen güneş ışınları, kumral saçlarıyla oynaşıyor, bu saçlar sanki altın yaldızlarla yaldızlanıyor gibiydi.

Konuşmaya başladı:

- Mr. Hastings... Siz cidden ve tam anlamıyla bir centilmensiniz. Aynı zamanda pek çok da şey biliyorsunuz.

Bu tatlı sözleri söyleyen kızın, cidden çok güzel ve ince olduğunu daha iyi anladım. Şurası muhakkak ki, Mary'den daha, çok daha sevimliydi. Çünkü John'ın karısından bu gibi kibar sözler sâdır olmazdı.

Tereddüt eder gibi oldu. Ben teşvikle:

- Ee? dedim.

- Fikrinizi öğrenmek istiyorum... Benim sonum ne olacak? Anlıyorsunuz değil mi? Emily teyze her zaman bana geleceğimin garanti altına alınmış olduğunu söyler dururdu. Öyle sanıyorum ki, öleceğini ya unutmuş, veya hiç aklına getirmemiş ki, bana dair hiçbir tedbir almamış. Şimdi ben hayattaki yolumu çizemiyorum. Ne dersiniz, bu şatodan hemen ayrılmalı mıyım?

- Yok efendim. Gitmenizi hiç birisi tasvip etmez.

- Diğerlerini bilmem ama, Mary Cavendish gitmemi sevinçle karşılayacaktır. Çünkü beni hiç sevmez. Hattâ nefret eder benden.

- Nefret mi eder?

Bunu sorarken mübalâğalı bir hayret gösterdim.

O cevapladı.

- Evet. Bilemediğim bir sebepten bana tahammülü olmadığını anlıyorum. Emily teyzenin oğlu da keza beni istemiyor.

- İşte orada yanılıyorsunuz. John'ın size karşı gösterdiği bunca dostluğu nasıl inkâr edebilirsiniz?

- A, John mu? Elbette. Ben ondan değil, Lawrence'den bahsediyorum. Gerçi, Lawrence'in benden nefret edip etmemesi beni zerrece ilgilendirmez ama bir insanın hiç kimse tarafından sevilmediğini anlaması, bilmesi ne kadar fecidir, tahmin edebilir misiniz?

İçten gelen bir sokulganlıkla:

- Yok hayır, hayır minik Cynthia'cık. Sizi hemen hepsi severler. Aldandığınıza eminim. Bakın meselâ John var, Miss Howard var.

Hüzünle başını salladı:

- Evet, John'ın beni sevdiğini kabul edebilirim. Evie de çok haşin olmasına rağmen bir karıncayı bile incitemiyecek merhamettedir. Onu da bilirim. Ama Lawrence, elinden gelse benimle bir tek kelime bile konuşmaz. Kezâ Mary hakkımda hiç de nazik davranmıyor. O burada yabancı olarak Evie'nin kalmasını ister. Hattâ ona kalması için ricada bile bulundu. Fakat beni istemez. Ben ise şimdi nereye gideceğimi bilemiyorum.

Zavallı çocuğun birdenbire hıçkırık fırtınasına tutulduğunu gördüm.

Bana böyle ansızın ne olmuştu? İhtimaldir ki güzelliğinin çekiciliğine kapılmıştım. Öne doğru meylettim ve ellerini tutarak kendisine:

- Evlenelim Cynthia, dedim.

İşte bu suretle gözyaşlarının en masum bir tarzda dinmesini temin ettim. Başını canlı bir hareketle kaldırdı. Ellerini ellerimden kurtardı ve haşin bir sesle:

- Budalalık etmeyin Mr. Hastings, dedi.

Cevabım çok üzüntülüydü:

- Budalalık değil yaptığım. Bana karım olarak şeref vermenizi istiyorum.

Cynthia'nın kahkahalarla gülmeye başlaması şaşırmam için yeterli bir sebepti. Cevabı da pek şaşırtıcı oldu:

- Amma da garip adammışsınız Mr. Hastings.

Sonra biraz insafa geldi:

- Teklifiniz cidden lütufkâr, diyerek durumu düzeltir gibi oldu. Devamla:

- Fakat beni almak niyetinde olmadığınızı siz de biliyorsunuz.

- Hayır leydi, ben...

- Yok yok, bırakalım bunu şimdi... Böyle bir arzunuz yok. Bana gelince, sizle hemfikirim.

Yüz buruşturarak:

- İşte asıl bu taraf meseleyi halleder, dedim. Fakat gülüşünüzün sebebini bir türlü anlıyamadım. Bir evlenme teklifindeki gülünç tarafı merak ediyorum doğrusu.

Cynthia:

- Oh, beni gücendirdiniz. Başkasına yapacağınız teklifi daha ciddiye alacaklardır, emin olun. Bana gelince, cidden teşekkür ederim, beni teselli ettiniz.

Aklıma birden köye inerek Bauerstein'i görmek geliverdi. Onu gerçekten de göz altında bulundurmak icabettiğine inanıyordum. Bir şey daha vardı. Onun kendisinde hasil olacak şüpheleri zail etmek için aptal rolü oynamalıydım. Poirot da, benim diplomatlığıma eskiden beri güvenirdi. Evini biliyordum. Giderek kapısını çaldım.

İhtiyar bir kadın açtı:

- Bonjour, diye gayet nazikâne bir cevap verdim. Doktor Bauerstein evdeler mi?

Kadın beni bir süzgeçten geçirdi:

- Bauerstein'in gittiğini duymadınız mı? dedi.

- Ne anlamda söylediğinizi anlıyamadım. Öldü mü demek istiyorsunuz?

- Hayır. Polislerle birlikte gitti.

Şaşırmıştım.

- Nasıl? Polisle mi? Tevkif mi ettiler yani?

- Evet öyle oldu. Ve hattâ...

Cümlenin sonunu beklememe lüzum yoktu. Bütün hızımla rüzgâr gibi yürüyerek köyden ayrıldım. Poirot'yu arıyordum.

Tevkif

Canım çok sıkılmıştı bu işe. Üstelik Poirot'yu da evde bulamamıştım. Kapıyı açan uşağı, ihtiyar Belçikalı, dostumun, âniden Londra'ya hareket ettiğini söyledi. Bu cevap beni hayli şaşırttı. Poirot'nun Londra'da ne gibi bir işi olabilirdi ki? Aklımı kurcalıyan bir başka nokta da şuydu: Acaba Poirot, bu kararı âniden mi vermişti, yoksa bir iki saat önce benden ayrılırken bunu düşündü de bana mı söylememişti?

Tekrar Styles'e dönmekten başka yapacak iş yok diye düşünüyordum. İçimdeki sıkıntı müthişti. Nasıl hareket etmek gerektiğini, ne yapmanın en uygun hareket olacağını kestirecek kadar kafamı toplıyamıyordum. Acaba, diyordum, bu tevkif olayından Poirot haberdar mıdır? Şatodakilere, doktor Bauerstein'in adaletin bükülmez pençesine düştüğünü söylemek doğru olur muydu? İyi ama, böyle birşeyi duyarsa Mary Cavendish'in düşeceği ıstıraplı durum, ne olacak? Doğru muydu onu böylesine üzmek? Bu haber ona şok tesiri yapmaz mıydı? Ama bu gerçeği sonuna kadar da ondan saklamak imkânsızdı. Çünkü en geç, yarınki gazeteler, bu cinayetle ilgili son durum başlığı altında, Bauerstein'in tevkifini iri puntolarla yazacaklardı.

Eğer Poirot kafama sokmasaydı doktor, benim şüphelenebileceğim en son şahıstı.

Bir müddet daha ne yapmam gerektiğini düşündükten sonra, durumu John'a anlatmaktan başka bir çıkar yol bulamadım. Herkese açıktan açığa anlatmak gerekiyorsa, kendisi karar verir ve bu işi de bizzat yapardı. Ben böyle bir zorlu işi üzerime almayı kabul edemezdim. Şatoya girdiğimde John'ı yazı odasında buldum. Meseleyi etraflıca anlattım.

Sözlerimi dinlerken şaşkınlığını gizleyemiyecek şekilde gözlerini iri iri açıyordu:

- Aman Allahım, diye âdeta feryat etti. Demek sen haklıymışsın. Ben onun katil olduğunu hiç düşünemiyordum.

- Evet, insan sürpriz sayılabilecek bir sonuçla karşılaşınca, bu sonuca alışıncaya kadar, şaşkınlığı da devam ediyor. Fakat, bak bir defa aklın süzgecinden geçirelim. Olaylar nasıl birbirine uyuyor.

- Anlıyorum. Fakat olayları birbirine bağlıyacak kadar kendimi iyi hissetmiyorum.

- İyi ya, biz de şimdilik bununla meşgul olmayız. Yalnız şimdilik tutumumuz ne olacak? Çünkü yarın sabah gazeteciler okurlarına müjde verir gibi yazacaklardır bu tevkifi.

Bir müddet dalan John nihayet:

- Zararı yok. Haberi yine de gazeteler versin. Biz şimdilik susmayı tercih edelim, dedi. Lüzumu yok. En geç yarın herkesin duyacağı gerçeği bir gün önce duyurmaktan kazancımız ne ola ki?

Ertesi sabah büyük bir merakla şehrin gazetelerine atıldım. Yutar gibi her tarafını araştırdım. Hayret edilecek şey doğrusu. Tevkife ait tek bir satır bile yok. Bunun sebebini kendi kendime izah edemedim bir türlü. Gazetelerin bu tevkifi yazmaması, aklıma başka tevkifin de olacağı tezini getirince canım çok daha fazla sıkılmaya başladı.

Kahvaltıdan sonra köye inmeğe karar verdim. Amacım, Poirot'nun Londra'dan dönüp dönmediğini anlamaktı. Bu kararı verip de hazırlanırken, arkamdaki pencerelerden birinden âşinâsı olduğum bir ses yükseldi, kulaklarıma takıldı:

- Merhaba, dostum.

- Poirot sen misin? Hay Allah lâyığını versin.

Dostumu görünce içimde bir sevinç kabardı. Hemen ellerine yapışıp içeri çektim kendisini.

- Şu anda senin gelişine sevindiğim kadar, hiçbir şeye sevineceğimi sanmam Poirot.

- Hayrola bu sevincinin nedenini öğrenmek saadetine beni de kavuşturacak mısın?

- Dinle dostum. Durumu John'dan başka hiç kimseye anlatmadım. O da kimseye anlatmıyacağını, anlatmanın doğru olmıyacağını söyledi. İyi ettik mi?

- Bu kadar konuştun, dostum. Ama sözlerinden birşey çıkaramadım, ben.

- Doktor Bauerstein'in tevkifinden bahsediyorum, canım.

- Yaa? Doktor tevkif mi edildi?

- Sen bilmiyor muydun, Poirot?

- Yooo... Fakat pek de şaşırmış sayılmam. Onun için bu, beklenen bir akıbetti. Netice itibariyle deniz kıyısından yalnız dört mil uzağız, okadar.

- Deniz kıyısı mı? Deniz kıyısının bu işle ne ilgisi var?

Poirot omuzlarını silkti:

- Apaçık, dedi.

- Neresi apaçık, Allahaşkına? Mrs. İnglethorp'un öldürülmesiyle, deniz kıyısının arasında ne gibi bir bağ kurdun, çok merak ettim doğrusu.

- Canım deniz kıyısının, öldürme fiiliyle elbette ilgisi yok. Biz tevkiften bahsediyoruz, şimdi.

- Ee, iyi ya... Mrs. İnglethorp'u zehirlemek suçuyla yakayı ele verdi.

Poirot, hayretle gözlerini tostoparlak açarak bağırdı:

- Ne?... Ne dedin?... Bauerstein katil olarak mı tevkif edildi? İmkânsız dostum, bu gerçekten de mükemmel bir hile olacaktı... Bunu sana kim söyledi?

- Hiç kimse...

- Hastings, doktorun tevkif sebebi; casusluk suçundandır. Yoksa Mrs. İnglethorp'u zehirliyerek öldürmekten değil...

- Ama ben... ben öyle sanmıştım ki, sen de benimle aynı kanaate sahipsin.

Dostum yüzüme acıyan bir edayla baktı:

- Amma da yapıyorsun, dostum, dedi.

- Aklım almıyor Poirot. Yâni şimdi, doktor casus muymuş?

- Tabii. Şimdiye kadar sen hiç şüphelenmemiş miydin?

- Asla... Hem ne münasebetle şüphelenecektim?

- Hayret ediyorum Hastings. Nasıl oluyor da aklına gelmiyor? Hiç düşünmedin mi ki... Onun gibi yüksek ve sahasında tek olan bir mütehassıs böyle basit bir köyde niye kendini köhnetsin? Ne sebeple geceleri, sabahlara kadar sokak sokak gezsin?

- Mary Cavendish? O? O da suç ortağı mı? Hep beraber geziyorlardı.

- Henüz Mary hakkında bir kanaatim yok ama, ne olursa olsun, hınzır herif, kadını maksatlarına çok kolay âlet etmişti. Ondan çok faydalandığını umarım.

- Bu duruma göre doktor Bauerstein, Mary Cavendish'i sevmiyordu da, onu seviyormuş gibi görünerek maksadına kullanıyordu. Öyle mi?

- Onu da bilemiyorum, Hastings. Fakat sana şunu katiyyetle ifade edebilirim ki, John'ın karısı Mary Cavendish, kocasından başka kimseyle kalben bağlantısı yoktur. Bunu böylece bilmelisin, dostum.

Biz bu minval üzere konuşur dururken birden odaya Miss Howard nefes nefese atıldı. Odada bizden başka kimsenin bulunmadığına kanaat getirdikten sonra südyeninden çıkardığı kahverengi bir kâğıdı, Poirot'ya uzattı:

- Gardrobun üzerinde buldum bu kâğıdı, dedi.

Aynı hızla da odadan çekildi, gitti.

Poirot, Howard'ın eline tutuşturduğu kahverengi kâğıdın katlarını masanın üzerine açtı ve sevinçle:

- Hastings, bir dakika gelir misin? Bu harf İ mi, yoksa L mi ?

Bu kâğıdın boyu orta büyüklükteydi. Bulunduğu yerde çoktanberidir duruyormuş hissini verecek kadar tozluydu. Poirot'nun dikkatini çeken şey, kâğıdın üzerindeki etiketti: «Parksons Company. Kostümlü balolar için elbiseler ve, tiyatro için kostümler hazırlanır» yazıyordu, üzerindeki gönderilen yer adresi de şuydu: Sayın M. Cavendish. Styles şatosu, Styles St. Mary Essex. Poirot'nun üzerinde durduğu harfe bir müddet baktıktan sonra:

- Bu harf «L» de olabilir, «T» de... Fakat «İ» olmasına imkân yoktur.

Poirot kâğıdı tekrar katladı ve:

- Pekâlâ... dedi. Ben de seninle hemfikirim. Bu harf ancak ve ancak «L» olabilir.

- Bu bulduğumuz şey mühim mi? Nereden gelmiş olabilir, acaba?

- Miss Howard'a bu kâğıdı bulması için daha önce rica etmiştim. Bak, görüyorsun ya, bulmağa muvaffak oldu. Onu kendime yardımcı

seçmekle isabet kaydetmişim, değil mi?

- Peki Poirot, «gardrobun üstünde» demekle ne kastetti?

- Bir gardrobun üzerinde bulduğunu kastetti, tabii...

- Kâğıt saklanacak yerlerden değildir gardrop, dedim.

- Yoo. Bir gradrobun üzerine, mukavva kutu ve kahverengi kâğıt saklamak için elverişli bir yer sayılır. Bir tarihte bizzat, böyle bir yerde kıymetli bir evrak saklamıştım. İyi gizlendiği takdirde, kimsenin dikkatini çekmeden uzun müddet orada durur.

- Poirot, bu cinayetin çözümünü kafanda bir hâle yola soktun mu?

Kemali ciddiyetle:

- Evet, dedi. Ne şekilde yapıldığını biliyorum, artık. Yalnız beni üzen bir taraf var ki, elimde zannımdan başka hiçbir delil yok. Sadece...

Ani bir hareket yaptı. Beni kolumdan kavradığı gibi salona doğru sürüklemeğe başladı. Korkunç bir sesle bağırdı:

- Dorcas... Dorcas...

Kadın koşarak geldiği zaman, telaşından kan ter içinde olduğunu farkettim.

Poirot kadına devam etti:

- Dorcas, dedi. Bir fikrim var. Ehemmiyet verilecek bir şey değil pek ama, eğer doğru olduğu anlaşılırsa, fevkalâde bir buluş olacak, bu... Şimdi toparla aklını başına. Hanımının ölümünden bir gün evvelki pazartesi günü, (dikkat et, salı demiyorum), evet pazartesi günü Mrs. İnglethorp’un odasının zili bozuk muydu?

Dorcas paniğe yakalanmışçasına şaşırmıştı:

- E... Evet, bozulmuştu beyefendiciğim. Şimdi siz söyleyince birden hatırlayıverdim. Fakat şu andaki hayretimi mazur görünüz. Siz nasıl bildiniz zilin bozuk olduğunu. O gün herhalde bir fare veya benzeri bir hayvan, zilin telini kemirmiş olmalı. Salı sabahı bir tamirci gelerek tamir etti.

Poirot'nun heyecanı barizdi. Yerinde oturamıyordu. İşte böyle heyecanlı heyecanlı oturma odasına doğru yürüdü.

- Dostum, şimdi anlıyorum ki artık, doğru bir iz üzerindeyim. Bu sebeple de, koşmak, sıçramak, oynamak istiyorum. Tıpkı bir çocuk gibi...

Gerçekten de söylediklerini birer birer yaptı. Balkondan bahçeye fırladı. Kuyruğuna zil takılmış bir kedi gibi ortalığı birbirine katarcasına dört dönüyordu.

- Garip arkadaşınız yine neler yapıyor, Mr. Hastings. Ne var, Allahaşkına?

Başımı çevirdiğimde, kapının eşiğinde Mary Cavendish'i bana gülümserken gördüm. Ben de gülümseyerek cevap verdim.

- Vallahi ben de anlıyamadım, Mrs. Cavendish. Bir zil hakkında Dorcas'a bâzı sorular sordu. Aldığı cevaptan memnun olmuş olmalı ki, böyle çocuklar gibi sıçrayıp oynuyor.

Mary gülümsemesine devam ederek:

- Ne gülünç, dedi. İşte kapıdan da çıkıyor. Bugün geri gelmez mi?

- Bilemiyorum Mrs. Cavendish. Dostumun hareketleri beni daima şaşırtır. Şimdi de şaşırmış durumdayım. Ne yapacağını, ne yapmak istediğini kestiremiyorum.

Kadının neşeli görünüşü altında düşünceye daldığını anlıyordum. Bu sabah son derece kederli görünüyordu. Veyahut da bana öyle geliyordu.

Birden aklıma geliverdi. Ona Cynthia'nın durumundan bahsetmenin tam yeriydi. Bir müddet beni dinledikten sonra :

- Avukatlığınıza diyecek yok, fevkalâdesiniz. Bundan şüphe etmiyorum, dedi. Fakat bu evde benim, kocamla mes'ut olduğumu tahmin ediyor musunuz? Bu sizi ilgilendirmeyebilir. Fakat ben söylemek, söyliyerek dökülmek ve açılmak ihtiyacını duyuyorum. Onun için de size söyliyeceğim... Biz, yâni John ile ben, kat'iyyen mes'ut değiliz.

Odada, ağır ağır bir aşağı, bir yukarı dolaşmaya başlamıştı. Başını önüne eğerek konuşuyordu. Birden önümde durdu ve yüzüme dikkatle bakarak:

- Hakkımda hiçbir bilgiye sahip değilsiniz sanırım. Değil mi? Diye sordu. Nereden geldiğimi, kimin nesi olduğumu, John ile evlenmezden önce ne olduğumu... Hepsini... Hepsini size anlatacağım. Sizin incelik ve nezaketinize hayranım ve sizden başkasına da itimat edemem, bunları anlatabilmek için...

Aklıma Cynthia'nın da itirafları gelmişti. O da söze, hemen hemen aynı önsözle başlamıştı.

Mary Cavendish'in gömüldüğü koltukta, arkaya yaslanmış başı bir ihtişam âbidesi gibi görünüyordu. Dudaklarında belli belirsiz bir tebessüm vardı. Güç işitilebilir bir sesle çocukluk hâtıralarını anlatıyordu:

«Annesi küçük yaştayken ölmüş. Babası hariciyeci olduğu için, ülke ülke dolaşmışlar. Babası da öldükten sonra uzun bir müddet halasıyla oldukça yoksul bir hayat sürmüşler. Bu şekilde yaşamaya alışık olmadığı cihetle, ona bu devre, hayatının en sıkıntılı devresi olarak tesir etmiş.»

- İşte John'a rastlayışım bu sıralara rastlar, diye dakikalarca sustuktan sonra yeniden konuşmaya başladı.

- Yaşayışımın sıkıntılı olması karşısında, halamla John arasında kıyas kabul etmeyecek derecede büyük bir fark vardı. John benim için başıma konmuş bir devlet kuşuydu. Zümrüdü anka... Bununla beraber, itiraf ederim ki, evlenmem için gaye, bu zenginlik olmamıştır. Gerçi yoksulluktan, sefaletten bıkmıştım ama, ayrıca hayatımın bu yeknesak gidişine de bir akış vermek istemiştim. Ummayacaksınız ama, şunu da iftiharla söyliyebilirim ki; çok dürüst hareket ettim ve John'a gerçeği, düşündüklerimi açıkça söyledim. Kendisine sırılsıklam âşık olmadığımı, fakat beğendiğimi, takdir ettiğimi, hattâ hoşlandığımı itiraf ettim. Hattâ hattâ takdir, hoşlanma ve beğenme sebeplerime zenginliğinin de tesiri olduğunu söyleyiverdim. Zamanla alışabilir, belki de sevebilirdim. Bu sözlerim onu tatmin etmiş olmalı ki, çok geçmeden evlendik.

Bunları anlatırken alnında ıstırap çizgileri peyda oluyordu.

- Öyle sanıyorum ki, hattâ eminim de diyebilirim, ilk evlendiğimiz sıralarda John beni seviyordu. Oldukça ehemmiyet veriyordu. Fakat birbirimize uygun bir çift teşkil etmediğimizi anlamakta gecikmedim. Nihayet tahminlerim de doğru çıkmaya başladı. Birbirimizden iyice uzaklaşmıştık, artık. Maamafih, bunu itiraf etmek bana hayli güç geliyorsa da, söylemeden geçemiyeceğim: O benden bıktı, bezdi, bırakıverdi. Evet, bıktı demek daha yerinde olur kanaatindeyim. Buna alıştım artık, aldırış ettiğim yok. Çünkü yollarımız tamamen ayrı istikametlerdedir.

- Ne demek istediğinizi anlıyamadım, diye mırıldandım.

Gayet sakin cevap verdi:

- Styles'i terkedeceğim artık, demek istiyorum.

- Burada kalmıyacak mısınız?

- Hayır, Mr. Hastings. İsterse John oturabilir ama, ben... Asla...

- John'dan da ayrılacak mısınız?

- Evet.

- Peki ama, gerekli bir sebep yok ki.

Cevap vermeden evvel bana mütereddit göründü. Fakat yine konuşmaya karar vererek:

- Çünkü serbest kalmak istiyorum.

Mary Cavendish bu şekilde konuşurken, gözümün önünde ufukların açıldığını farkettim. Fakat bu ufukları şekillendirmeme fırsat kalmadan Mary'nin bağırarak konuştuğunu duyarak irkildim:

- Bilemezsiniz, Mr. Hastings. Burasının benim için korkunç bir hapisane olduğunu bilemezsiniz.

- Sizi anlıyorum Mrs. Mary Cavendish. Bununla beraber acele etmemenizi tavsiye etmeme müsaade edeceğinizi umarım.

- Oooo...

Bu ihtiyatlı davranışımla alay eder gibi bir tavır takındı. Ben de bu arada bir ihtiyatsızlık yaptım:

- Doktor Bauerstein'in tevkif edildiğini duydunuz mu? diye sordum. Sordum ama, ağzımdan bu sözler dökülürken müteessir oldum.

Mary'nin yüzünde soğuk bir ifade beliriverdi birden:

- Bu sabah John bu haberi verdi bana.

- Peki siz ne düşünüyorsunuz, doktorun tevkifi hakkında?

- Ne düşünebilirim ki? Galiba casusluk yapıyormuş. Öyle değilse bile, John'a bahçıvan böyle söylemiş.

Yüzüne de sesindeki gibi donukluk ve ifadesizlik gelmişti. Heyecana düşüp düşmediğini anlıyamıyordum. Bir iki adım atarak vazodaki çiçekleri düzeltmeye koyuldu.

- Bunlar solmuşlar artık. Değiştirmeli. Müsaade ederseniz geçmek istiyorum Mr. Hastings. Mersi...

Kapıdan gayet sakin çıktı. Çıkarken de bana soğuk bir tarzda başıyla vedâ selâmı verdi, gitti.

Bauerstein'i sevemezdi bu kadın. Hayır hayır... Asla... Hiçbir kadın sevdiği bir insanın felâketi karşısında bu kadar kayıtsız görünemezdi...

Ertesi sabah Poirot'yu göremedim. Scotland Yard'lı detektifler de meydanda yoktu. Ama öğle yemeği sırasında ortaya bir delil çıktı. Bu menfi bir delildi. Mrs. İnglethorp'un ölümü gecesi yazdığı üç mektubun izini bulmuştuk. Fakat dördüncü mektubu bulamamıştık. Bulamıyacağımızı anlıyarak da bu mektubu izlemekten vazgeçmiştik. Yalnız bir timidimiz vardı: Hiç değilse bu mektubun cevabını elimize geçirebiliriz. Yakın bir günde nasıl olsa cevabı gelecekti. İşte nihayet beklediğimiz bu fırsat zuhur etti. Günün ikinci postasından, bir Fransız müzik eserlerini basan bir naşirin firmasının mektubu çıktı. Mrs. İnglethorp'un göndermiş olduğu çeki reddediyor ve cevaben de Rus halk havalarının notalarını bulamıyacaklarını yazıyorlardı. Bu suretle de Mrs. İnglethorp'un dördüncü mektubuna beslediğimiz ümit kapıları da böylelikle kapanmış oldu.

Çaydan biraz önce köye doğru yürüyüşe koyuldum. Yeni ümit kırıklığımızı Poirot'ya nakletmek istiyordum. Fakat o yine evde yoktu. Üzülerek uşağına sordum.

- Londraya mı gitti, yoksa?

- Hayır efendim. Tedminster trenine binerek, oradaki genç kızların çalıştırdığı bir dispanseri ziyaret edecekmiş.

Söylendim kendi kendime:

- Ah aptal, dedim. Ben ona çarşamba günleri Cynthia'nın orada olmadığını söylemiştim, halbuki.

Bu defa uşağa dönerek:

- Hiç olmazsa geldiğinde kendisine söyleyiniz de, yarın bizi ziyarete gelsin.

- Başüstüne efendim.

Fakat Poirot, ertesi gün de çıkmadı ortaya. Artık kafam bozulmaya başlamıştı bu adama. Bizi sanki hiç nazarı itibare almıyor gibi davranıyordu. Sofradan kalktığımız zaman Lawrence beni bir köşeye çekti ve Poirot'ya gidip gitmiyeceğimi sordu.

- Hayır, dedim. Benim niyetim yok. Eğer söylemek istiyeceği bir şey varsa, zaten kendisi duramaz, gelir bana.

- Ooo, demek böyle ha?

Lawrence kararsızdı. Durumunda bir fevkalâdelik sezmiştim.

- Ne var ki, Lawrence? Eğer önemli bir meseleyse, derhal gideyim, dedim.

- Yok. Ehemmiyetli değil. Fakat yine de kendisine bildirin, siz.

Bu sözü söylerken sesi eni konu titriyordu.

Devamla:

- Galiba, kayıp kahve fincanını buldum.

Poirot'nun daha önce bana vermiş olduğu esrarengiz ödevi unutmuştum sanki. Merakım yeniden tahrik oldu. Lawrence yepyeni birşey söylüyordu. O hâlde benim de gururumu ezerek köye inmem artık vâcib olmuştu.

Bu defa gülümseme ile karşılandım. Çok şükür Poirot, evindeydi. Fazla dâvet beklemeden ve nazlanmadan hemen içeri giriverdim. Poirot masasının başına oturmuş, başı ellerinin arasındaydı. Beni karşısında görünce sıçrarcasına yerinden fırladı. İlgilenerek sordum:

- Neyin var? Hasta değilsin inşallah.

- Çok şükür hasta filân değilim. Fakat, çok önemli bir meseleyi halle çalışıyorum.

- Artık suçluyu yakalamak lâzım mı, değil mi diye düşünüyorsun muhakkak. Bilmem ama bana öyle geliyor. Ha... Sen ne dersin?

Başını salladı:

- Shakespeare'in dediği gibi: To be or not to be (Var olmak veya olmamak). İşte bütün mesele. Biz de konuşalım mı, konuşmayalım mı? İşte bizim meselemiz de bu.

- Poirot, doğru mu söylüyorsun?

- Evet Hastings. Son derece meşgulüm.

- Neymiş bu meşguliyetin?

- Bir kadının mutluluğu, dostum. Artık beklenen zaman geldi, azizim. Halbuki ben hâlâ tereddüt ediyorum. Zira, müthiş bir koz oynadığımı sanıyorum. Emin ol Hastings, benden başka hiç kimse bu işe teşebbüs etmeye bile cesaret edemezdi.

Bunu söylerken gururla göğsünü dövüyordu.

Bu hareketinin karşısında zoraki bir iki dakika hürmeten sustum. Sonra da Lawrence'in haberini yumurtlayıverdim.

Poirot:

- Ya... diye nâra attı. Demek fazla kahve fincanını bulmuş ha? Çok iyi, çok iyi. Sizin şair göründüğünden de zekiymiş dostum.

Hakikatte ben Lawrence'in zeki olduğunu kabul etmem ama susmayı tercih ettim. Esasen benim merak ettiğim taraf, Cynthia'nın dispanserde bulunmadığı gün, oraya ziyarete niçin gittiğini öğrenmekti. Konuyu döne dolaşa oraya da getirdim:

- Doğru, dedi. Yazık oldu. Bizim güzel küçük hanımın dispanserde olmadığını unutarak oraya gittim. Bununla beraber

arkadaşı da çok nâzik bir kız. Üzülmeme razı olmadı ve görmek istediğim herşeyi kendisi göstermeyi ödev edindi ve bana dispanseri gezdirdi.

- E, neyse, olmuş bir kez... Başka bir gün gidersin Cynthia'nın çayını içmeye...

Bu konuşmadan sonra ona, dördüncü mektubun cevabını da söyledim.

- Bak işte, dedi, buna çok üzüldüm. Bu mektuptan çok ümitvardım. Fakat bu sonuç çıkmamalıydı altından. Neyse biz işi içten halledelim.

Birden «şrak» diye alnına vurdu.

- Bu denklemin çözülmesi, ancak gri hücrelerin etrafında yaratılacak ilgiyle kaabil olacaktır.

Biraz sonra yine âni bir hareket yaptı:

- Parmak izinden çakar mısın, dostum? dedi.

Çok şaşırdım:

- Anlamam, dedim. İzlerin birbirinin tıpkısı olamıyacağını bilirim ama, bu sahadaki bütün bilgim de bundan ibarettir.

- İyi işte.

Küçük bir çekmecenin kapağını açtı. Bu çekmeceden çıkardığı birkaç fotoğrafı masanın üzerine koydu.

- Bunları numaraladım, dedi. Bir, iki, üç... Bunları tana târif ve tasvir edebilir misin?

Fotoğrafları dikkatle inceledim.

- Hepsinin de agrandisman yapıldığını anlıyorum, dedim. Bir numaralı fotoğrafta, bir erkeğin baş ve şahadet parmaklarının izleri, iki numaralı fotoğrafta da bir kadına ait parmak izleri. Bu izler çok

daha küçük ve karakter bakımından da çok daha başka türlü. Yâni aralarında hiçbir benzeme kaydedilemez. Üç numaralı fotoğrafa gelince...

Bir an tereddüt ettim.

- Üçüncüsü karmakarışık görünüyor. Birkaç iz üstüste gibi geldi bana. Fakat bu karmakarışıklık içinde bile bir numaralı fotoğrafta gördüğüm parmak izini seçebiliyorum, bu fotoğrafta.

-Diğer izlerin üzerinde mi görüyorsun?

- Evet, evet...

- İyice seçebildin mi o olduğunu...

- Mükemmelen.

Poirot başını salladı. Sonra fotoğrafları toplıyarak yine çekmecenin içine koydu.

- Bilirim, dedim. Her zaman olduğu gibi, yine bana anlatmıyacaksın ne olup, bittiğini...

- Bilakis, dostum, bilâkis... Bir numaralı fotoğraftaki izler Mr Lawrence Cavendish'e ait. İki numaralı fotoğraftaki izler de Cynthia'nın. Bu ikisinin de pek önemi yok. Fakat üçüncü fotoğraf biraz muğlâk.

- Ya...

- Senin de anladığın gibi, hayli büyütülmüştür bunlar. Öyle sanırım ki, fotoğrafta yapılan bir lekeyi gözden kaçırmamışsındır. Bunları elde etmek için yaptığım numaraları sana anlatacak değilim. Tutup da şu âleti kullandım, veya şu tozdan serptim de bu izleri elde ettim, demem. Fakat yaptığım usul, poliste pek mâruf bir usuldür. Bu usul sayesinde herhangi bir eşya üzerindeki izler, kolaylıkla alınabilir. İşte dostum, izleri görmüş bulunuyorsun. Sana yalnız bunları nerede bulduğumu söylemek kalıyor.

- Cidden çok merak ediyorum Poirot, haydi anlat.

- Üç numaralı fotoğraf, Cynthia'nın çalıştığı dispanserdeki zehir dolabında bulunan parmak izleridir.

- Aman Allahım, diye bağırdım. Lawrence'in izleri orada ne arıyor? Cynthia'yı ziyaret ettiğimiz gün o zehir dolabına yaklaşmamıştı bile...

- Evet ama... Bakınız yaklaşmış demek.

- İmkân göremiyorum. Birbirimizden hiç ayrılmadık ki...

Poirot başını salladı:

- İyi hatırla dostum, iyi hatırla. Bir ân birbirinizden ayrılmıştınız. Eğer böyle olmasaydı, Cynthia, Lawrence'e balkona gelmesi için niçin seslensin?

- Evet, bu noktayı tamamen unutmuşum, dedim. Ama bu iş, ancak bir ân sürdü.

- Bu bir ân da yeter, işte.

- Yeter olmuş da neye yaramış yâni?

Poirot muammalı bir şekilde gülümsüyordu:

- Tıp okuyan bir zat bu husustaki merakını giderebilir. İlgi çektiği bu konu etrafında kendini tatmin edici izah şekilleri bulur.

Bakışlarımız karşılaştı. Poirot'nun gözlerinde anlaşılmaz bir bakış vardı. Ayağa kalkarak bir şarkı mırıldanmaya başladı. Kendisini şüpheyle süzüyordum.

- Poirot, diye sordum. O minicik şişede ne vardı?

Hâlâ şarkısını mırıldanıyordu. Bu arada başını bana doğru çevirerek:

- Hydro - chlorate de styrichnine, dedi.

- Zehir!

Maamafih pek de şaşmış sayılmazdım. Esasen böyle bir cevap bekliyordum.

- Bu zehiri pek az miktarda kullanıyorlar. Nadiren hapların içine koyuyorlar. İşte bu sebeple şişenin üzerinde o zamandanberi parmak izleri kalabildi.

- Bu fotoğrafları nasıl aldın?

Poirot'nun izahı pek basit oldu:

- Balkondan aşağıya şapkamı düşürdüm. O saatte misafirlerin aşağıya inmeleri yasak edilmiş bulunuyordu. Bütün özür dilemelerime rağmen Cynthia'nın nazik arkadaşı aşağıya inerek şapkamı getirdi.

- O hâlde sen dispansere giderken, bütün bu yaptıklarını tasarlamıştın.

- Yooo. Pek de kat'i değil. Fakat her zaman kafamda böyle birşeyin kaabil olduğuna dair pırıltılar vardı. Senin anlattıkların içinde ilham perimi harekete getiren birşeyler vardı.

Ben:

- Poirot, dedim. Ne kadar neşeli görünmeye çalışırsan çalış, sen de biliyorsun ki, bu buldukların o kadar ehemmiyetli bir buluş değil.

- Önem derecesini ben de kestiremiyorum ama, birşey var ki, dikkatimi rahatsız edercesine çekiyor. Bunu sen de farketmişsindir, sanırım.

- Ne?

- Bu meselenin içine üçüncü defadır ki strychnine karışıyor. Üç defadır bu zehirle karşı karşıya geliyoruz. İlk defa; Mrs. İnglethorp'un ilâcının içinde strychnine vardı, tezi karşımıza çıktı. İkinci defa; eczacı kalfası Mace'le karşılaştık. O da Mr. İnglethorp'u zan altında

bıraktı. Üçüncü defa da, yâni şimdi, yine bir strychnine meselesi. Bu defa da ev halkından biri karşımıza çıkıyor. Bu çok şaşırtıcı bir durum yaratıyor. Bense şaşırmaktan nefret ederim, bilirsin.

Tam cevap verecektim ki, dostumun uşağı içeri girdi ve:

- Aşağıda bir hanımefendi, Mr. Hastings ile görüşmek istiyor, dedi.

- Ne? Bir hanımefendi mi?

Yerimden ok gibi fırladım. Dar merdivenlerde Poirot da bana yetişmeye çalışıyordu. Aşağı indiğimizde, taşlıkta, Mary Cavendish'i bizi bekler hâlde gördük.

- Köyün sonunda ihtiyar bir kadıncağız vardır. Onu ziyarete gitmiştim, dedi. Ve ilâve etti:

- Sizin, M. Poirot'nun yanında olduğunuzu Lawrence'den öğrendim, Mr. Hastings. Sizi görmek istiyordum.

Dostum:

- Ne yazık, dedi. Ben de şu mütevazi evimi ziyaret etmek istediğinizi sanarak, sevinir gibi olmuştum.

- Eğer mutlaka arzu ediyorsanız, bir gün sizi de ziyaret edebilirim.

- Ah, mersi mon ami... Çok teşekkür. Eğer itiraf etmek istediğiniz şeyler varsa...

Kadın hafif bir sarsıntı geçirdi. Poirot devam ediyordu:

- İşte o zaman Poirot Baba'yı hatırlayın. Daima sizin emrinizde olmakla şeref duyar.

Mary'nin birkaç saniye içinde dostumu süzdüğünü gördüm. Poirot'nun bu sözlerinin altında gizlenmiş maksat arıyormuş gibi geldi bana.

Nihayet birden arkasını dönerek yürüdü:

- Sonra, dedi. Siz de benimle gezmek istemez misiniz, M, Poirot?

- Maalmemnuniyye, efendim.

Styles şatosuna doğru yürürken, Mary Cavendish konuşuyordu. Fakat bu konuşmalarından, asabi bir handikap içinde olduğunu farkediyordum.

Poirot'nun bakışlarından sinirlendiğine dikkat ettim.

Havada da değişiklik başgöstermişti. Âdetâ sonbaharı hatırlatan sert bir rüzgâr esmekteydi. Mary titriyordu. Üzerinde hayli güzel duran ve onu çok daha egzotikleştiren siyah mantosuna sıkı sıkı sarındı ve önünü de ilikledi. Rüzgârın ağaçlar arasından duyulan sesi, matem marşını andırıyordu. Âdetâ kocaman devler inliyormuş gibi bir hava yaratıyordu. Yâni insanın âsabını tahriş eden herşey vardı.

Styles'in kapısından içeri girince cansıkıcı şeylerin vuku bulduğunu anladım.

Bizi koşar adımlarla Dorcas karşıladı. Ağlıyordu ve ellerini oğuşturuyordu. Diğer hizmetçileri de bir köşeye çekilmiş ve toplu bir hâlde gördüm. Hepsi pür dikkat kesilmişlerdi. İçime bir endişe halesi çöktü. Onların bu matemli hâlleri bana da sirayet etmişti. Peki ama ne vardı? Ne olmuştu, yine?

- Ah hanımefendiciğim, hanımefendiciğim ah, bilmem ki nasıl söyliyeyim?

Sabırsızlanarak sordum:

- Ne oluyor Dorcas? Rica ederim bizi merakta bırakma, söyle artık.

- Şu uğursuz detektifler... Tevkif ettiler. Mr. Cavendish’i tevkif ettiler.

- Lawrence’i mi? Diye âdetâ haykırdım.

Dorcas’ın gözlerindeki edâ değişmişti, sanki.

- Hayır efendim, dedi. Mr. Lawrence’i değil, John Cavendish’i...

Arkamda bulunan Mary Cavendish, korkunç bir çığlık koparарak üzerime doğru yığıldı. Onu yakalamak için döndüğümde, bakışlarım Poirot’nunkilerle karşılaştı. Onun muzaffer edâlı bakışları tüylerimi ürpertti.

Dâva

John Cavendish'in tevkifinden iki ay sonra muhakemesi de başladı. Bu zaman zarfında buraya yazılabilecek pek birşey olmadı.

Mary'ye karşı olan hayranlık ve sempatim gittikçe artıyordu. Bu dâvada kocasının tarafını tutmuştu. Suçlunun kocası olamıyacağına inanıyor ve bunun için de bütün gücüyle mücadele ediyordu.

Hislerimi Poirot'ya açtığım zaman dostum, düşünceli düşünceli başını sallıyarak:

- Evet, dedi. Mary, öyle bir kadın ki; kıymet ve mahiyetini felâketli günlerde ortaya vurabiliyor. Bu karakterde olan insanların yüksek değeri, doğrulukları ve kıymetleri, ancak işte böyle felâketlerde belli olur. Bu kadının gururu ile kıskançlığı...

- Kıskançlık mı? diye haykırdım.

- Evet. Mary'nin son derece kıskanç bir kadın olduğu ilk bakışta belli olmuyor mu? Gururuyla, kıskançlığını daima atbaşı beraber götürmek istiyor. Onun kocasından başka hiçbir düşüncesi yok. Onun bütün ıstırabı, kocasını tehdit eden korkunç felâket.

Poirot'nun sesinde, sanki Mary'nin ıstırabına iştirak eden bir nâme vardı. Onun bu hâli birden aklıma başka birşey getirdi: Bir akşam üzeriydi. Bana «bir kadının saadeti» bahis konusu olduğunu söylemişti. İşte bu bahis konusu saadetin, Mary ile ilgili olduğunu düşündüm ve arkadaşımın bu işi üzerine aldığını görmekle de ayrıca memnun oldum.

- Hattâ, dedim, El'an da inanamıyorum. Hatırlarsın ya, «Mr. Cavendish tevkif edildi» dedikleri anda ilk aklıma gelen Lawrence olmuştu. Ama John... Asla...

Poirot gülümsedi:

- Anlıyorum Hastings, biliyorum...

- Fakat... Fakat John... Benim eski ve sevgili dostum John...

- Her katil ihtimal ki, bir başkasının dostudur, diye bir felsefe yaptı dostum. Ve devam etti:

- Hisle mantık birbirine karıştırılmamalıdır.

- Ama yine de sen bana, bu hususta bilgi verebilirdin.

- Versem de olurdu. Fakat vermem doğru olmazdı, çünkü John senin eski bir dostundu.

O uğursuz olaylar sırasında ne kadar şaşkın olduğumu hatırladım. John'ı hiçbir zaman dikkate almamış, dikkatimi yalnız doktor Bauerstein üzerine teksif etmiştim.

Yüzüme bakarak düşündüklerimi anlamak isteyen Poirot'ya, Cavendish'in muhakemesinin sonucu hakkında ne olabileceğini sordum.

- Belki de, dedi, mahkûm edilmeyecek. Zaten, elimde kuvvetli bir delil olmadığını evvelden beri sana söylemiyor muydum? Ortada bir suçlu var, bu muhakkak. Fakat bu suçlunun John Cavendish olduğunu isbat etmek tamamiyle ayrı bir mesele. Ve bu ayrı meselede de maalesef pek yetersiz deliller var. İşte asıl dert, buradan ileri geliyor. Olayları zincirleme takip ettim. Fakat bu zincirimden bir halka eksik. Bir de şu noksan halkayı bulabilsem...

Başını ciddiyetle salladı ve sustu. Bir müddet düşünceye daldıktan sonra, sordum:

- Peki sana göre katil John değil mi?

- Ben buna hiçbir zaman inanmadım ki...

- Mary ile kaynanası arasında geçen münakaşayı bildiğin hâlde mi? Mary'nin soruşturma sırasında verdiği baştan savma cevaplara rağmen mi?

- Evet.

- İyi ya işte... Bu iki delili birleştirerek şu neticeye varamıyor musun - Mrs. İnglethorp ile münakaşa eden, kocası değil, oğlu John Cavendish idi. Soruşturmadaki ifadesine nazaran Mr. İnglethorp'un da o gün ve saatte evde olmadığını duyduk. Hatırlar mısın? Karısıyla kavga ettiklerini söyleyince nasıl kesin olarak reddetmişti. Eh bu hâle göre; Mrs. İnglethorp'un da bir erkekle münakaşa ettiğine göre (Dorcas böyle demişti), bu ya John'dı veya Lawrence... Bu durum da şunu ortaya koyuyor: Eğer kavga eden Lawrence olsaydı, bu Mary'yi hiç ilgilendirmemeliydi. Mâry ise, kaynanasıyla bu münakaşadan sonra bir başka münakaşa yaptığına göre, ancak birinci büyük münakaşayı John'ın yapmış olması gerekir. Bu durumda da olayın izah şekli imkân dahiline girmiş olmuyor mu?

Karanlıkta kalan düşüncelerim birden aydınlanıverdi.

- Öyleyse, dedim, Mrs. İnglethorp ile kavga eden Johndı.

- Elbette.

- Ve bunu sen, daha başlangıçtan beri biliyordun ha?

- Mary'nin takındığı tavır, bunu başka türlü izah edemezdi.

- Bununla beraber, John'ın belki de mahkûm edilmiyeceğini söylüyorsun, ama...

Poirot kayıtsızca:

- Evet, orası öyle. Maamafih sana birşey söyliyeyim mi? Bu mahkemede benim bulunmam iyi olmaz. Onun için de bulunmıyacağım...

- Ne sebeple?

- Hayır hayır dostum, bulunmamalıyım. Zira resmi hiçbir ödevim yok. Zincirimdeki o noksan halkayı bulmadan ortaya çıkmıyacağım. Hep sahnenin arkasında kalacağım. Tâ ki, son halkayı bulabileyim.

Yalnız Mary Cavendish'e söyle dostum, kocası için çalışacağım, merak etmesin. Kocasının aleyhinde değilim.

- Galiba bu hareketin yanlış.

- Hayır dostum. Çünkü karşımızda son derece zeki ve kurnaz birisi var, bu seferki ceviz çetin. Eğer böyle davranmazsam, elimizden sıyrılacağa benzer. Bütün kuvvet ve zekâmızı kullanmamız icabediyor. İşte bu sebeple arka plânda çalışmaya mecburum. Bütün keşifleri müfettiş Japp yapmalı. Bu işte bütün şeref payı Japp'ın olmalı. Eğer benden şahitlik yapmak istenirse, ancak müdafaa şahidi olacağım.

Bunu söylerken gülümsüyordu.

Kulaklarıma inanamıyordum.

Poirot devam etti:

- Bununla beraber ben, bu dâvada şimdilik yalnız, John'ın aleyhindeki bir noktayı çürütebilirim.

- Hangisini?

- Vasiyetnameniin tahribini. Çünkü vasiyetnameyi tahrib eden John Cavendish değil.

Poirot'nun büyük adam olduğunu bir kere daha kabul ettim. Bir şey hakkında konuşmadan evvel, o meseleyi iyice tahkik edip inceliyor, sonra konuşuyordu.

İşte bu arada John Cavendish mahkemeye verildi, kendini müdafaa zorunda kaldı.

Eylülde hepimiz Londra'daydık. Mary, Kensington'da bir ev tuttu. Poirot da ailenin bir ferdi olmuştu.

Bu arada ben de seferberlik dairesinde bir iş almıştım. İstirahatım bitmişti çünkü. Böylece onları sık sık görmek imkânı bulabiliyordum.

Zaman ilerledikçe Poirot’nun sinirleri de o nisbette azıyordu. Artık dayanılamayacak derecede asabileşmişti. Şu noksan halkayı hâlâ zincirine ekliyememişti. Bazan kendi kendime düşünüyordum: «Ya John kurtulamazsa, o zaman Mary’nin durumu ne olur» diyordum.

Eylülün onbeşinde John Cavendish, Mrs. Emily İnglethorp’u zehirliyerek öldürmek suçundan, hâkimin karşısındaki maznun yerini aldı. Ve «suçlu olmadığını» söyledi.

Müdafi avukatı meşhur Heavywether’di. Savcı celseyi açtı:

- Bu cinayet büyük bir soğukkanlılıkla ve daha evvelden plânlanarak işlenmiştir. Öldürülen, şayanı hürmet ve itimatlı bir kadındı. Üvey evlâtlarını, tâ çocukluklarından beri, gerçek anaları gibi büyük bir ihtimam ile yetiştirmiş, büyütmüş, içtimai bir mevki sahibi yapmıştı. John Cavendish de karısıyla, işte bu kadının mâlikânesinde lüks ve refah içinde yaşayıp gidiyorlardı. Mrs. İnglethorp onların sahavetli hamisiydi. Oysa ki, karşımızda maznun olarak oturan John Cavendish, bütün bu iyilikleri çiğniyerek işlerinin bozuk olması, sefih bir hayat sürmesi ve komşu çiftliklerinin sahibinin karısı Mrs. Raikes ile münasebet peyda etmesi neticesinde bu cinayeti işlemiştir. Bunun böyle olduğuna dair şahitler vardır. Bu şahitlerin dinlenilmesini teklif ederim.

Savcı devamla:

- Oğlunun bu hovardalığını öğrenen Mrs. İnglethorp, öldüğü günün öğle üzeri oğluyla münakaşa etti. Bu âdeta bir kavga halini almış, bütün ev halkı da duymuştur. Olaydan bir gün önce de John, eczaneden strychnine satın almıştır. Ancak eczaneye normal kıyafetiyle gitmemiş, çok kıskandığı babalığı Mr. İnglethorp’un kıyafetini taklit ederek gitmişti Bundan amacı da, şüpheleri Mr. İnglethorp’un üzerine çekmektir. Sevinilecek bir durumdur ki Mr. İnglethorp, eczaneden styrichnine alındığı saatlerde bambaşka bir yerde olduğunu isbat etmiş durumdadır.

John'ı tepeden süzen savcı daha yavaş fakat tesirli bir sesle konuşmasına devam etti:

- İşte bu kavgayı müteakip, temmuzun onyedisinde Mrs. İnglethorp, yeni bir vasiyetname tanzim etmiştir. Cinayetin ertesi günü bu vasiyetnamenin küçük bir parçası, şöminenin içinde bulunmuştur. Büyük bir kısmı yanmıştı. Sonradan ele geçen birçok delillere dayanarak söyliyebiliriz ki, bu vasiyetname kocanın lehine tanzim edilmiştir. Esasen maktule daha önce de bir vasiyetname yaparak servetini kocasına bırakmıştı. Fakat John'ın bundan haberi yoktu. Şimdi aklımıza şu soru gelebilir: Maktule daha önce kocası lehine bir vasiyetname tanzim ettiğine göre, bir yenisine ne hacet vardı? İşte bunu tam olarak bilemiyoruz. Belki de maktule, ihtiyar bir kadın olması sebebiyle, evvelki vasiyetnameyi unutmuş olabilir. Belki de yenilemek arzusu duymuştur. Çünkü maktulenin her sene vasiyetname değiştirdiği bilinen bir gerçektir. Bir sene kadar önce yaptığı bir vasiyetnameye göre de, şimdi karşımızda suçlu mevkiinde olan oğlu John Cavendish'i kendisine vâris tâyin etmişti. Olay gecesi, Mrs. İnglethorp'un kahvesini John götürmüştür. Bunu ispat etmeye muktedirim. Aynı gün akşam üzeri, geç vakit bir fırsatını bulup üvey annesinin odasına girmiş ve son vasiyetnameyi tahrip imkânı bulmuştur. Suçlunun tevkifine sebep olan en mühim delil; meşhur müfettişimiz Japp'ın, maznunun odasında strychnine bulmasıdır.

Büyük bir coşkunlukla bu sözleri söyleyen savcı Philipe, yerine oturdu ve alnında biriken terleri mendiliyle sildi.

Dâvada ilk şahitliği, soruşturma sırasında ifadeleri alınanlar yaptı.

Avukat Heavywethee iki mühim soru sordu bu şahitlere:

- Doktor Bauerstein. Strychnine denilen zehir, tesirini hemen mi gösterir?

- Evet.

- Bu olayda tesirin nasıl ve ne suretle geciktiğini izah edemiyorsunuz değil mi?

- Evet.

- Teşekkür ederim.

Bundan sonra çağrılan eczacı kalfası Mace:

- Mr. İnglethorp'la şahsan tanışırız. Kendisiyle daha önce karşılıklı konuşmuş değiliz, dedi.

Alfred İnglethorp da şahitliği sırasında, soruşturmadaki ifadesini aynen teyid etti. Eczaneden zehir filân almadığını, karısıyla da hiç bir zaman kavga etmediğini tekrar etti.

Esasen birçok deliller de bu ifadeyi doğruluyordu.

Bahçıvanlar da vasiyetnamenin yenilendiğini tekrar ettiler. Ve sıra Dorcas'a geldi. Dorcas şahadetinde; kavgada duyduğu sesin, John'a ait olmadığında ısrar etti. O kadar ki, yemin bile etti. Bu sesin Mr. İnglethorp'a ait olduğuna emin olduğunu da söyledi.

Dorcas'ın bu ifadesi, John'ın yüzünde bir ümit halesi meydana getirdi. Bununla beraber, bu ifadenin kuvvetli bir delil olmadığını da anlamış olacak ki, bu hale kayboluverdi birden.

Savcı Philips'in, Dorcas'a tevcih ettiği sorulardan biri pek garipti:

- Miss Dorcas. Geçtiğimiz haziran ayında Mr. Lawrence'e, Parkson tarafından bir paket geldi mi? Hatırlayabilecek misiniz?

- Hatırlamıyorum efendim. Yalnız bildiğim bir şey var; geçen haziran ayında Mr. Lawrence şatoda değildi.

- Onun şatoda olmadığı zamanlarda, namına gelen postaları ne yapardınız?

- Ya odasına bırakılır, veya bulunduğu yere gönderilirdi.

- Bu işle meşgul olan siz miydiniz?

- Hayır efendim. Ben postayı holdeki servis masasına bırakırdım. Miss Howard gereken yerlere taksim ederdi.

Evelyn Howard’ın ifadesi sırasında bu paket meselesi yine soruldu.

- Hatırlamıyorum, dedi. Şatoya birçok paket gelir. Böyle özel mahiyette bir paket hatırlamıyorum.

- Mr. Lawrence’e böyle bir paket gönderilip gönderilmediğini, veya odasına bırakılmadığını hatırlamıyorsunuz. Öyle mi?

- Evet bilmiyorum. Fakat gönderilseydi unutmazdım. Gönderilmediği muhakkak.

- Bu sözünüze göre, demek istiyorsunuz ki; eğer Lawrence Cavendish adına bir paket gelip de sonra ortadan kaybolsaydı, bunu muhakkak hatırlardınız. Öyle mi?

- Yok. Böyle demek istemedim. Fakat bununla bir başkası meşgul olmuştur, belki...

- Miss Howard, yanılmıyorsam, bu kâğıdı siz bulmuştunuz değil mi?

Savcının elinde, kahverengi ve tozlu kâğıt vardı. Miss Howard’ın bulup da Poirot’ya verdiği kâğıttı bu.

- Evet. Ben buldum.

- Nasıl buldunuz?

- Bunu bulmam için Belçikalı detektif Poirot bana rica etmişti.

- Nerede buldunuz?

- Bir gardrobun üst kısmında.

- John Cavendish’in gadrobunun üzerinde mi?

- Galiba.

- Bulan sizsiniz, değil mi? Yâni bizzat mı buldunuz demek istiyorum.

- Evet.

- O hâlde nerede bulduğunuzu kesin olarak bilmeniz lâzım.

- Evet. Maznun John Cavendish’in dolabının üzerinde.

- Hah. İşte böyle kesin konuşun.

Parkson müessesesinin adına celbedilen bir temsilci, haziranın yirmi dokuzuncu günü, Styles şatosuna Lawrence Cavendish adına bir takma sakal gönderildiğini bildirdi. Bu sipariş mektupla yapılmış ve karşılığı olan ücret de posta havalesiyle gönderilmişti.

Savcı temsilciye sordu:

- Yanınızda mı mektup?

- Hayır. Saklamağa lüzum görmedik. Bütün işlemlerimiz defterde yazılıdır. Sakalı gönderdiğimiz adres de orada yazılıdır. Şöyle ki; «L. Cavendish. Styles şatosu».

Avukat Heavywether ağır bir hareketle ayağa kalktı ve şahide sordu:

- Bu sipariş mektubunun geldiği yeri biliyor musunuz?

- Styles’den

- Paketi de aynı adrese mi gönderdiniz?

- Evet.

Avukat, adamın üzerine saldırır gibi bir hareketle soruyu yapıştırdı:

- Mektup da oradan mı geldi? Bunu nereden biliyorsunuz?

- Ben... Ben anlıyamadım.

- Mektubun Styles’den geldiğini nereden biliyorsunuz? Damgayı gördünüz mü?

- Hayır... Fakat...

- Yâni... Damgayı farketmediniz. Bununla beraber mektubun Styles’den geldiğini söylüyorsunuz. Mektup belki de damgasızdı.

- Eeee... Eveet.

- Bu hâle göre mektup, herhangi bir yerden yazılmış olabilir.

Şahit, böyle olabileceğini tasdik etti. Avukat yerine otururken tatmin olmuş insanların rahatlığı içindeydi.

Şahitlik sırası hizmetçilerden Elizabeth Wells’e geldi. O ifadesinde:

- Şimdi hatırlıyorum ki, Mr. İnglethorp bana, yatarken sokak kapısını kilitlemememi tembih ettiği hâlde, ben unutarak kilitlemiştim. Sonra bu aklıma geldi ve aşağı inerek kapının sürgüsünü açmak istedim. Hemen aşağı koştum. Bu sırada evin yan tarafından kulağıma bir ses çalındı. Koridordan gözetledim. John Cavendish, üvey annesinin yatak odasının kapısını çalıyordu.

Avukat Heavywether onunla fazla meşgul olmadı. Fakat yine de şahide merhametsizce sualler soruyordu. Kızcağız o kadar şaşırmıştı ki, verdiği ifadeyi tekzib eder şekilde konuşmaya başladı. Avukat yine yüzünde rahat bir tebessüm ile yerine oturdu.

Annie’yi de odadaki mum lekeleri hakkında kekeletti durdu. Fakat Annie’nin kesinlikle söylediği birşey vardı. John, kahve fincanını annesinin odasına götürmüştü.

Vakit geçtiği gerekçesiyle oturuma ertesi güne kadar ara verildi.

Eve döndüğümüzde Mary bitkin bir hâldeydi. Savcının aleyhinde atıp tutuyordu.

- Ne hain adam, diyordu. Bir örümcek gibi zavallı John'ımın etrafına zehirli ağlarını örüyor, diyordu. En küçük olayları nasıl gerçekmiş gibi tahrif ederek, gerçek imiş gibi gösteriyor, diyordu.

Yâni seven bir kadının gösterebileceği aksülameli o da gösteriyordu.

Teselli etmeye çalıştım:

- Bu kadar meraklanmayın. Göreceksiniz bak, yarın nasıl durum lehimize gelişecek.

Düşünceli düşünceli:

- Evet, dedi. Sonra sesini alçaltarak:

- Mr. Hastings, siz de esas katilin Lawrence olduğunu sanmıyorsunuz, değil mi? Diye sordu. Ve ilâve etti:

- Oh, hayır. Katil Lawrence de olamaz, dedi ve sanki hıçkırdı.

Ben şaşırmış bir hâldeydim. Poirot ile yalnız bulunduğum bir sırada, avukat Heavywether'in maksadının ne olduğunu sordum.

Dostum gülümseyerek:

- Zekâsı müthiştir, dedi.

- Ne dersin? Acaba o Lawrence'in mi yaptığını sanıyor?

- Onun hiçbir şeye önem vererek inandığını sanmam. Onun maksadı, şahitleri şaşırtarak, hakimlerin kafasını iki kardeş arasında bölmektir. En büyük emeli, «acaba katil hangisi?» istifhamını yaratabilmektir. O John'ın aleyhindeki delilleri çürütmek istemesi yanında, Lawrence aleyhindekileri de çürütmek istiyor. Bunun için de sonsuz gayret sarfediyor. Ben kendi hesabıma onun bu işte muvaffak da olacağına eminim.

Ertesi günkü celsenin ilk şahidi müfettiş Japp'tı. Elde ettiği delilleri ortaya döktü. İlk olayları özetledikten sonra, ilâve etti:

- Maznunun evde olmadığı bir zamanda odasını taharri ettik. Arkadaşım detektif Summerhaye ile odada; konsolun çekmesinde şu eşyaları tesbit ettik: Altın çerçeveli bir kelebek gözlük. Bu gözlük Mr. İnglethorp’un taktığı gözlüğün tıpkısıydı.

Bu gözlük bir müddet mahkeme salonunda teşhir edildi.

- Sonra şu şişeyi bulduk.

O da teşhir edildi. Mavi camdan yapılmış ufak bir şişeydi bu. İçinde pek az miktarda toz hâlinde strychnine vardı. Şişenin üzerindeki etikette de: Strychnine Hydro - cloride yazılıydı.

Olay polise aksettikten sonra detektifler bir delil daha bulmuşlardı. Yeni denilebilecek gibi, ufak bir papye kâğıdı. Bu kâğıt, Mrs. İnglethorp’un çek defterinin İçinde bulunmuştu. Aynaya tutulduğu zaman şu cümle okunmuştu: «Her şeyimi, sahibi olduğum herşeyimi kocam Alfred İnglethorp’a bırakıyorum.» İşte bu yazı da gerçeği apaçık bir şekilde ortaya koydu. İmha edilen vasiyetname, maktulenin kocası lehine hazırladığı vasiyetnameydi. Bundan sonra Japp, M. Poirot’nun şöminede bulduğu yanık kâğıdı hâkimlere gösterdi. Bununla ve tavan arasında bulunan takma sakalla bütün delilleri ortaya sermiş oldu.

Artık John’ın avukatının da sahneye çıkma zamanı gelmişti.

- John’ın odasını ne zaman aradınız, diye sordu.

- Salı günü. 24 temmuzda.

- Yâni cinayetten tam bir hafta sonra.

- Evet.

- Bu iki şeyi, yâni gözlükle şişeyi bulduğunuz çekmece açık mıydı? Yâni kilitli değil miydi?

- Kilitli değildi.

- Bu nasıl oldu da sizin dikkatinizi çekmedi. Cinayet işleyen bir kimse, böylesine önemli iki delili, herkes bulup ortaya çıkarsın diye, kilitsiz bir çekmecede mi saklar?

- Oraya belki de aceleyle tıkıvermiştir.

- Siz odayı, cinayetten tam bir hafta sonra aradığınızı itiraf ettiniz. Bu bir hafta, delilleri ortadan kaldırmak için az bir zaman olmadığını kabul edersiniz sanırım. Yâni bu zaman zarfında katil, bunları imha etmek fırsatına sahipti. Öyle mi?

- Evet, edebilirdi.

- Bu delillerin üzerine konulan iç çamaşırları, ağır mıydı, yoksa hafif mi?

- Ağır sayılır.

- Yâni tam tâbiriyle kışlık çamaşırlar, değil mi? Bana kalırsa, maznun bu çekmeceye kat'iyyen yaklaşmamıştır. Siz ne dersiniz?

- Muhtemeldir.

- Soruma açıkça cevap vermenizi rica ediyorum. Yaz aylarının en hararetli günlerinde, maznun kışlık çamaşırlarının bulunduğu çekmeceyi açar mı, açmaz mı? Bu soruya sadece «evet» veya «hayır» deyiniz.

- Hayır.

- Bu duruma göre, bulduğunuz bu iki delili oraya bir üçüncü şahıs koymuş olamaz mı? Ye ezkaza, gerçekten de böyle bir şey olmuşsa, onların mevcudiyetinden maznun habersiz olmaz mı?

- Zannetmiyorum.

- Haberi olur mu, olmaz mı?

- Olmaz.

- Peki, öğrenmek istediklerim bundan ibaret, teşekkür ederim.

Şahitler birbirini takip etti. Temmuz ayı sonuna doğru John'ın mali durumunun bozulduğuna dair birçok delilller ortaya atıldı. Aynı zamanda Mrs. Raikes ile de münasebeti olduğu uzun uzadıya bahsolundu. Mary'nin bu ithamlar karşısında kadınlık gururunun nasıl parça parça olduğunu anlıyordum.

Mary'yi maznunun karısı olduğu ve kocası aleyhine konuşamıyacağı için şahit olarak çağırmadılar.

Sıra Lawrence Cavendish'e gelmişti. Savcının sorduğu sorulara yavaş ve temkinli bir sesle cevap veriyordu. Perkson müessesesine geçen haziran başında hiçbir siparişte bulunmadığını söyledi. Haziranın yirmi dokuzunda da şatoda bulunmadığını, çünkü seyahatte olduğunu bildirdi.

John'ın avukatı kavga ediyormuşcasına atılıverdi:

- Yâni yirmi dokuz haziranda Perkson şirketine bir sakal ısmarladığınızı inkâr ediyorsunuz. Öyle mi?

- Evet. İnkâr ediyorum.

- Eğer ağabeyinizin başına bir hâl gelirse, Styles malikânesini kim tevarüs edecek?

Bu pek zalimce sorulmuş bir soruydu. Lawrence'in yüzüne bir kırmızılık hücum etti. Hâkim de bu sorudan memnun olmamıştı. Maznun John'a gelince; öne doğru atılır gibi bir vaziyet almıştı.

Avukat, müekkilinin bu kızgın tavrına aldırmadı bile...

- Lütfen soruma karşılık veriniz, dedi.

Lawrence sakin olmaya çalışarak:

- Sanırım ben, dedi.

- Sanırım demekten kasdınız ne? Ağabeyinizin çocuğu yok. Onun vârisi siz olacaksınız, değil mi?

- Evet.

- Pekâla..

Avukat Ernest Heavywether, yamyamca bir sevinç içinde bir soru daha sordu:

- Yalnız mal değil, oldukça büyük bir parayı da tevarüs edeceksiniz, değil mi?

Hâkim müdahale etti:

- Mr. Ernest, sorularınızın sadet dışı olduğunu hatırlatırım.

Avukat eğildi ve okunu tam hedefine isabet ettirdi:

- Onyedi temmuz günü, yâni cinayetin işlendiği günden bir gün evvel, sanırım bir başka misafirinizle beraber, Tadmister'deki bir dispanseri ziyaret ettiniz. Bu bir Kızılhaç dispanseriydi, değil mi?

- Evet.

- Laboratuarda yalnız olduğunuz bir ânda, zehir dolabını karıştırdığınız ve muayene ettiğiniz doğru mu?

- Ben... Ben... Belki karıştırmışımdır.

- Şişeleri muayene ettiniz mi, etmediniz mi?

- Ettim.

Ernest bir sual daha yapıştırdı:

- Bu şişelerden birini özellikle muayene ettiniz mi?

- Zannetmiyorum.

- Mr. Cavendish, dikkat ediniz. Küçücük bir Hydro - cloride strychnine şişesinden bahsediyorum.

- Hayır, hayır. Böyle bir şişeyi muayene etmediğime eminim.

- Şu hâlde nasıl izah edebileceksiniz bakalım: Bu şişenin üzerinde parmak izlerinizi tesbit ettik.

- Ben... Ben... Öyle sanıyorum ki, şişeyi elime almış olmalıyım.

- Sizinle hemfikirim. Şimdi bu soruma kısa zamanda ve doğru cevap veriniz. Şişenin içinde bulunandan bir miktar aldınız mı?

- Kat'iyyen.

- O hâlde, şişeyi elinize ne maksatla aldınız?

- Tahsilimi tıp okulunda yaptım. Mesleğimle ilgili olmasına binaen ilgimi çekmiş olabilir. Herhâlde bu maksatla elime almış olacağım.

- Yaaa, Yâni bu zehir özellikle sizi ilgilendiriyor. Böyle olmalı tabii, değil mi? Bu ilginizi tatmin maksadıyla da odada yalnız kaldığınız ânı beklediniz, değil mi?

- Hayır, hayır. Kat'iyyen... Ben yalnız kalmayı beklemedim. Yalnızken bu şişeyi karıştırmış olmam tamamen bir tesadüften ibarettir. Eğer yalnız olmasaydım o ânda, yine karıştıracaktım.

- Fakat dolabı açtığınızda yalnızdınız.

- Hayır. Fakat.

- Yâni bütün bu ziyaret boyunca ancak bir iki saniye yalnız kalabildiniz ve bu zaman zarfında dolabı açarak şişeyi elinize aldınız. Bu bir iki saniyelik zaman zarfında da, strychnine hakkındaki merakınızı tatmin ettiniz. Tamam mı?

Lawrence acınacak bir hâldeydi:

- Ben... Ben...

Yüzünde yine aynı rahatlıkla Ernest Heavywether:

- Size başka bir soru sormaya lüzum görmüyorum Mr. Cavendish, dedi ve yerine oturdu.

Bu son durum, mahkeme salonunda bir heyecan, bir kaynaşma yaratmıştı. Son derece yakışıklı giyimli kadınlar, kulaklarını birbirinin ağzına iyice yanaştırarak fıs fıs konuşuyorlar, kendi zanlarına göre katili tâyin ediyorlardı. Öyle bir ân geldi ki, bu fısıltılar bir uğultu hâlini almaya başladı. O vakit hâkim; sükûnet avdet etmediği takdirde salonu boşalttırmak zorunda kalacağını söyledi. Bu tehdit karşısında heyecanlı kitle âniden sustu. Bu görülmeğe değer bir şeydi. Fiskosu bu kadar âni kesebilecekleri her yerde görülmemiş şeylerdindi.

Artık birkaç önemsiz gibi görünen şahit kalmıştı. Kâğıt üzerinde yazının tanınması için bilirkişi çağırılmıştı. Hepsi birden bu yazının Alfred İnglethorp'a ait olmadığına şahadet ettiler.

Âdetâ ağız birliği etmişcesine:

- Bu yazı maznunun yazısıdır, dediler. Büyük bir itina ile elyazısını değiştirmiş ve burada görünen imzayı atmıştır.

Avukat Heavywether'in müdafaa nutku pek uzun sürmedi. Her zamanki gibi enerjik bir ifadeyle müdafaasını yaptı. Uzun sayılan meslek tecrübeleri sırasında, bu kadar satıhta kalmış ithamlar karşısında bir insanı katil zanlısı olarak ittihamın yersiz olduğunu söyledi. Kanaatine göre; delilller maddi esaslara dayanmadığı gibi, çürütülmesi de kolaydı. Jüri heyetinin, dinlenilen bütün şahitleri ayrı ayrı mütalâa ederek ve tarafsızlıkla hareket ederek bir karara varmasının pek daha doğru bir iş olacağını söyledi. Devamla:

- Maznunun odasında bir şişe strychnine bulunmuş.

Haddizatında bu çekmece kilitsizdi. O hâle göre, bir katil, katil âletini bu kadar tedbirsizce saklamazdı. Bu hareketi ancak bir üçüncü şahıs, şüpheleri John Cavendish'e yüklemek için yapmıştı. Beri yandan, siyah sakalı Parkson şirketine ısmarlıyanın da John Cavendish olduğu tesbit edilemedi. Burada doğrudan doğruya delil olarak elimizde John'ın annesiyle olan ağız kavgası ve mali sıkıntı

içinde olması kalıyor. Böyle bir durumda cinayet işlemek için kâfi bir sebep görülebilir mi?

Avukat kısaca; «Bilgiç dostu (bu sözü savcı Philips'e bakarak söylemişti) demiştir ki; eğer John masum olsaydı, annesiyle yaptığı kavgayı Mr. İnglethorp'un kendini paralıyarak yapmadım dediği gibi, yaptığını itiraf ederdi. Halbuki büyük olayların, büyük bir sahtekârlıkla yer değiştirdiği görülüyordu bu işte. Gerçek şuydu ki: John Cavendish, salı günü Styles'e geldiği zaman, kendisine Mr. ve Mrs. İnglethorp'ların kavga ettiği söylenmişti. Bu arada John sesinin, Mr. İnglethorp'un sesiyle karıştırılacağını bir ân bile aklıdan geçirmeden üvey annesinin yanına girdi. Olayı sorduğu sırada biraz yüksek sesle konuşmuştu. Dışardan duyanlar ise, işte bu iki sesi birbirine karıştırarak, birinci kavganın devam ettiğini sandılar.

İthamnameye göre Mr. John Cavendish, Mr. İnglethorp'un kılığına girerek eczaneden zehir almış. Oysa ki o sıralarda John Cavendish, Marston Spinney adında tenha bir yerdeydi. Oraya gitmesinin sebebi, imzasız bir mektupla çağırılmış olmasıydı. Bu bir şantaj mektubuydu. Eğer bu mektuptaki talimata harfiyyen uymazsa, hareketlerinin karısına aynen nakledileceğini yazmışlardı. İşte bu sebeple John Cavendish, çağırılan yere gitti. Orada yarım saat kadar boş yere bekledi. Çünkü kendisini kimse karşılamadı. Nihayet evine döndü. Üzülünecek bir husus varsa bu yolculuğu esnasında, kendisine en ufak bir şekilde bile şahadet edecek kimse rastlamadı. Elinde ancak bu imzasız mektup vardı. Bu iddialarının doğruluğunu bununla da isbat edebilirdi.

Vasiyetnamenin imhasına gelince; John evvelce baro üyesiydi. Bir yıl önce yapılan vasiyetnamenin (yâni lehine olan vasiyetname), annesi evlenince otomatikman bozulacağını biliyordu. Avukat vasiyetnameyi bozmak için şahit çağırmanın uygun olacağını teklif ediyordu. Bu şahitler dolayısiyle meseleye yeni bir veçhe gelecekti.»

Avukat daha sonra, John Cavendish kadar, hattâ delil itibariyle ondan daha kuvvetle itham edilmesi gerekenler olduğunu söyledi. Bu delilleri de ortaya serdi. Bu deliller arasında en kuvvetli Lawrence'in aleyhinde olanlardı. Avukat bu noktaya da dikkati çekti.

Avukattan sonra John Cavendish'in de maznun yerinden, avukatının riyasetinde hikâyesini iyi ve inandırıcı bir şekilde anlattığı görüldü. İmzasız mektubu da jüri heyetine takdim etti. Bundan başka mali vaziyetinin bozuk olduğunu ve annesiyle münakaşa ettiğini de söyledi. Nihayet muhakemenin sonuna doğru, tereddütlü bir ifadeyle:

- Aydınlatmak istediğim birşey var, dedi. Avukatımın kardeşim Lawrence hakkındaki telkinlerini reddederim. Ben bunu hiçbir zaman kabul edemem. Kardeşim... Ben inanıyorum ki bu cinayette, kardeşim de, en az benim kadar masumdur.

Ernest Heavywether hafifçe gülümsedi. John'ın bu sözlerinin jüri heyeti üzerinde müsbet bir intiba bıraktığını, müsbet fakat sert bakışıyla John'a işaret etti.

Duruşma başlamıştı. Sorular tekrar sorulmaya başlanmıştı:

- Anlaşılana göre, sorgu sırasında siz, ifade veren şahitlerin sesinizi Mr. İnglethorp'un sesiyle karıştırmış olabileceğini söylediniz. Bu biraz garip değil mi, Mr. Cavendish?

- Hayır. Garip bir tarafı yok. Bana annemle babalığımın kavga ettiğini anlattılar. Aklıma bir ân bile başka türlü bir şey olacağı gelmedi.

- Nasıl olur. Dorcas muhaverenin bâzı cümlelerini tekrar etti. Bu cümlelerin size karşı söylendiğini anlamıyor musunuz?

- Anlıyamadım.

- Hafızanız pek zayıf olmalı, Mr. Cavendish.

- Annem de, ben de son derece hiddetliydik. Bu arada birbirimize söylenmemesi gereken sözler de söyledik. Bu arada annemin

söylediği sözlere kulak verecek durumda olmadığımı hatırlıyorum.

Savcı yüzünü buruşturarak, John'ın bu sözlerine önem vermediğini belli etti. İmzasız mektup meselesine temasla da:

- Bu mektubu çok büyük bir önemle bize gösterdiniz. Şimdi söyleyin bakalım. Bu mektubun yazısı size aşina bir yazı değil mi?

- Kat'iyyen tanımıyorum.

- Sizin biraz değiştirilmiş, fakat dikkatsizlik sonucu bâzı yerlerde açıkça belli olan yazınız değil mi?

- Hayır.

- Ben kanaatimi söyliyeyim mi?

- Evet.

- Bu yazı sizin kendi elyazınızdır.

- Hayır. Olamaz.

- Siz temize çıkmak için bir delil aradınız. Aklınıza bu bizi ikna etmekten çok uzak olan çare geldi. Bunun üzerine bu mektubu yazarak, kendinize gönderdiniz ve delil diye de şimdi bize ibraz ediyorsunuz.

- Hayır.

- Randevu yerinde bir müddet beklediğinizi söylediniz. Halbuki siz o saatte, biraz evvel söylediğiniz tenha yerde değil, Styles St. Mary köyünün eczanesinden strychnine alıyordunuz. Alırken de Alfred İnglethorp imzasını atmayı ihmal etmediniz. Bu bir gerçek değil midir?

- Hayır. Yalan söylüyorsunuz.

- Sizin kanaatiniz bu mu? O hâlde ben de kanaatimi söyliyeyim. O gün o saatte siz köydeki eczaneye, Alfred İnglethorp'un kıyafetiyle,

sakalı ve kelebek gözlüğüyle gittiniz. Zehiri büyük bir soğukkanlılıkla aldınız ve imzayı attınız.

- Bu baştan sona kadar yalan.

- O hâlde, size gelen imzasız mektubu, eczanenin defterindeki imzayı ve sizin başka bir yazınızı jüriye veriyorum. Bu üçü arasındaki dikkate değer benzeyişi tetkik buyursunlar.

Böyle söyleyen savcı Philips, ödevini yerine getirenlerin rahatlığıyla yerine oturdu.

Vaktin gecikmesi dolayısıyla mahkeme pazartesiye bırakıldı.

Poirot'nun hâli, son derece dalgın ve üzgün bir insan hâliydi. İki kaşının arasında ıstırap çizgisi belirmişti. Bu çizgiyi çok iyi tanırdım.

- Ne var Poirot? diye sordum.

- İşler güneye doğru gidiyor, dostum, güneye doğru, dedi.

Elimde olmadan memnuniyetle derin bir nefes aldım. Kalbimin sevinçle çırpındığını farkettim. Artık John Cavendish'in kurtulması ihtimali vardı. Poirot'nun eline birşeyler geçmişti. Geçmişti ki, güneye doğru dikkati çekercesine bakıyordu.

Eve geldiğimizde Poirot, Mary'nin çay içme teklifini nezaketle reddetti. Ve:

- Teşekkür ederim, leydi, dedi. Kendi odama çıkıp düşünmek istiyorum.

Poirot odasına çıkarken, ben de arkasından çıktım. Onu yalnız bırakamazdım.

Suratı hâlâ somurtuktu. Yazı masasının gözünden bir deste iskambil kâğıdı çıkardı. Masanın başına rahatça yerleşti. Ben onu, büyük bir şaşkınlıkla seyrediyordum. O bu arada, iskambil kâğıtlarından ev yapıyordu.

Gözlerim tostoparlak açılmış olmalı ki, Poirot'nun bile dikkatini çekti. Ansızın:

- Çıldırmadım, dostum. Meraklanma. Sadece sinirlerimi yatıştırmaya gayret ediyorum. Bu yaptığım iş parmaklarımın maharetini temin eder. Yâni titremez ellerim. Parmaklarımın titremesi durunca, beyin hücrelerimin de kısa zamanda asabi durumdan kurtulup sakinleşmesi beklenir. Şu ânda da kafamın sükûnete öylesine ihtiyacı var ki... Hiçbir zaman bu kadar kafama ihtiyacım olmamıştı, diyebilirim.

- Nedir derdin? Diye sordum.

Poirot, masaya öyle şiddetli bir yumruk vurdu ki, iskambil kâğıdından yapılan evler yıkıldı.

- İşte, dedi. Derdim bu. Ben bu kâğıtlardan yedi katlı evler yapabilirim. Fakat yapamıyorum işte. Yık... Yeniden başla... Yık... Tekrar başla. Sana söylemiş olduğum son halka bu... Beni bu hâle o koyuyor.

Vereceğim cevabı kestiremedim. Bu sebeple de sessizce oturmayı ve cevap vermemeyi uygun gördüm. Poirot, kesik kesik konuşmalarına devam ederken, yeniden evleri yapmaya başladı.

- İşte, diyordu. Böyle yapılır. Bir kart... Konur... Bir başkası daha... Hesaplanarak... Dikkatlice... Ve doğruca...

Elinin altında yükselen evlere bakıyordum. Kat üstüne kat çıkıyordu. Bir ân bile duraklamadan ve tereddütsüzce sıralıyordu. Bu bir sihirbazlıktı.

- Ellerinin metanetine nazar değmesin, dedim. Şimdiye kadar yalnız bir defa ellerinin titrediğini hatırlıyorum. O kadar...

- Herhâlde hiddetimin zirvesinde olduğum bir sıradaydı.

- Evet doğru. Hiddetinin zirvesindeydin. Hatırlıyor musun? Mrs. İnglethorp'un yatak odasında bulunan mor çekmecenin kapağı

zorlanarak açılmıştı. Hani kilidi kırılmıştı. Bunu bulduğumuz zaman... O sırada şöminenin yanına yürüdün... Sinirli olduğun zamanlarda yaptığın gibi, şöminenin üzerindeki öteberinin yerlerini değiştiriyordun. İşte ellerin o zaman çok titriyordu. Bunu uzaktan farketmiştim. Şunu da hatırlatmalıyım ki...

Ansızın durdum. Çünkü Poirot, tuhaf bir çığlık kopararak kâğıttan evleri yine yıktı. Gözlerini eliyle kapayarak öne ve arkaya doğru sallandı. İçinde bulunduğu şu heyecanlı durum dolayısiyle son derece ıstırap çektiği muhakkaktı.

- Aman Allahım, ne oluyor Poirot? Diye atıldım. Hasta mısın? Neyin var?

Soluk alışı bile anormalleşmişti. Çok hızlı soluyordu:

- Hayır, hayır. Bir şeyim yok. Yâni merak edilecek birşeyim yok. Bir fikir... Birşey düşünüyordum da...

Rahat nefes almıştım. Söylendim:

- Yaa? Seni bu kadar karmakarışık eden, küçücük fikirlerinden biri mi? Dedim.

Dostum bu defa gayet açık bir şekilde cevap verdi.

- Yok yavrucuğum, yok. Bu seferki, dev gibi bir fikir. Sandığın gibi küçücük değil. Son derecede hayrete değer bir fikir... Ve benim aziz kardeşim, sen... Sen bana bu fikri ilham ettin.

Birdenbire bana sarılıp, kucakladı. İki yanağımı da hararetle öptü, öptü. Ve ben daha şaşkınlıktan kurtulamadan, odada fırladı gitti.

Tam bu sırada içeri Mary Cavendish giriyordu.

- Kuzum Mr. Hastings, M. Poirot’nun nesi var, Allahaşkına? Yanımdan fırtına gibi geçti. «Bir garaj» diye de feryad ediyordu.

«Allahaşkına» diyordu, «beni garaja götürün». Ben henüz cevap vermeye fırsat bulamadan o kapıyı arkasından kapamıştı bile...

Pencereye koştum. Dostum sokakta, arkasından atlı kovalıyormuş gibi koşuyordu. Başında şapkası yoktu ve koşarken birtakım acaip hareketler yapıyordu. Ümitsizlikle omuzumu silkerek Mary’ye döndüm:

- Bu gidişle bir iki dakikaya kadar polislerin eline geçer. İşte nihayet köşeyi de döndü, dedim.

Bakışlarımız bir an karşılaştı. İkimiz şaşkın bir hâldeydik.

Mary tehallükle sordu:

- Nedir? Poirot’nun bu şekilde atlatmasına sebep olan ne var, ortada?

Başımı salladım:

- Bilmiyorum, dedim. İskambil kâğıdından şatolar yapıyordu. Ansızın fırladı, evleri yıktı, birşeyler düşündüğünü, aklına âni olarak bir fikir geldiğini söyledi ve işte gözlerinizle gördüğünüz şekilde evden fırlayarak çıktı, gitti.

- Allah vere de, akşam yemeğine gelse.

Gece oldu, lâkin Poirot hâlâ dönmemişti.

Noksan Halka

Poirot’nun bu âni ve anormal kayboluşu, hepimizi merakla ilgilendirdi. Pazar sabahı da oldu, geçti. Hâlâ Poirot, ortalıkta görünmüyordu. Aşağı yukarı saat üç sularında, pencere altında yırtıcı ve uzun uzun öten bir klâkson sesi duyduk. Camı hızla açtık, bellerimize kadar sarktık. Poirot, yanında bulunan müfettiş Japp ve Summerhaye ile birlikte otomobilden indiler. Dostumun çok değişmiş olduğunu gördüm. Artık memnun ve nefsine güveni olan bir adam durumundaydı.

Yukarı çıktılar. Poirot mübalâğalı bir saygıyla Mary Cavendish’in önünde reverans yaptı.

- Hanımefendi, dedi, salonda bir toplantı yapmamız için müsaadenizi rica ediyorum. Bu toplantıya bütün ev halkının da iştirâki gerekmektedir.

Mary mahzun mahzun gülümsedi:

- Daha önce de size evin içinde her türlü harekette serbest olduğunuzu söylemiştim, M. Poirot.

- Nezaketinize hayranım leydi.

Dostum hayli dinçelmiş, canlı ve kabına sığmaz bir hâldeydi. Salona girdiğimiz zaman, hepimize ayrı ayrı iskemleler vererek bizleri kendi istediği yerlere oturttu.

- Miss Howard... Siz şöyle buyrun. Siz buraya Cynthia... Mr. Lawrence de buraya... İyi kalpli ve müşfik Dorcas’ımız da şurada otursunlar. Ve Annie. Güzzeel... Yalnız Mr. İnglethorp gelinceye kadar yayınımıza ara vereceğiz. Kusura bakmıyacağınızı umarım. Kendisine bir tezkere gönderdim.

Miss Howard, derhal iskemlesinden kalkarak:

- Eğer o adam buraya gelirse, ben kalkar giderim, dedi.

- Hayır Miss Howard. Rica ederim, oturunuz.

Poirot kadının yanına yaklaştı ve kulağına yalvarırcasına birşeyler söyledi ve sakinleştirdi.

Bunu Evie'nin tekrar iskemlesine oturmasından anladık.

Bu olayın üzerinden bir iki dakika geçmişti ki odaya Mr. İnglethorp girdi.

Bir müddet önce Styles şatosunda toplandığımız gibi, -yalnız John müstesna- yine hepimiz bir araya toplanmıştık. Poirot ayağa kalktı. Bir hatip edâsiyle hazır bulunanları selâmladı.

- Efendim,

Hepinizin bildiği gibi, cinayet olayını aydınlatmak ödeviyle Mr. John Cavendish tarafından Styles malikânesine dâvet edildim. Doktorların pek isabetli tutumları ve emirleriyle kapalı tutulan maktulenin yatak odasından işe başladım. Cinayetten sonra odada hiçbir şeye el sürülmemiş olduğunu, her şeyin şaşırtacak şekilde yerli yerinde olduğunu gördüm. İlk elime geçen şey, yeşil bir maddeden mamul bir parçacıktı. İkinci bulduğum şey, pencerenin yakınında halının üzerine dökülmüş, hâlâ ıslak bir leke. Üçüncü şey de, hâlâ bromide tuzlarını içinde bulunduran, fakat dökülmek istenip de mühim bir kısmı yok edilen bir kutu.

Önce yeşil maddeyi ele aldım. Bu maddeyi Mrs. İnglethorp ile Cynthia'nın odası arasındaki kapıda buldum, itina ile bulduğum yerden aldım. Bu yeşil parçayı delil olarak polislere verdimse de, onlar önemli görmiyerek üzerinde bir değerlendirme yapmadılar. Hattâ ne olduğunu bile teşhis edemediler. Bu yeşil nesne neydi biliyor musunuz? Bir bahçe eldiveninden kopmuş iplikçiklerdi. Odada, heyecandan ileri gelmekte olan kıpırdanma oldu.

- Styles'te bahçede çalışan ve bahçe işleriyle meşgul olan, ev halkından yalnız bir kişi vardı. Mary Cavendish. İşte bundan dolayı da, Mrs. İnglethorp'un odasına, Cynthia'nın odasından giren kimsenin Mary Cavendish olduğunu buldum.

- Fakat bu kapı da sürgülü olarak bulundu, diye âdetâ feryat ettim.

- Evet. Odayı ben de muayene ederken, sürgülüydü bu kapı. Fakat olay gecesi, Cynthia'nın odasına hep birlikte girdiğinizde, Mary'yi Cynthia'yı uyandırmakla meşgul görmüştünüz. Kapıya gitmek istediğiniz zaman Mary, o kapının da sürgülü olduğunu söyledi. Ve siz onun sözü üzerine kapıya yaklaşmaktan vazgeçerek, biraz da içinde bulunduğunuz şaşırtıcı durum dolayısiyle, tekrar Mr. İnglethorp'un odasına koştunuz. Yâni kapıyı açmak istediğini, fakat muvaffak olamadığını söyleyen Mary Cavendish'ti.

İşte bu karmakarışık durumda, kapı başka taraftan açıldıktan sonra, heyecanlı kalabalıktan istifade ile, kapının sürgüsünü sürmek imkânını da bulmuştur. Tahminlerimin yanıltıcı olmadığına emin olmama yarıyan bir de delil bulmuştum. İşte bu yeşil eldivenden kopan iplikçikler üzerinde faraziyemi kurmuş gidiyordum.

Soruşturma sırasında Mrs. Cavendish, kaynanasının yatağının başucundaki masanın devrildiğini, ve bundan çıkan gürültüyü işittiğini söylemişti.

Bu ifadenin doğruluk derecesini ölçmek istedim. Bunun için de arkadaşım Hastings'i, binanın sol tarafında Mrs. Mary Cavendish'in oda kapısına yakın bir yere diktim. Ben de polislerin refakatinde maktulenin odasına girdim. Orada bulunduğum sırada da, polislere gösteriş olarak kazaen, fakat gerçekte, kasten masayı devirdim. Tahminlerimde aldanmamıştım. Çünkü arkadaşım Hastings, bulunduğu yerden hiçbir gürültünün duyulmadığını söyledi. İşte bu da benim faraziyemi teyid ediyordu. Mary Cavendish: «olay sırasında odamda giyiniyordum, masanın devrildiğini işittim» derken

yalan söylüyordu. Gerçekte inanıyordum ki, tehlike işareti verildiğinde, Mary Cavendish, kendi odasında değil, Mrs. İnglethorp'un odasındaydı.

Göz ucuyla Mary'ye baktım. Rengi sapsarı olmuş, fakat metanetini muhafaza ediyor, hattâ gülümsemeye çalışıyordu:

Poirot devamla:

«Mantığımı bu nokta üzerine dikerek faraziyemi kuvvetlendirmeye başladım. Olay sırasında Mary Cavendish, kaynanasının odasındaydı. Orada aradığı birşey vardı ve hâlâ bulamamıştı onu. İşte bu sırada Mrs. İnglethorp ansızın uyanıverdi. Uyanmasıyla da korkunç bir krize yakalanması bir oldu. Kollarını can havliyle germiş, bütün vücudu bir yay halini almış, bu arada da başucundaki masayı bu gerinmelerinden birinde, koluyla devirmişti. Can havliyle de zile yapışmış ve çalmağa başlamıştı. Bu durumda Mary Cavendish'in durumunu gözönüne getiriniz. Fena halde irkilmişti. Elindeki şamdandan, elinin titremesiyle, yere mum damlattı. İyice paniğe kapılmıştı, çünkü şamdanı da yere düşürmüştü. Toparlandı ve şamdanı da alarak o sırada kimsenin aklına gelmiyen Cynthia'nın odasına geçti. Sonra da sessizce onun odasından çıkarak koridorda nefes nefese koşmaya başlamıştı. Bu taraflarda görünmesinin tehlikesini takdir ediyordu. Fakat çok geçmeden yanıldığını anladı, çünkü binanın sağ ve sol taraflarını birbirine bağlıyan servis kapısı tarafından sesler geliyordu. Ne yapabilirdi? Hemen gerisin geri döndü ve doğru Cynthia'nın odasına girdi. Onu uyandırmağa çalışıyormuş gibi poz yapmağa başladı. Aceleyle yataklarından fırlayan ev halkı, birbirinin peşisıra koridorda koşuyorlardı. Hepsinin de tek bir meşguliyeti vardı. Mrs. İnglethorp'un oda kapısını açabilmek. Bu işle bütün kafalarını vererek meşguldüler. Yanlarında Mary'nin yokluğunu kimse farketmedi. Fakat... İşte burası oldukça manidardır. Onun kendi odasından doğru geldiğini gören kimse yoktur. Herkes onu Cynthia'yı

uyandırmaya çalışırken görmüştür. Bir tek fert yoktur ki, Mrs. Cavendish evin sol kısmından sağ tarafına geçerken gördüm, diyebilsin.

Poirot genç kadına da sordu:

- Haklı değil miyim efendim?

Mary başı önde:

- Tamamiyle haklısınız M. Poirot. Herhalde beni anlıyorsunuzdur. Eğer bu hikâyenin devamı, kocamın işine yarıyacaksâ, devam etmekte biran bile tereddüt etmem. Ama öyle sanıyorum ki, sadece şahsıma taallûk eden bu olayı anlatmakla ne John'ın suçunu, ne de masumiyetini tesbit edebilecektir.

- Bir bakıma bu teziniz doğrudur, leydi. Fakat sükûtunuz benim kafamı allak bullak etti. Zihnimi karıştırdı ve beni çok yordu. Üstelik esas olayları dahi düşünmemi engelledi.

Lawrence'in sesi duyuldu bu arada:

- Vasiyetname ne oldu? Demek siz... Mary... siz imha ettiniz?

Kadın red makamında başını salladı. Poirot da:

- Hayır, azizim diye sâkince söylendi. Bu vasiyetnameyi bizzat imha eden tek kişi vardır, Mrs. İnglethorp.

Bu defa da ben bağırdım:

- İmkânsız bu... Vasiyetnameyi daha o gün akşam üzeri yapmıştı.

- Ne önemi var Hastings? Onu imha eden Mrs. İnglethorp'tu. Eğer böyle değilse, Mrs. İnglethorp'un şu hareketine mânâ vermek imkânı kalmaz: Senenin en sıcak gününde odasındaki şöminenin yakılmasını emretmişti.

Şimdi etrafıma şaşkın şaşkın bakmıyordum. Nasıl oluyordu da şimdiye kadar, temmuz ayında şöminenin yakılmasındaki acayipliği farkedememiştik? Bunun aklıma gelmemesi, kendi kendime aptal olduğum hükmünü vermemi telkin ediyordu. Poirot yine devam ediyordu:

- O gün gölgede 33 derece hararet vardı. Buna rağmen Mrs. İnglethorp odasında şömine yaktırmıştı. Neden? Çünkü birşey imha edecekti. Bundan başka ihtimal verilebilecek birşey var mı?

Harp ekonomisinin icaplarını hepimiz biliriz. İşte Styles'te de bu ekonomiye dikkatle riayet vardı. Hiçbir lüzumsuz kâğıt atılmıyacaktı. Böyle bir emri bizzat veren ev sahibesi, vasiyetname gibi kalın ve büyük bir kâğıdı tutup da kâğıt sepetine atamazdı. Otoritesini kaybederdi evin içinde. Mühim bir evrakın imhası fikri, bu suretle aklıma geldi. Bu evrakın vasiyetname olması mümkündü. Nitekim ertesi gün sönmüş şöminenin içinde, vasiyetnamenin küçük parçasını bulunca, bu bende büyük bir sürpriz tesiri yapmadı. Bununla beraber itiraf etmeliyim ki, o bulduğum vasiyetname parçasının henüz o gün tanzim edilmiş olduğunu tahmin etmiyordum. Bu arada birşey daha itiraf edeceğim: Bu olayı işittiğimde acınacak bir hayâl sukutuna uğradım. Nihayet şu karara vardım ki; Mrs, İnglethorp'un vasiyetnameyi imha etmesine sebep, o gün öğleden sonra yaptığı kavga dolayısıyladır. Demek oluyor ki, kavga vasiyetnamenin tanziminden sonra değil, önce yapılmıştı.

Fakat bu noktada yanıldığımı anlamakta gecikmedim. Bu faraziyeyi bir tarafa bırakmak zorunda kaldım. Bu defa meseleyi ikinci bir yönden ele aldım. Dorcas hanımının saat dörtte hiddetli hiddetli söylendiğini duymuştu. Duydukları şunlardı: «Şimdi ödevimin ne olduğunu iyice anlıyorum. Kararımı verdim. Karı koca arasında nifak çıktı diye dedikodu yapmalarına müsaade etmemek için, kararımdan döneceğimi sanmayınız.» Bu cümleler üzerine düşündüm, düşündüm. Nihayet şu fikre saplandım: Bu sözlerin

hedefi Mr. İnglethorp değildi. Mr. John Cavendish olabilirdi. Saat beşte, yani aşağı yukarı bir saat sonra maktule hemen hemen aynı sözleri tekrarlıyordu. Fakat bu defa hedef; Dorcas’tı. «Ne yapacağımı şaşırdım» diyordu. «Karı koca arasında skandal, çok kötü bir şeydir.» Saat dörtte çok hiddetliydi fakat kendine tamamen hâkimdi. Saat beşteyse, dayanılmaz bir ıstırapla bunalıyor ve «büyük bir darbe» yemekten bahsediyordu.

Olaya his bakımından eğilin. Ben bu bakımdan düşündüm ve şu karara vardım; -Ki bu kararın doğru olduğuna kaniyim- Mrs. İnglethorp’un bahsettiği ikinci darbe yani karı-koca arasındaki «nifak» birincinin aynı değildi. Bu söz yalnız kendisini ilgilendiriyordu.

Şimdi meseleyi yeniden ve daha açık olarak ele alalım: Saat dörtte Mrs. İnglethorp, oğluyla kavga ediyor. Ve bu arada, kabahatlerini Mary’ye duyuracağını da ilâve etmeyi unutmuyor. İşte bu münakaşanın bir kısmını Mary Cavendish, pencerenin altında oturarak dinlemiş bulunuyor. Saat dörtbuçukta, Mrs. İnglethorp iki bahçıvanın şahadetiyle kocası lehine bir vasiyetname tanzim etti. Saat beşte Dorcas, hanımının perişan ve son derece dağınık halini görür. O sırada hanımının elinde bir parça kâğıt veya mektup vardır. Dorcas bunun bir mektup olduğuna inanmıştır. İşte bu durumda Mrs. İnglethorp, odasında şöminenin yakılmasını emrediyor. O halde saat dörtbuçukla, beş arasında bir başka olay geçmiştir. Maktulenin hislerini allak bullak edebilecek bir olay. Öyle olmalı ki; önce vasiyetnameyi yapmak için ne kadar sabırsızlık gösteriyorsa, şimdi de imha için aynı sabırsızlığı gösteriyor. İşte bu olay nedir?

Bizim bildiğimiz taraf yalnız şu kadar ki; Mrs. İnglethorp, saat dörtbuçuktan beşe kadar bu odada yalnız kalmıştır. Odasına ne giren, ne de çıkan olmadı. Eh, peki ama, bu kadın his ve fikirlerini böyle alelacele niye değiştiriverdi? Sebep ne yani?

Herkes istediğini düşünmekte serbesttir. Ama benim görüş noktamın doğru olduğuna dair bahse girerim. Mrs. İnglethorp’un

masasının çekmeleri arasında hiç pula rastlamadık. Esasen bunu kati olarak isbat eden bir de ifade vardır. Dorcas hanımının kendisinden pul istediğini söylemişti.

Odanın tam karşısına gelen köşesinde Mr. Alfred İnglethorp’un yazı masası vardı. Çekmeleri kilitli bir masa... Kadın pul bulmak için sabırsızlanıyordu. Benim faraziyeme göre; kadın kendi anahtarıyla kocasının çekmelerini açmak istedi. İşte bu anahtarlardan birinin Alfred’in masasına uyduğunu ben biliyorum. Çünkü, tecrübe ettim. Nihayet çekmeleri açmaya muvaffak oldu. Pul ararken de başka birşeyle karşılaştı. İşte Dorcas’ın hanımının elinde gördüğü kâğıt buydu ve kâğıtta da, Mrs. İnglethorp okusun diye yazılmış yazılar yoktu. Bambaşka şeylerdi ve okuyan Mrs. İnglethorp ise, onu hiddetten köpürtecek şeylerdi bu yazı.

Şimdi bu işi ayrı bir cepheden ele alacağız. Bu kâğıt üzerine Mrs. İnglethorp’un küplere bindiğini şimdi anlıyoruz. Fakat bu kâğıtta ne vardı? Mary Cavendish, bu kâğıtta yazılı olanları, kocasının annesiyle kavga etmesine sebep olan delillerle ilgili olduğunu sanmasını tabii görebiliyorsunuz. İşte Mary Cavendish kaynanasına bu kâğıdı kendisine vermesi için yalvarıyordu. Mrs. İnglethorp bu kâğıdın John ile hiçbir ilgisi olmadığını söyliyerek gelinini inandırmaya boşuna uğraştı. Çünkü Mary Cavendish, buna hiç inanmadı. Kaynanasının John’ı müdafaa ettiği fikrine kapılmıştı. Mary Cavendish hepimizin de bildiği gibi, son derece metanetli ve azimkar bir kadındır. Gurur maskesi altında kocasını deli gibi kıskanmaktadır. Her ne olursa olsun bu saklanan kâğıdı ele geçirmek istiyordu. Şansı dâ kendine yardım etti. Mrs. İnglethorp’un kaybettiği mor çekmecenin anahtarını buluverdi. Bu mühim kâğıdın, mutlaka kaynanasının mühim evrak çekmesi mor çekmede sakladığını tahmin ediyordu.

Bu tahminine uyarak Mary Cavendish, ancak kıskanç bir kadının yapabileceği bir plân kurdu. Daha akşam üzeri, kaynanasının

odasına girerek, Cynthia’nın odasına açılan kapının sürgüsünü açtı. Gıcırtı yapmaması için de kapının rezelerini yağlamış olması mümkün. Çünkü ben tecrübelerim sırasında, kapının hiç ses çıkarmadığını öğrenmiş bulunuyorum. Kafasında tasarladığı plânı ancak sabaha karşı tatbik edebilirdi. Çünkü kendisi âdeti veçhile hergün sabah daha güneş doğmadan kalkar ve hemen mutad işine başlardı. Bu saatlerde evin içinde ayakta görülmesi (hizmetçiler tarafından) tabiiydi. İşte böyle bir karşılaşmada şüpheyi çekmemek için, bahçe elbiselerini ve eldivenini de giymişti. Ve Miss Cynthia’nın odasından kaynanasının odasına geçiverdi.

Poirot konuşmaktan yorulmuşa benziyordu. Bir müddet sustu. Sonra da konuşmak hususunda tereddüt ediyormuş gibi bir tavır takındı.

Bu arada Cynthia’nın sesi duyuldu:

- Nasıl olur bu? Eğer benim odamdan biri geçseydi duyardım. Mutlaka uyanırdım.

- Eğer normal uykunuzu uyuyor olsaydınız, uyanırdınız ama, siz uyutulmuştunuz.

- Uyutulmak mı?

- Evet. Sizler de hatırlarsınız ya, yanındaki odada kıyamet kopmasına rağmen, Cynthia uyanmamıştı. Mary’nin kolunda kapı önünde duruşunu da hatırlarsanız, onun bir dış tesirle uyutulmuş olduğunu daha iyi anlamış olursunuz.

Poirot, kısılmış gözlerini hepimizin yüzüne diktikten ve gezdirdikten sonra sözlerine devam etti:

- Bu uyanmayışın sebebini iki türlü tefsir ettim: Ya mahsustan uyanmıyormuş numarası yapıyordu. Yahut ta uyku ilâcı ile uyutulmuştu. Birinci durumun olamıyacağını, kapının önünde ancak Mary’ye yaslanarak ayakta durabildiğini düşünerek karar verdim.

İşte bu sebeple de ikinci şıkka dayanarak, bütün kahve fincanlarını dikkatle muayene ettim. Bu işi yaparken, son derece itina ile hareket ediyordum. Aldığım ifadelerden anladığıma göre; o gece kahveleri Mrs. Mary Cavendish dağıtmış, Miss Cynthia'nınkini de eline bizzat vermişti.

İşi elime aldığım zaman, kahve fincanlarının yıkanmamış olduğunu görmüştüm. Bundan istifadeyi düşünerek, her kahve fincanının dibinden bir miktar telve alarak tahlile yolladım. Fakat hiçbir sonuç elde edemedim. O zaman fincanların sayısına aklım takıldı. Buna da sebep, acaba fincanlardan biri ortadan yok mu edilmişti, şeklinde düşünüyordum. Şahısları aklımdan geçirdim; altı kişiydiler. Fincanlar da altıydı. Bu sonuca varınca düşündüklerimin yanlışlığına kanaat getirdim.

Tam bu mesele üzerindeki ihtimalleri hesaptan kaldıracaktım ki, birden kafama dank etti. O akşam doktor Bauerstein de gelmişti. O halde fincanlar yedi adetti. Gerçekten de birisi ortadan kaldırılmıştı. Doktor Bauerstein'in o akşam Styles şatosunda olduğunu maalesef biraz geç olarak dostum Hastings'den öğrenebilmiştim. Bunu öğrendiğim zaman da, mesele kafamda bambaşka bir mahiyet aldı. Artık bu su götürmez bir gerçekti; fincanlardan biri yokolmuştu. Bu kayıbın hizmetçiler tarafından farkına varılamıyacağına emindim. Annie içeri yedi fincan getirmişti. Mr. İnglethorp'un. kahvesini içmediğini bilmiyordu. Fincanları ertesi sabah, Dorcas toplamış ve altı fincan bulmuştu. O gece izinli olduğu için, doktor Bauerstein'in ziyarette olduğunu bilmiyordu. Bunun böyle olması icabeder değil mi? Fakat Dorcas beş adet fincan bulmuştu. Evet hanımlar, beyler... Tam beş adet fincan. Çünkü altıncı fincan Mrs. İnglethorp'un odasında ve çiğnenerek tuzla buz edilmiş bir haldeydi.

Kayıp fincanın Cynthia'nınki olduğunu hemen anlamıştım. Çünkü bu kanaatimi kuvvetlendirecek bir başka delile sahiptim. Elde bulunan altı fincanın altısında da şekerli kahve vardı. Oysa ki Miss

Cynthia kahvesine şeker koymuyordu. Çünkü bunu ertesi gün, bizzat kendisi söylemişti.

Annie'nin anlattıklarından sonra dikkatimi başka tarafa çevirdim.

Annie her gece Mrs. İnglethorp'un odasına kakao götürüyordu. O gece de götürdüğü kakao edevatı bulunan tepsinin içine, kaba mutfak tuzu dökülmüş olduğunu görmüş. Onun bu ifadesi üzerine cezveden bir miktar kakao alarak tahlile gönderdim.

Sözün burasında Lawrence'in sesi duyuldu:

- Doktor Bauerstein de kakaoyu tahlile göndermişti, dedi.

Poirot:

- Olabilir, dedi. Amma gereği gibi tahlil ettirmemiş. O kimyagere yalnız, kakaonun içinde strychnine var mı, yok mu diye sormuş olmalı. Aklına, gelip de, benim gibi tadına baksaydı, içinde strychnine değil, uyutucu bir madde olduğunu farkederdi.

- Uyutucu bir madde mi?

- Evet. İşte tahlil raporu. Mrs. Mary Cavendish, işini sağlam görmek itiyadındaydı. Bundan dolayı da, hem kaynanasına hem de Cynthia'ya uyutucu ilâç verdi. Bu cinayet olduğu zaman, Mary'nin büyük ve feci korkulu saatler geçirdiğini tahmin ediyorum. Onun hissettiklerini, çektiği azabı tasavvur edebiliyor musunuz? Kaynanasının birdenbire hastalanarak ölmesi karşısında ne hale geldiğini bir düşünün. İşin en fena tarafı da, ölüm sebebinin zehirlenme olduğunu hemen öğreniveriyor. Aklına o anda ne gelir? Hiçbir zararı olmadığını bildiği halde, uyku ilâcının bu işi yaptığını düşünmez mi? İşte biran buna inanıyor ve kaynanasının ölümüne sebebiyet verdiği için de büyük bir telâşa kapılıyor. Korku müthiştir. Ve bu korkuyla merdivenlerden aşağı atılıyor, yanına gelen Hastings'i kovuyor ve mutfağa girerek kahve fincanını, cezveyi, fincan tabağını Miss Cynthia'nın büyük bir vazosunun içine

atıveriyor. Bunlar sonradan Lawrence Cavendish tarafından bulunarak bana bildirildi. Mary'nin kakaonun diğer kısmına dokunmasına imkân yoktu. Onları artık saklıyamazdı. Çünkü oda oldukça kalabalıktı. Bu sırada bir de strychnine meselesi ortaya çıktı. Artık Mary'nin azabı korkunç dereceye varmıştı. Ama biraz sâkin bir kafayla düşününce, katilin kendi olmadığı kanaatine vardı. Çünkü hiçbir uyku ilâcının içine strychnine konamıyacağını öğrenmişti.

Poirot yine biraz duraladı. Ben sordum:

- Strychninenin tesiri nasıl gecikti?

- Evet şimdi bunu da izah edebiliriz. Biraz evvel söylediğim gibi, Mrs. İnglethorp'a Mary tarafından uyku ilâcı verilmişti. İşte bu uyku ilâcı strychninenin tesirini geciktirmiş oldu. Bu tıbbın da izah ettiği bir haldir.

Poirot yine sustu. Bu arada Mary başını yavaş yavaş kaldırarak ona baktı. Yüzünün tabii rengine kavuştuğunu gördüm.

- Bütün söyledikleriniz tıpı tıpına aynı, M. Poirot, dedi. O saatlerin azabını hayatım boyunca unutmama imkân yok. O derece mustariptim. Fakat siz harikulâde bir insansınız.

- Size daha önceleri, Poirot Baba'ya itirafta bulunabileceğinizi söylemiştim. Fakat bana neden itimad edemediniz?

- Şimdi herşey apaçık meydana çıkmış oluyor, diye Lawrence söze karıştı. Uyku ilâcı konulan kakao, strychnineli kahvenin üzerine içilince, zehirin tesiri gecikmiş oldu.

- Evet... Fakat acaba, kahve zehirli miydi, değil miydi? İşte burada biraz zorlukla karşılaşıyoruz. Çünkü Mrs. İnglethorp kahvesini içmemişti. Fincan elinde olduğu halde tekrar salona çıktığını hatırlarsınız.

- Ne?

Bu hayret dolu soru, hepimizin birden ağzından fırladı.

- Mrs. İnglethorp'un odasında, yerde, halı üzerinde bir leke gördüğümü daha önce söylemiştim. Hatırlıyorsunuz değil mi? Bu lekenin bazı garip ve göze normal görünmeyen özellikleri vardı. Meselâ benim dokunduğum zaman bile -ki olaydan en az üç saat sonra- hâlâ nemliydi. Üstelik de kuvvetli bir kahve kokusu yayıyordu. Aynı zamanda halının, tüyleri arasında, ince ince, ufalanmış porselen parçacıkları buldum. Olayı apaçık bir şekilde anlamıştım, artık. Çünkü kendi çantamı, pencereye yakın duran masanın üzerine bırakmıştım. Masa sallanarak devrilmiş ve çantam da tam, lekenin üzerine düşmüştü. İşte ayni şekilde, Mrs. İnglethorp da o uğursuz gece, yatak odasına girdiğinde benim yaptığım gibi yapmış, fincanı masanın üzerine koymuş, bu muvazenesiz masa da, bana yaptığı oyunu, bir gece önce Mrs. İnglethorp'a da yapmıştı. Fincan kırılmıştı.

Şimdi meselenin bundan sonrası tamamen benim tahminlerime dayanıyor; neyse devam edelim: Fincan kırılınca. Mrs. İnglethorp onları yerden topladı ve yatağının başucundaki masanın üzerine bıraktı. Fakat yemeğin üzerine mutlaka birşey içmek istiyordu. Kakaosunu ısıtarak, hemen oracıkta midesine indiriverdi,

Bu defa yine bir problemle karşılaşıyoruz. Strychninenin kakaonun içinde bulunmadığı her iki tahlilde de anlaşılmıştı. Kahveyi ise, hiç içmemişti. Bununla beraber, akşam saat yediyle dokuz arasında, Mrs. İnglethorp'un strychnine aldığı muhakkak. O halde içine strychnine karıştırılmış olan üçüncü araç nedir? Hem bu öyle bir madde olacak ki, kahve gibi zehirin lezzetini kamufle edebilsin. Aynı zamanda o kadar orijinal birşey olsun ki, kimsenin aklına gelmesin bu...

Poirot bu sözü üzerine kısılmış gözlerini hepimizin üzerinde bir defa daha gezdirdi. Cevap bekliyor gibi bir hali vardı. Sonra yine kendisi devam etti:

- İşte vasıta bu, diyerek elindeki, Mrs. İnglethorp'un son damlasını olay gecesi almış olduğu ilâç şişesini gösterdi:

Elimde olmadan bağırdım:

- Ne? Ne dedin? Yâni katil, strychnineyi, ilâcının içine mi karıştırdı?

- Karıştırmağa lüzum yoktu, dostum. İlâcın terkibinde zaten bu zehir vardı. Mrs. İnglethorp'u öldüren zehir, bizzat Doktor Wilkins'in reçetesiyle yapılan ilâcın muhtevasındandı. Durumu daha açık olarak anlatayım: Miss Cynthia'nın çalıştığı Tadminster'deki dispansere gittiğimde bir defter buldum. Ve bu defterden çıkardığım bir özeti şimdi sizlere okuyacağım:

«Sulfat de strychnine...............5 cent.

Bromure de Potassium............18 grammes

Eau distillee..............................25 grammes»

«Bu karışım, birkaç saat içinde strychnine tozunun büyük bir kısmını şeffaf kristaller halinde erimez bir Bromide olarak dibe çökertmektedir. İngiltere'de bir kadın böyle bir karışımdan öldü. Şişe çalkalanmazsa strychnine kristalleri dibe çöker. Bundan dolayı hasta, şişenin dibinde kalan son kısmı içince, büyük bir kısmı strychine kristalleri olduğu için, zehirlenir ve ölür.»

Poirot bu özeti okuduktan sonra devamla:

- Doktor Wilkins'in yazdığı reçetede Bromide yoktu tabii. Fakat hatırlıyacaksınız sanırım; ben maktulenin odasındaki lavabonun içinde bromide tozuna ait boş kutu bulduğumdan bahsetmiştim. İşte bu toz (Bromide tozu) bu terkibin içine (yani Mrs. İnglethorp'un ilâcının) katıldığında, özette okuduğum gibi, strychnine billurlaştı ve şişenin dibine çöktü. Bu durumda da strychnine ancak ilâcın son alınışında, ki olay günü Mrs. İnglethorp tarafından içildi.

Daha sonra öğreneceksiniz ki; Mrs. İnglethorp'un ilâcını hazırlıyan kimse, şişeyi bilhassa çalkalamamaktadır. Buna azami dikkat ediyor. Çünkü çalkalarsa, dipteki billurlaşmış strychnine, ilâcın

içine tamamen karışacak ve azar azar alındığı için de hiçbir tesir yapmıyacaktı.

Şimdi bir iddiada bulunuyorum: Bu iddiamı elimdeki delillere istinaden iddia ediyorum. Evet. Cinayet pazartesi akşamı işlenecekti. Bu maksatla da o gün Mrs. İnglethorp'un odasının zili bozuldu. Daha doğrusu zilin teli kasden kesildi. Pazartesi günü akşamı, Cynthia arkadaşlarıyla birlikte piknik yapıyordu, şatoda yoktu. Şu halde Mrs. İnglethorp evin sağ tarafındaki odasında yapayalnız kalacak, zili de çalmadığına göre, hiçbir yardım çağıramıyacaktı. Yahut ta tıbbi yardımlar gelinceye kadar ölmüş olacaktı. Fakat köydeki eğlencelere yetişebilmek için kadıncağız ilâcı o gece alamamıştı. Ertesi gün de öğle yemeğinde evde yoktu. Başka bir yere dâvetliydi. Hattâ yanında Lawrence ve Hastings de vardı. İşte bu sebeple bu uğursuz ilâç, katilin arzuladığı saatten tam yirmidört saat sonra içilmiş oldu. İşte zincirimin son halkası, bu gecikme dolayısiyle elime geçmiş oldu.

Hepimiz sanki nefesimizi kesmiş, Poirot'yu dinliyorduk. Poirot cebinden üç tane incecik kâğıt çıkararak bizlere gösterdi ve devam etti:

- Katilin kendi el yazısıyla yazdığı mektup, dostlarım, dedi. Eğer bu mektubun ifadesi biraz daha açık olsaydı, Mrs. İnglethorp, mektup sahibini ikaz edecek ve büyük bir ihtimalle bu cinayet de işlenmiyecekti. Çünkü kadın, tehlikede olduğunu anladı ama, bu tehlikenin ne taraftan geleceğini kestiremedi.

Odada bir ölüm sessizliği hüküm sürdü. Detektif cebinden çıkardığı incecik kâğıtlardaki yazılı olanları okumaya başladı:

«Sevgili Evie,

Henüz birşey elde edemediğim için üzülüyorsundur muhakkak. Fakat herşey yolunda, merak etme. Yalnız dün gece yerine, bu gece olacak. Anladın mı? Bir kez ihtiyar kocakarı ölsün, yolumuzdan çekilsin, ondan sonra iyi günler gelecektir. Hiç kimse bu cinayeti

benim işliyeceğimden şüphelenmiyecektir. Bromide hakkındaki fikrin bir dehâ mahsulüdür. Fakat yine de son derece dikkatli olmalıyız. En ufak bir hatâ, bir yanlış adım...»

Poirot okumayı bitirince, başını kaldırdı ve bizi süzmeye başladı.

- İşte dostlarım, dedi. Mektup burada son buluyor. Şüphe yok ki, mektubu yazan şahıs, bundan ötesini yazmaya imkân bulamamıştır. Ama bukadarı da onun niyetini anlatmak için yeter bize... El yazısını da tanıdığımıza göre ve...

Feryat gibi bir uluma, sükûtu yırtarcasına bozdu:

- İblis suratlı herif... Onu nerede buldun?

Havada bir iskemle gözüktü. Poirot gayet mahir bir sıçramayla iskemlenin hedefi olmaktan kurtuldu. Çok süratli hareket etmişti. İskemle yere düşerken çatırdadı.

Detektif gülümsiyerek:

- Leydi ve centilmenler, dedi. Size katili takdim ediyorum: Mr. İnglethorp.

İzahat

- Ah, seni gidi hain, seni, dedim. Seni boğmak geliyor içimden. Beni niye kandırdın? Maksadın neydi?

Kütüphanedeydik. Tahammül edilmesi güç heyecanlı günler geride kalmıştı. John ve Mary Cavendishler tekrar birleşmişlerdi. Altımıza rastlıyan odadan tatlı tatlı mırıltılar işitiyorduk. Alfred İnglethorp ile Evelyn Howard tevkifhanedeydiler. Elhamdülillah, şimdi Poirot ile başbaşa kalabilmiştik. İçimi kavurmaya başlayan merakımı artık tatmin edebilecektim.

İşte bunun için âdeta üzerine atılırcasına konuşmam karşısında dostum cevap vermedi. Neden sonra:

- Seni aldatmak aklımın ucundan bile geçmedi, azizim, dedi. Ancak kendini aldatmana müsaade ettim.

- Evet ama, neden?

- Bunun izahı biraz güç, Hastings. Karakterin çok dürüst ve aynı zamanda öyle şeffaf bir yüzün var ki, his ve düşüncelerini hemen açığa vuruveriyorsun. Ama bunu istemiyerek yaptığına eminim. Hattâ haberin bile olmuyor, elinde değil, muhakkak. Fakat belli etmemen de imkânsız... Eğer düşündüklerimi ve faraziyelerimi sana söylemiş olsaydım, senin yüzüne ilk bakışta o zeki, tilki ve korkunç Alfred İnglethorp, tehlike kokusunu alacak, ondan sonra da onları elde etmek imkânlarına vedâ etmek kalacaktı bize.

- Tahmininde yanıldığını sanırım dostum. Çünkü senin kanaatinin aksine politik olduğuma eminim.

Poirot âdeta yalvarırcasına:

- Rica ederim hiddetlenme, kuzum. Senin yardımını inkâr etmiyorum. Hattâ son halkayı da senin sayende yerine takabildim.

Bu benim için en kıymetli halkaydı biliyorsun. Bunu bulabilmek için iki ay gibi bir zaman, çıldırma raddelerine geldim. Bulduğum zaman da nasıl bir çocuk gibi sokaklarda zıplıyarak ve sıçrayarak koştuğumu hatırlarsın.

Beni tereddüde sevkeden şey, yâni sana açılamama sebep olan şey, senin aşırı derecede iyi ve güzel huyun oldu. Meselenin aslı astarı bundan ibaret.

Biraz yumuşar gibi olmuştum ama yine de homurdanmaktan geri durmadım:

- Ne olursa olsun, bana biraz fikir verebilirdin, sanırım, dedim.

- Vermedim mi? İnkâr edemezsin dostum. Birçok yerlerde seni aydınlattığımı inkâr edemezsin. Hattâ birçok yerlerde ipuçları da verdim. Ama sen anlamamak için ne gerekirse yaptın. Ben ne yapabilirim? Düşün bir kere; bir defacık olsun sana John Cavendish'ten şüphelendiğimi söyledim mi? Aksine, ondan başka herkesten şüphelendim, fakat ondan asla... Mutlaka beraet edeceğini de söylemiştim, değil mi?

- Evet ama...

- Cinayeti müteakip sana, suçluyu adalete teslim etmenin çok zor olduğunu, bu işin bizi çok yoracağını söylemedim mi? Tamamen bambaşka iki ayrı insandan bahsettiğimi anlamıyor muydun?

- Hayır, dedim. Hiç bir zaman da anlıyamamıştım. Çünkü sen bana böyle birşey sezdirmedin.

Poirot:

- Dinle. Bütün şüphelerin İnglethorp etrafında kurulduğu bir zamanda ben, İnglethorp'un şimdi tevkif edilmesini istemiyorum dediğimi hatırlamıyor musun? Bu şekildeki ısrarım seni hiç uyarmadı mı Hastings?

- Yâni sen, bu işe başladığın günden beri, hep bu adamdan şüphelenmiştin öyle mi? Bunu mu demek istiyorsun?

- Ha şunu bileydin... Daha başlangıçtanberi bunun böyle olduğunu anlamıştım. Bunu anlamak için de fazla kafa patlatmaya lüzum yoktu, tabii. Mrs. İnglethorp'un ölümü halinde en çok kime menfaati dokunacaktı. Tabii ki, kocasına. Bir kere bu fikir yabana atılmaz. Hattâ birçok problemlerde beni doğru yola sevkeden ehemmiyetli âmillerden biridir. İlk gün, o sabah karanlığında beni şatoya çağırdığın zaman, daha cinayetin nasıl ve neden işlendiğine dair bir bilgi edinememiştim. Hiçbir fikrim yoktu. Fakat İnglethorp hakkında biraz malûmat toplamak icabettiğini kestirdim. Bu edindiğim bilgilere göre; anlaşılıyordu ki, bu cinayetle onun ilgisini tesbit etmek imkânsız. Maktulenin odasına girdiğim zaman, vasiyetnamenin bizzat Mrs. İnglethorp tarafından imha edildiğini anlayıvermiştim. Çünkü herkesin sıcaktan bunaldığı ve hararetin gölgede 32-33 dereceye ulaştığı bir günde, şömine yaktırılmıştı. Bunda da bizzat ölünün bir maksadı gizliydi. Normal bir iş olarak düşünülmesi bile manasızlık. Bu nokta üzerine kaç defa ilgini çekmeye çalıştım. Az mı zorladım seni? Sen anlamamak için âdeta benimle kontr gidiyordun, ben ne yapayım? Bu bakımdan bana şikâyete hakkın yoktur, dostum.

Sabırsızlıkla:

- Evet, evet... Devam et Allahaşkına, dedim.

- Peki, devam edelim. Öncelikle şunu söylemeliyim ki; bir ara Alfred İnglethorp'un katil olması hakkındaki düşüncelerim sarsılır gibi oldu. Çünkü lehine okadar çok deliller, ve okadar açık ifadeler vardı ki, neredeyse masum olduğuna inanasım geliyordu.

- Fikrini ne zaman değiştirdin?

- Onu temize çıkarıp, tevkiften kurtarmağa çalıştığım zaman. Ve onun kendini kasıt yapar gibi zorla tevkif ettirmek istediği zaman. Bu

arada yeni bir keşifte bulundum. Mrs. Raikes ile Alfred'in değil, John'ın ilgisi varmış. İşte bunun üzerine Alfred'in katil olduğu hakkındaki kanaatim yüzde yüze iblâğ oldu.

- Peki ama, Mrs. Raikes'in Alfred'le değil de, John'la ilgisi olması karşısında suçlu Alfred'dir diye ne sebeple kanaatin katileşti?

- İzahı çok basit: Eğer komşu çiftliğin sahibinin karısı Raikes ile Alfred'in münasebeti olsaydı, onun susmasını, sessizliğini, kendime çok rahat izah edebilecektim. Fakat bütün köyün çalkalandığı bu dedikoduyu duyduğum zaman, inceden inceye tahkikata giriştim. Ve o zaman öğrendim ki, güzel çiftçi karısı Raikes'in oynaşı Alfred değil, John'dır. İşte o zaman da Alfred'in susmasının altında başka sebepler aramaya koyuldum. Bir skandaldan korktuğu için sustuğunu söylemesi, yalandı. Çünkü Mrs. Raikes'la skandala sebep olan bir ilgisi yoktu ki, korksun. Yâni takındığı bu anormal tavırlar bana şüphe yaratmak için yetti. Ve sonuçta şu kanaate vardım: Alfred İnglethorp tevkif edilmek istiyordu. Hem de şiddetle. O halde bunda bir maksat vardı. O zaman kararımı verdim; Alfred mademki tevkif edilmek istiyordu, o halde tevkif edilmeliydi.

- Dur hele, Poirot, dur. Anlıyamadım. Bu adam neden tevkif edilmek istiyordu?

- Çünkü İngiltere'nin öyle bir kanunu var ki; bir insan, bir kere, bir suçtan beraet etti mi, sonradan o insanın o suçu işlemiş olması katileşmiş bile olsa, bir daha mahkeme edilmiyor. Bu ise, bir katil için, büyük bir fırsat. Ama dostum. sana birşey diyeyim mi? Sizin bu memleketinizin bu âdeti, maalesef birçok suçların cezasız kalmasına sebebiyet verecek kadar saçma. Şimdi anlıyor musun, neden tevkif edilmek istiyordu? Delil yetersizliğinden beraet edecek ve sonra suç kesinleşse bile mahkemeye verilmesi imkânsızlaşmış olacaktı. Herifin zekâsı korkunç, azizim. Bu fikir, dahiyane bir buluş... Hem de şurası muhakkak ki, bu adam metodik. Düşünsene bir kere; durumunun kritik olması dolayısiyle, kendisinden şüphe edileceğini

anlıyor. Bu sebeple, iblisce düşüncelerle kararlara varıyor. Kendi aleyhinde birçok şahitler hazırladı. Kendisinden şüphelenilmesini istedi. Tevkif edilmeliydi mutlaka. İşte o zaman temize çıkmak için mükemmel delilleri vardı ve onları ileri sürecekti. Bu suretle de beraet edecekti. Ondan sonra gel keyfim gel...

- Fakat Poirot, bu adam delillerini nasıl hazırladı? Hâlâ anlıyamadım. En mühimi, eczaneye nasıl gitmeye cesaret edebildi?

Poirot hayretle yüzüme baktı, baktı da sonra:

- Nasıl anlıyamazsın, dostum, dedi. Ne kadar zavallı görünüşün var? Eczaneye giden. Miss Howard'dı. Hastings, Miss Howard.

- Ne? Miss Howard mı?

- Ne sanmıştın ya? Başka kim olabilir? Bu iş onun için çok kolaydı. Boyu ve sesiyle erkekten farkedilmesi zor. Biliyorsun ki, sesi kart ve biraz da boğuk. Bundan başka birşey daha var; o da İnglethorp’un kuzeni. Birbirlerine benzedikleri gözden kaçmıyor. Bilhassa yürüyüşleri ve tavırları tıpkı... Doğrusunu söylemek gerekirse birbirine uygun ve çok zeki bir çift.

- Bu Bromide işini nasıl kıvırdılar, yahu?

- Bak onu da anlatayım. Mümkün mertebe etraflıca izah etmeye çalışacağım. Bu cinayetin planlanmasında baş mimarın Miss Howard olduğuna eminim. Hatırladın mı, bir defa bize babasının doktor olduğundan bahsetmişti. Belki de babasının ilâçlarını o tertibederdi, mümkündür. Yahut da, Cynthia’cık imtihanlarına hazırlanırken, ortalıkta bıraktığı kitaplarını okumak suretiyle harika Evelyn Howard, birşeyler öğrendi. İşte bu öğrendiklerinden veya önceden bildiklerinden bir fikir geldi aklına... Herhalde içinde strychnine olan bir karışıma Bromide eklendiği takdirde, dipte billurlaşarak toplandığını muhakkak ki, biliyordu. Kimbilir bu fikri düşünerek tatbik etmek aklına nereden geldi? Mrs. İnglethorp’un bir kutu içinde toz halinde Bromide’i vardı. İcap ettiği geceler münasip bir miktar

alıyordu. Cynthia'nın tertip etmiş olduğu o kocaman ilâç şişesi geldiğinde, bu Bromide'den bir parça şişeye aktarmak zor bir iş değildi. Göze aldığı riziko, hattâ tehlike, ilerde elde edecekleri yanında hiç geliyordu. Esasen cinayet bu hesaba göre, ancak onbeş gün sonra olabilecekti. Çünkü ilâç onbeş günde ancak bitebilirdi, Bu arada herhangi birisi, Miss Howard veya Mr. İnglethorp'u ilâç şişesine dokunurken görse bile, onbeş gün vuku bulacak cinayet günü, bu şişeye el sürdüklerini hatırlamıyacaklardı. Çünkü herkes taze hatıraları soracaktı. İşte Miss Howard'ın şeytani zekâsı tekrar sahnede göründü. Güya kuzeni yüzünden Mrs. İnglethorp ile kavga ederek, evden uzaklaştı. Olay gününe kadar evden ayrılmasının üzerinden birkaç gün geçtiği için, kendisi hiçbir zaman faal rolde görülemiyecek ve bu suretle vartayı atlatmış olacaktı. Evet, bu dahiyâne bir buluş, ve büyük bir fikirdi. Fakat işi bukadarla bıraksaydılar, hiçbir zaman bulunmalarına imkân kalmıyacaktı. Fakat onlar bu başarılarından memnun görünmediler. Bundan sonra daha hınzırca düşünmeye başladılar. Fakat bu daha akıllıca ve daha zekice hareketleri mahvolmalarına başlıca sebep teşkil etti.

Poirot, sigarasının dumanını havaya doğru üflerken, gözleri tavana takılı kaldı.

- Köyün eczanesinden strychnine satın alıp, yazısını taklit etmek suretiyle suçu John'a yüklemekte menfaat gördüler.

Cinayetten birgün önce, yani pazartesi günü Mrs. İnglethorp ilâcın son dozunu alacaktı. Bu sebeple Alfred, köyden epeyce uzak bir yerde görülecek şekilde, saat altıda kalktı, oraya gitti. Miss Howard zaten daha önceden, o kavga günü Alfred'in Mrs. Raikes ile münasebeti olduğunu söylemişti. İşte bu palavra da güya, Alfred'in dilini kısıp, herkesin nazarında küçülmesini temin edecek, o da bu suretle konuşmamış olacaktı. Saat altıda Evelyn Howard, Mr. İnglethorp'un kılığına girerek eczaneye gitti ve demin söylediğim gibi John'ın yazısını taklit ederek zehiri satın aldı. Bu zehiri alırken de,

Styles şatosundaki köpekleri zehirlemek üzere aldığını söylemekle, Mr. İnglethorp'u çok az tanıyan kalfa Mace'e Alfred'i hatırlatmış oldu. Kalfa ancak bu Styles sözü üzerine, İnglethorp'a zehir verdiğine inanmıştı. Halbuki o saatte Alfred, diğer yerde görünmüş oluyordu. O halde bu zehiri alan, Alfred'i taklid etmiş olan John'du. Esasen birkaç gün arka arkaya John'ın elyazısını taklid etmeye de çalışmıştı. İşte böylece ve kolayca eczanedeki deftere John'ın yazısıyla Alfred'in imzasını attı.

Burada dikkatimi çeken bir taraf vardı. Gerçekten de John'ı ittiham etmek istiyorsa bile, onun elyazısıyla imza atması işleri güçleştirirdi. Bunu düşünmedi. Fakat o bildiği bu harika yolda yürümeye devam etti. Yine John'ın kendi elyazısının taklidiyle imzasız bir mektup yazarak onu kimsenin beklemediği bir yere çağırdı.

Bu suretle işler yoluna girmişti. Miss Howard, bu işleri bitirince Migdlingham hastanesindeki ödevinin başına döndü, Alfred İnglethorp da şatoya. Miss Howard belki bu yolda yürümekten vazgeçebilirdi ama, eczaneden kendi kılığıyla zehir alındığı için, Alfred hiç dönemezdi, artık. Ok bir kere yayından fırlamıştı. Artık yapabileceği tek şey vardı; cinayeti işlemek ve şüpheleri John'ın üzerine teksif etmek.

Fakat burada bir bozukluk çıkıyor ortaya. Mrs. İnglethorp, plânın tatbik edilmesi arzulanan gece, ilâcını içmiyor. Zil bozuk, Cynthia evde yok. -Cynthia'yı da Alfred, Mrs. İnglethorp'a tesir yoluyla arkadaşlarına dâvet ettirdi.- İşte bütün bu hazırlıklar boşa gidiyor. O zaman Alfred sürçüyor ve affetmediğim hatâsını yapıyor.

O sırada Mrs. İnglethorp festival dolayısıyla sokaktadır. Alfred ise evde ve plânın başarısızlığa uğramasından son derece korkmaktadır. İşte bu handikap içinde, biraz da kendi kendini tatmin ve teselli edebilmek için suç ortağı kuzinine, suç delili olarak kullandığımız mektubu yazıyor. Fakat karısının gelmesi üzerine

mektubu yarım bırakıyor. İş üstünde yakalanıvermek endişesiyle, mektubu masasının çekmesine tıkıveriyor. Çekmeyi de kilitlemeyi ihmal etmiyor. Artık odada daha fazla duramaz. Kuşkulanılabilinir. Esasen masanın gözünü açarak mektubu imha etmeye kalksa bile, geç kalmış olmaktan korkuyor. Çünkü karısı her dakika kapıyı açabilir. Meseleyi anlıyabilir, diye odayı terkediyor. Hemen ormana çıkıyor. Biraz dolaşıyor ama, içi hiç de rahat değildir. Mrs. İnglethorp'un masasını açarak mektubu eline aldığını görür gibi oluyor ve fenalıklar geçiriyor.

Artık bundan sonrası bizce de biliniyor. Olaylara tamamen vâkıfız. Mrs. İnglethorp pul ararken, kendi anahtarlarından biriyle kocasının masasını açıyor, Miss Howard'a yazılıp da postaya verilmeye imkân bulunamayan ve kendi idam hükmünü veren mektubu okuyor. Kocasının ve Evie'nin ihanetlerini bu suretle öğreniyor. Fakat bromidelere ait satırlar onu ayıltamıyor. Tehlikede olduğunu seziyor, fakat bu tehlikenin nereden ve nasıl geleceğini kestiremiyor. Kocasına bu suçunu yüzlememeye karar veriyor. Bir mektupla noterine ertesi gün hemen gelmesini söylüyor. Gündüz John'a kızarak tek vârisi Alfred olduğunu teyid eden vasiyetnameyi imha ediyor. Fakat bu arada bu uğursuz mektubu saklamaya karar vermiştir.

- Alfred'in mor çekmeceyi kırarak aldığı bu mektup muydu?

- Evet. Büyük bir rizikoya girerek mektubu ele geçirdi. Çünkü bu mektubun kendisi için ne derecede hayati ehemmiyeti haiz olduğu bizce de malûm değil mi? Bu elyazısından başka onu itham edebilecek hiçbir delil yoktu.

- Anlıyamadığım birşey daha var. Çekmeceden kâğıdı aldı da, niçin hemen imha etmedi?

- Çünkü onu, üzerinde bulundurmak gibi, daha büyük bir tehlikeyi göze alamadı da ondan.

- Anlıyamadım.

- Şimdi biran kendimizi onun yerine koyarak düşünelim. Harekete geçmesi için yalnız beş dakikası var. Bu kâğıdı ancak bu zaman zarfında oradan alabilecekti. Yâni bizim yukarı çıkmamızdan sadece beş dakika önce, anladın mı? Çünkü bu beş dakikadan evvel, Annie merdivenleri siliyordu. Evin sağ tarafına geçen kim olsa görünecekti. Alfred'in oraya girerken görünmesi ise, idam hükmü demekti. Şimdi kendini tamamen onun yerine koy. Karısının odasına giriyor. Kapıyı diğer odaların anahtarlarından biriyle açıyor. Tecrübe ettim. Çok saçma bir şey. Bütün odaların anahtarları birbirlerini açıyor. Saçma değil mi? Mademki herkesin anahtarı yekdiğerini açacak, kilide ne lüzum var? Neyse... Biz gelelim işimize... Odaya girer girmez mor çekmeceye atılıyor. Fakat çekmece kilitlidir. Anahtar ortada yok. Bu onun için en büyük bir darbe. Zira, o anda odada bulunması, ümidinin dışında olarak gizli kalmıyabilir. Ama şu anda kimse bilmiyor ya odada olduğunu. O halde şansını deneyecek ve kutuyu kıracak. O menhus mektup için her türlü tehlikeye atılmaya değer. Bunu idrâkten geri kalmıyor ve bir çakı ile zorlıyarak çekmeyi açıyor. Kendi elyazısını buluncaya kadar, çekmenin içindekileri altüst ediyor ve buluyor da...

Şimdi daha büyük bir müşkille karşı karşıyadır. Bu kâğıdı nerede saklıyacak veya ne yapacak? Üzerinde taşıması ise imkânsız. Odadan çıkarken görülürse, bu mahvına sebep olabilir. Üzerinin aranması ihtimal dahilindedir. Mektup üzerinde çıktığı takdirde ise mahvolur. Belki de o sıralarda John ile doktor Wells’in merdivenleri tırmandıklarını duymuştur. Hareketinin çabuklaştırılması lâzım. Bu kâğıdı nereye atabilir? Kâğıt sepetine atılan kâğıtların muhafaza edildiği malûm. Ve herhalde, kâğıtlardaki yazılar inceden inceye muayene edilecektir. Hemen o anda imha edilmesi imkânsız. Üzerinde de saklıyamaz... Ee... O halde? Etrafına bakınıyor ve görüyor. Ne bakınıyorsun Hastings? Ne gördüğünü tahmin edemedin mi?

- Hayır, hiçbir şey tahmin edemiyorum.

- Biran içinde, mektubu yırtarak şöminenin üzerindeki vazolardan birinin içine atıveriyor.

Bir hayret sesi çıkardım.

- Oraya bakmak kimsenin aklına gelmezdi. Gelemezdi. Yaptığı hesaba göre bilâhare odaya tekrar girecek ve suç unsurunu ortadan kaldıracaktı.

Ben yine sabredemedim:

- Demek bu kâğıt bunca zaman, Mrs. İnglethorp'un odasında ve burnumuzun ucundaymış da görememişiz.

Dostum başını salladı:

- Evet... İşte böylece son halkayı elde ettim. Ve bu mühim keşfimin de senin eserin olduğunu söylemekten şeref duyuyorum, dostum.

- Kim? Ben mi?

- Evet, sen... Ellerinin titrediğini ilk defa o şöminenin yanındayken gördüğünü söylemiştin. Hani şöminenin üstündeki rafın süsü bibloların yerlerini değiştirdiğimi hatırlatmıştın.

- Keşfinin bu hareketle ilgisi ne ola ki?

- İlgisi yokmuş gibi görünüyor ama, ben olduğunu iddia ediyorum. O sabah erkenden odaya girdiğimizde, şöminenin rafındaki biblolarıdüzeltmiştim. Eğer gerçekten de onlar yerli yerlerinde dursalardı, tekrar yerleştirmeme lüzum kalmıyacaktı. Demek ki, sabahleyin benim koyduğum yerlerinde değildi. O halde, ilk odaya girişimle, ikinci girişim arasında birisi onları karıştırmıştı.

Bağırdım:

- Aman Allahım, senin şu garip hareketlerinin anlamını şimdi daha iyi anlıyorum. İskambillerden ev yaparken birdenbire aklına geliverdi. Onun için soluğu Styles'de aldın. Ve aradığın halkayı ele geçirdin. Zincirin son halkası.

- Evet, sür'at rekoru kırmaya çalışıyordum.

- Fakat bu iki ay zarfında, eline imkân geçmesi muhtemel olduğu halde bu herif ne diye kâğıdı imha etmedi? İşte bunu anlıyamadım.

- Eline fırsat geçmediğini biliyorum.

- Nereden biliyorsun?

- Hani bu olayda ev halkını sır ortağı ettim diye beni azarladığını hatırlar mısın?

- Ee?

- İşte dostum, başarabilmek için bir tek çıkar yol vardı. Henüz o zamanlar daha Alfred İnglethorp'tan şüphelenmiyordum. Fakat eğer katil oysa, mektup üzerinde olmaması lâzımdı. Bunu mutlaka bir taraflara saklamış olacaktı. Burada yapılacak en iyi işi yaptım ve ev halkına kendimi sevdirdim. Bu suretle onları kendime yardımcı yaptım. Bu suretle de Alfred'in mektubu imha fırsatı bulmamasını sağladım. Zaten herif zan altındaydı. Ev halkı da böyle biliyordu. Yâni senin anlıyacağın, dostum, meseleyi genelleştirerek tam on tane amatör polis hafiyesine sahip oldum. Hepsi de sahip oldukları fırsatlar muvacehesinde, âdeta nöbetleme İnglethorp'u yalnız bırakmadılar. O da bu suretle hiçbir rahat hareket yapamadı. Çünkü göz hapsinde olduğunu sezdirmelerini bilhassa söylemiştim. Yâni İnglethorp ev halkı tarafından izlendiğini biliyordu. Bu suretle de mektubu imha fırsatı bulamadı. Şatodan ayrılmasının esas sebebi de buydu. Artık kendini rahat hissedemiyor ve yakayı ele vereceğini biliyordu. Mektup vazonun içinde kalmıştı.

- Evie niye imha etmedi?

- Ama mektup Evie'nin eline geçmemişti ki... Mektuptan haberi bile yoktu... Plânlarına göre, Evie ile İnglethorp kan düşmanı gibiydiler. John Cavendish tevkif edilinceye kadar buluşup, görüşüp, konuşmadılar. Bu arada ben İnglethorp'u izlemekle, mutlaka beni mektubun izine düşürecek bir açık vermesini bekliyordum. Fakat çok zekiydi. Tahminimden de fazla zeki. Hattâ zaman zaman ben, dünyaca mâruf detektif Poirot, aczimi itiraf zorunda kalıyordum. Çünkü o, hiçbir zaman, imhaya teşebbüs etmedi. Mektup da içinde bulunduğu vazonun içinde kaldı da kaldı. Hem zaten, mademki cinayeti müteakip ilk gün veya ilk haftalar, vazoya bakmak kimsenin aklına gelmedi, o halde bundan sonra da kimse bakmazdı. Fakat senin ikazın olmasaydı. Ama senin gibi bir dosta sahip olan Poirot'nun onu adalete teslim etmesi işte bu suretle mümkün olabildi.

- Miss Howard'dan ne zaman şüphelenmeye başlamıştın?

- Soruşturma sırasında. Mrs. İnglethorp'tan mektup aldığını söylediği zaman, ondan şüphelenmiştim.

- Niçin? Yalan bunun neresinde? Mektubu hakikaten almamış mı ki?

- Sen mektubu görmüştün, değil mi?

- Evet...

- Genel görünüşünü hatırlıyabiliyor musun?

- Evet... Şöyle böyle.

- O halde mektubu tamamen sana hatırlatayım. Mrs. İnglethorp'un elyazısının büyük bir özelliği vardı. Kelimelerin arası geniş aralıklıydı. Aynı zamanda Miss Howard'ın evden kavga ile ayrılmasından sonra aldığını söylediği mektubun tarihi de tuhaftı. Çünkü kelimeler bir yana rakamlar bile bitişikti. «17temmuz» yâni 17 ile «temmuz» âdeta birbirine yapışık gibi. Bu ise maktulenin uslûbuna tam zıt. Anlıyor musun ne demek istediğimi?

İtiraf ettim:

- Hayır.

-Bunda anlaşılmıyacak ne var ki azizim? Mektup onyedi temmuz değil, 1 temmuzda yazılmış. 7 rakkamı 1 rakkamının arkasına sonradan ilâve edilmiş.

- Peki ama, neden?

- Bu soruyu ben de kendi kendime çok sordum. Miss Howard, 17 tarihli esas mektubu niçin göstermedi de bu önceden yazılmış olan mektubu gösterdi bize? Bunun ancak bir tek sebebi olabilirdi. O da 17 tarihliyi bize göstermek istemiyordu. Peki ama niçin? Birden kafama bir şüphe takıldı.

Sana daha önceleri söylemiş olduğum sözleri anlamağa çalış, Hastings. Ne derdim: «Bir insanın yalan söylemeye başlamasından sonra onu dikkatli izle». Tamam mı? İşte ben de ondan bu sebeple şüphelenmeye başladım.

Asabi bir sesle bağırmaya başladım:

- Hiç değilse bundan sonra Miss Howard'ın cinayet işlemekteki menfaatini bana anlatırsın sanırım.

Poirot cevap verdi:

- Oh... Tabii. Hem de fevkalâde sebepler... Bu muammalı gerçeği buluncaya kadar onlar benim önümde bir engeldiler. Miss Howard İnglethorp'un kuzini. Bir kadın olarak da bu cinayeti tek başına işleyemezdi. Ama pekâlâ esas katilin suç ortağı olabilirdi. İşte o zaman, dikkati çekecek derecede Alfred İnglethorp'a düşman görünmesini uzun uzun düşündüm. Bundan şu sonucu çıkardım: Miss Howard, Alfred'e düşman gözükmesinin sebebi, onu sevmesi, öyle sanıyorum ki, Styles'e gelmelerinden önce, aralarında kuvvetli bir sevgi bağı vardı. Fakat paraca sıkıntıdalar. O zaman alçakça plânlarını kurdular. Alfred bu budala, fakat zengin kadınla evlenecek.

Onun bütün servetine konacak şekilde vasiyetname yapmasını temin edecek. Hazırlayacakları bir cinayetle de Mrs. İnglethorp'u ortadan kaldıracaklar ve gayelerine ulaşacaklar. Eğer arada Poirot olmasaydı. Evet dostum, eğer araya Hastings, dolayısıyla Poirot girmeseydi bu suçortakları, kısa bir zaman sonra İngiltereden ayrılacaklar ve paraları rahat bir şekilde yiyeceklerdi.

Doğrusunu istersen azizim, bu çift son derece sıkılmaz ve yüzsüz bir çiftmiş. Ne dersin? Çünkü, daha Alfred zan altından kurtulmadan, kadın gelecekleri için hazırlıkla meşgul. O kadar ki; Middlingham'da şatoya geldikten sonra, ondan kimsenin şüphelenmemesinden bilistifade, strychnine ile gözlüğü John Cavendish'in odasına, sakalı da tavanarasına saklıyor. Günün birinde bunların ortaya çıkacağından emin.

Poirot'nun sözünü kestim:

- Suçu John'ın üzerine atmalarında amaçları neydi? Oysa ki, Lawrence daha kolay mahkûm ettirilebilirdi.

- Elbette... Ama Lawrence aleyhindeki delilleri onlar hazırlamamıştı ki... Tamamen tesadüfün işiydi. Nereden bileceklerdi ki Lawrence, Cynthia'yı ziyaret ederken, strychnine şişesiyle oynayacak ve sonradan bu izleri bizim elimize geçecek. Gerçi bu ipuçları elimize geçince, suç ortakları çok hayıflandılar. Keşki ona yüklemeye kalkışsaydık da dediler. Ama bir kere John üzerinde çalışmaya başlamışlardı. Dönüşte faydadan çok, zarar vardı.

- Çok acemice hareket etti. Mahkemedeki hâli de pek acemiceydi.

- Evet. Bunun altında gizli olan maksadı bileceksin sanırım.

- Yoo... Bilmiyorum.

- John suçlu olarak Cynthia'dan şüpheleniyordu.

Müthiş bir şaşkınlıkla:

- Bu imkânsız, dedim.

- Nasıl imkânsız görebilirsin Hastings. Ben bile bir ara aynı kanaate varmak üzereydim. Noter Wells'e vasiyetname hakkında sualler sorarken kafamda hep Cynthia vardı. Sonra onun hakkındaki düşüncelerimi pekiştiren esaslar vardı. Bromide tozunu hazırlaması, kılık değiştirmekte ve sahnede erkek kıyafetindeki rolünü başarıyla oynaması gibi... Özetle Dorcas'ın ifadesi. Ev halkından herkesten çok şüpheler Cynthia'nın üzerinde toplanmıştı.

- Herhalde şaka yapıyorsun Poirot.

- Hayır dostum. Kat'iyyen şaka yapmıyorum. Cinayet gecesi üvey annesinin odasına girdiği zaman, Mr. Lawrence birşey görüp, sararıp solmuştu, değil mi? Bunu sen tespit etmiştin. Hah. O bir doktordu. Annesinin zehirlenmiş olduğunu tesbit etti. Senin kafanın yanından duvara baktığı zaman, Cynthia'nın odasına geçilen kapının sürgüsüz olduğunu gördü.

Haykırarak:

- Peki ama, kapının sürgülü olduğunu söylememiş miydi?

- Tabii, tabii, diyen Poirot müstehzi bir tavırla gülümsüyordu. İşte bu hâl kanaatimi kuvvetlendirdi. Lawrence genç kızı siyanet ediyordu.

- Onu niçin korusun?

- Seviyordu onu...

- İşte ilk yanıldığın nokta Poirot. Çünkü çok iyi biliyorum ki Lawrence, sevmek bir yana o kızdan nefret eder.

- Bunu nereden öğrendin Hastings?

- Bizzat Cynthia'dan.

- Zavallı kız. Bundan ötürü ne kadar ıstırap çekmiştir. Kimbilir?

- Vız geldiğini söyledi.

Poirot:

- Öyleyse ıstırabı bir kat daha büyüktü. Umumiyetle kadınlar böyledir.

- Lawrence hakkındaki sözlerin beni hayrete düşürdü, Poirot.

- Niçin? Mesele ortada. Cynthia John'la sohbet ederken, Lawrence hep surat asmıyor muydu? Çünkü beyninde Cynthia'nın John'a âşık olduğu fikri belirmişti. Annesinin zehirlendiğini görünce ve kapıya bakışları takılınca bu kızın bu işte parmağı olduğuna kanaat getirmişti. Artık ümitsizliği hâd safhaya varmıştı. İlk iş olarak yerdeki kahve fincanını ayağıyla ezdi. Hem de tuzla buz edercesine... Çünkü o gece annesinin Cynthia ile birlikte yukarı çıktığını görmüştü. Lawrence'e göre, kahveye zehiri ancak Cynthia koyabilirdi. Bunun için de telvenin tahlile imkân bırakılmıyacak şekilde yok edilmesi gerekiyordu. Bundan başka, inatla ve ısrarla Mrs. İnglethorp'un ölümünün tabii bir ölüm olduğunu söyledi durdu. Çünkü Cynthia'ya deli gibi âşıktı.

- Şu «fazla kahve fincanı» neydi?

- Mary Cavendish'in uyku ilâcını verdiği kahve fincanını sakladığını tahmin ediyordum. Lawrence, bu fikrimi, sen ona söylediğin zaman gerçekten de anlamamıştı. Sonra bu sorumun üzerinde uzun uzun düşündü ve buldu. Eğer fazla bir kahve fincanı bulursa, Cynthia zan altından kurtulacaktı.

- Peki Poirot... Mrs. İnglethorp'un ölürken söylediği sözlerin anlamı ne ola ki?

- Kocasını itham ediyordu. Buna şüphe yok.

- Herşeyi izah ettiğini sanıyorum, Poirot. Bu işin bu şekilde bitmesine memnunum. Hattâ John'la karısı bile barıştılar. Bundan daha mes'ut bir sonuç olur muydu?

- Sayemde.

- Hangi sayende?

- Bu dâvanın onları birbirine yaklaştırdığını anlamıyor musun? Ben John'ın Mary'yi sevdiğine emindim. Mary de kocasını seviyordu. Hem de kıskançlıktan çılgınlıklar yapacak kadar. Fakat anlaşılmayan bir anlayışsızlıktan dolayı, araları açılmıştı. John, karısının kendisini sevmeden evlendiğini biliyordu. Oysa ki John hassas erkektir. Sevmeyen bir kadına kendini zorla kabul ettirmek durumunda kaldığını farzediyordu. Ve bu durumu da benliğine yediremiyordu. Fakat uzaklaştıkça, aşkı da artıyordu. İkisinin de korkunç gururu vardı. Bu sebepten de birbirlerinden ayrı kalıyorlardı, John Mrs. Raikes ile sevişmeye başladı. Mary de doktor Bauerstein'in arkadaşlığına, denize düşen yılana sarılırcasına, sarıldı. Fakat John'ın tevkif edildiği günü hatırlar mısın? Büyük bir karar vermek üzereydim. Fakat tereddüt ediyordum.

- Evet, o şaşkın hâlini hatırlıyorum.

- Hoş gör Hastings, sen hiçbir şey anlamamışsın. Çünkü ben, John Cavendish'in hemen mi, yoksa sonra mı, masum olduğunu meydana çıkarayım diye düşünüyordum. Hemen masumiyetini isbat eder de, onu tahliye ettirseydim esas suçluların ele geçmesi güçleşecekti. Bu muhakkak böyledir. Suçlular benim bu hâlimi sonuna kadar sezemediler. Başarımı da buna borçluyum.

- John'ın tevkifine mâni olabilir miydi?

- Evet Hastings. Fakat Mary'nin saadeti için bunu yaptım. Çünkü ancak büyük bir felâket bu iki ruhu birbirine yaklaştırabilirdi.

Poirot'nun hiçbir hareket ve söz sarfetmeden de büyük marifetler yaptığına inandım. Bu küçük adamdaki bu derece büyük cür'ete hayran kalmamak elde değil. Acaba bu adamdan başka kim, bir cinayet dâvası yoluyla bir aile saadetinin hâmisi rolünü oynayabilir?

Poirot gülerek devam etti:

- Düşüncelerini seviyorum, dostum, dedi. Benden başka hiç kimse böyle bir maceraya atılmaya cesaret edemezdi. Ama bu hareketimde bir yolsuzluk görüyorsan, haksızsın. Çünkü bir erkekle kadının saadeti, dünya yüzünde en heyecan verici bir hâdisedir.

Bu sözler, bu konuşmamızdan evvelki olayları hatırlattı bana. Gözümün önüne, kanapenin üzerine yorgun ve bitkin yığılan Mary geldi. Dinliyor, dinliyordu.

Aşağıda bir zil sesi duyuldu. Kadın bir sıçrayışta kalkmış, fakat daha atik bir hareketle kapıya atılan Poirot, kapıyı açmış ve Mary'ye: İşte madame iade ediyorum size, demişti.

Biraz geri çekilmiş ve ben odadan çıkarken, kadının gözlerinde bir ümit ve saadet pırıltısı görmüştüm. John da karısını sevgiyle göğsüne bastırmıştı.

- Hakkın var muhakkak Poirot, dedim. İhtimal dünyanın en zevkli en tatlı şeyi budur.

Kapı açıldı. Aralıktan Cynthia'nın başı göründü.

- Ben geldim, dedi.

Ayağa kalkarak:

- Giriniz, dedim.

İçeri girdi, fakat oturmadan:

- Size birşey söylemek istiyorum, dedi.

- Neymiş bu birşey?

Cynthia bir ân tereddüt eder gibi oldu. Sonra âniden ve âdeta bağırır gibi:

- Siz ikinizde cansınız, can.

Ve ikimizi de kucakladı. Tabii önce beni. Ve koşar adımlarla odadan çıktı, gitti.

Şaşkınlıkla sordum:

- Bu ne hâl yahu, Poirot? dedim.

Çünkü Cynthia tarafından kucaklanmak hakikaten de çok hoş bir şeydi. Gerçi bu kucaklanmanın tamamen bana ait olmaması biraz keyfimi kaçırır gibi oldu.

Poirot:

- Ne mânâ mı? Mânâsı şu dostum: Lawrence’in kendisinden nefret etmediğini sezmiş olmalı, diye kat’i bir izahat verdi.

- Peki ama.

- İşte...

Tam o sırada Lawrence kapının önünden geçiyordu.

Poirot:

- Hey... Mr. Lawrence, diye seslendi. Ee, sizi de tebrik edelim mi? Ne dersiniz?

Lawrence önce kızardı, sonra şaşırmış bir hâlle gülümsedi.

Sevişenler gerçekten de gülünç bir görünüşe sahiptirler. Fakat Cynthia aksine, heyecanı içinde çok hoş, çok cazipti. Ah...

Bu iç çekişime dostum:

- Ne oluyor, dostum? diye sordu.

Hüzünle içimi çekerek:

- Hiç... dedim. İkisi de pek güzel kadınlardı.

Poirot:

- İkisi de senin harcın değil, dedi. Adam sen de... Sen de tesellini bulursun. Hem belki de birlikte yeni bir macera avına çıkarız. Kimbilir? Belki de o zaman...

S O N